هكذا من الأصل

דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר

- תפר מכליב – עליזה ולך
- דגים מתים בתכניות לימודים – יעל פישביין
- מנהיגים צעירים על שפת הכנרת – יקיר צור
- הרכבת הועלתה על הפסים – צבי צפרירי
- ספורט, מדע ורפואה, כל הארץ

מזג האוויר

מעונן חלקית עד בהיר.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 16–30, רמת־הגולן: 15–31, נהריה: 20–31, צפת: 16–29, חיפה: 21–31, טבריה: 20–36, נצרת: 20–31, עפולה: 19–33, שומרון: 19–31, תל־אביב: 21–30, לוד: 19–31, יריחו: 22–36, עזה: 21–29, באר־שבע: 18–33, אילת: 24–38.

יום ראשון, כ"ד באלול תשמ"ו, 28 בספטמבר 1986 ● גליון 18924
היום 12 עמודים ● המחיר 75 אג', באילת 65 אג'

ה„סאנדיי מירור" הלונדוני מפרסם כתבת תחקיר תוך הטלת ספק בפרטיה:

ישראל מייצרת פצצת נייטרון – טוען טכנאי שפוטר מדימונה ומציג את עצמו כ'פרופסור'

האיש מזוהה כמרדכי ואנונו, שעזב לאוסטרליה אחרי שפוטר ● עתונאי דרום־אמריקאי תיווך במכירת הסיפור

מאת דורון שרשים, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – "ישראל החלה לייצר את פצצת הנייטרון הראשונה שלה במסגרת תוכנית מדינית לייצור נשק מצבות כאלה בכמויות" – כך טוען עיתונאי דרום־אמריקאי, המתגנר על „פרופסור לפיסיקה", שעבר בקריה למחקר גרעיני בישראל.

הסיפור של העיתונאי הדרום־אמריקאי התפרסם אתמול בגליון יום א' של ה„סאנדיי מירור" הלונדוני במסגרת כתבת תחקיר. העתון מטיל ספק במהימנותו של העיתונאי הדרום־אמריקאי ובמניעיו, ומעריך, כי יתכן שסיפורו כולו נועד לשם בצע כסף. העיתונאי הדרום־אמריקאי, אוסקאר ארגונדו גררו, מסתמך על תצלומים שלדבריו נמסרו לו על־ידי מי שתואר „פרופסור לפיסיקה", מרדכי ואנונו, שעבד בעבר בקריה למחקר גרעיני ועזב לאוסטרליה [illegible] המידע להביא לשינוי מדיניותה של ישראל [illegible].

הסיפור ב„סאנדיי מירור" מתפרסם לאחר [illegible] של מרדכי ואנונו למכור את התצלומים [illegible] ל„סאנדיי טיימס" [illegible] ביקש ואנונו 300,000 דולאר, לטובת, אף היה לו מגע ודמה עם העתון הלונדוני. מערכת ה„סאנדיי" בדקה את סיפורו של העתונאי הנ"ל — כך מסר אתמול אחד מעורכי העתון — שלא לפרסמו.

העיתונאי הדרום־אמריקאי שתיווך במכירת הסיפור ל„סאנדיי מירור", ביקש תמורת התצלומים והמידע שמסר 200,000 לש"ט. תיאור את הסיפור שבידו (כך אומר ה„סאנדיי מירור" בכתבת התחקיר) „הסיפור הגדול ביותר מאז פרשת המרגלים". ארגונדו גררו צירף לסיפור תצלומים, שבהם הוא נראה עם ראש ממשלת ישראל שמעון פרס, עם המנהיג לשעבר של „סולידריות" בפולין לך ואלנסה, ועם עיסאם סרטאוי, איש אש"ף שנרצח בספרד. תצלומים אלה, בצד תצלומי הכור בדימונה, מתפרסמים בכתבת התחקיר של ה„סאנדיי מירור".

העתון מטיל ספק רב במהימנות הסיפור שביקשו למכור לו, ומציין, כי מבדיקות שעשה מתברר, כי מרדכי ואנונו, שתואר פרופסור לפיסיקה, היה עובד טכני זוטר בקריה למחקר גרעיני. כן קיים ספק לגבי מהימנות התצלומים המלווים את הסיפור. לדעת העתון, תמונות אלו אפשר היה לצלם גם בבית־חרושת לייצור ביצים.

העתון מטיל ספק גם במהימנות העתונאי הדרום־אמריקאי ומציין, כי מבירור שערך ב„אינטרפול" התברר, כי גררו נעצר ב־1982 בספרד על רמאות והונאה ומאוחר יותר באותה שנה נעצר על גניבה בגרמניה. ב־1983 ניסה למכור לשבועון היוצא לאור בליסבון תמונות מטעות של הסכה באינדונזיה.

דובר השגרירות הישראלית איירי מנור מסר בתגובה לפניית מערכת ה„סאנדיי מירור", כי מעולם לא היה מדען בשם ואנונו בקריה למחקר גרעיני בישראל. עם זאת מבוסס מנור כמי שמאשר שואנונו ועסק כטכנאי זוטר ופוטר לפני כשנה בגלל התנהגות שאינה הולמת.

הממשל האמריקאי יעניק לישראל מעמד בעלת ברית עיקרית שאינה חברת נאט"ו

מאת אמיר אורן, כתב „דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל„דבר"). – הממשל האמריקאי הסכים להעניק לישראל מעמד של „בעלת ברית עיקרית שאינה חברה בברית נאט"ו", להקציב לה בשנת הכספים 1988 סיוע במענקים הכלכלי ברמתו של הסיוע הנוכחי (3 מיליארד דולאר), להחיל עליה הטבות שונות, המשמשות לחברות נאט"ו, ולשקול בחיוב מכירת חדי יצור, שירותים וקניות בטכנולוגיה לתעשיה הישראלית – מסר מקור בכיר במנהל רייגן.

ההישג המשמעותי ביותר לישראל הוא שכבוע הממשלה להתייחס אליה במסמכים שונים כאל בעלת מעמד דומה לזה של נאט"ו.

ישראל מבקשת לחסוך מיליוני דולר בעסקות רכש קיימות על־ידי השבתה בפועל כמדינת נאט"ו, הפטורה מתשלומי עלות התמיכה („העמסות") נוספת, והניבים ממנה ומשאר המדינות שמחוץ לנאט"ו.

דברים אלה משקפים הבנה בין שתי הממשלות, אף שאין להם תוקף משפטי של אמנות או אף של מסמכי הסכמה או הבנה. בחלקם, הם מעוגנים גם בחקיקה. הדיונים בין שתי המדינות [illegible] נאט"ו [illegible] שולץ [illegible] יעבד יחד עם שר האוצר ג'יימס בייקר „פתרון מעשי" לבעיית נטל הריבית על חובות ישראל לארה"ב. שולץ הציע לנסים להתעודד בו, אם יתעוררו קשיים פוליטיים בישראל ביישום חלקיה הבאים של התוכנית הכלכלית. „אתערב למענך אצל ראש־הממשלה הבא, שמיר", אמר שולץ, שישוחח עם יצחק שמיר מחר בניו־יורק.

נסים אמר לשולץ, כי לא יהיה כל שינוי במדיניות הכלכלית לאחר הרוטציה וכי יימשכו היציבות, יצירת התנאים לצמיחה, שינוי שוק ההון והפשטת מערכת הממשלה [illegible] של שולץ לשמיר ולשמעון פרס „והה", וכי רק ממשלה אחדות יכולה להתמודד עם בעיות הכלכלה.

קשיים ביישום תוכנית נוצות עלולים לבוא מכמה משרדי שירותים שבראשות נציגי המערך והליכוד גם יחד, אמר, בהעירו כי הרוטציה תקיים, כי לא יינטש הסכם קואליציוני חדש, כי פרשת השב"כ עומדת להסתיים וכי אפשר שהממשלה תאריך ימים עד למועד הבחירות מקץ שנתיים, מחשש לפגיעת הבוחר במפלגה שתביא לפירוקה.

מנכ"ל משרדו, עמנואל שרון, אמר למקורות אמריקאים, כי לא צפויים פיחותים בשער השקל.

אנשי המיליציה הנוצרית הפרו־סורית הנאמנים למפקד הנוצרים המודח אלי חוביקה, חוצים את „הקו הירוק" המפריד בין שני חלקי ביירות במהלך מתקפתם על אנשיו של מפקד המיליציה הנוצרית השלטת, סמיר ג'עג'ע (ראה ידיעה בעמ' 2). (צילום: א.פ.)

שמיר רמז שיימנע מעימות עם המערך בשאלת ההתנחלויות אחרי הרוטציה

מאת אמיר אורן, כתב „דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל„דבר"). – שר החוץ יצחק שמיר רמז שלשום, כי יימנע מעימות עם המערך בשאלת ההתנחלויות בשטחים, בעת שיכהן בראשות הממשלה.

בראיון טלוויזיה שהוקלט ברשת „סי.בי.אס." לשידור היום אמר שמיר, כי הוא מעדיף הגדלת מספר היהודים בשטחים על מספר הישובים, משום הצורך לעבות ישובים קיימים ומשיקולים כלכליים. ההתנחלות תבוצע, לדברי שמיר, לפי קווי היסוד שבהם הוסכם על הקמת ששה ישובים בעוד שישובים נוספים יוקמו „אם יהיה צורך בכך".

מחר ייפגש שמיר בנפרד עם עמיתו ג'ורג' שולץ ועיסמת עבדל מגיד. בניגוד לפרסומים בארץ, לא נפגש שמיר בניו־יורק עם שר החוץ של ניגריה, אך הפירסומים הכעיסו את הניגרים, שמחו בפני פקידים ישראלים על חשיפת מגעיהם.

לאחר פגישות עם שרי החוץ של בולגריה והונגריה בימים ד' וה', נפגש שמיר שלשום עם שר החוץ של פולין. כל הפגישות נערכו באווירה לבבית, ששיקפה – לדעת פקידים ישראלים – תחושה במדינות מזרח־אירופה, כי מרגע שהותרו מגעים גלויים עם ישראל, ראשית כל אתה [illegible] לקידום ענייניה הדו־צדדיים, דוגמת חיזוק הקשר הכלכלי עם המערב (הונגריה ופולין) או הפגנת המאבק בטרור (בולגריה).

שמיר, המבין פולנית, העדיף להקשיב לשפה זו ולהשיב באנגלית. הוא העלה זכרונות ילדות במרוצת שעת השיחה, שבה סוכם, כי בתוך שלושה שבועות ייפתחו הנציגויות בתל־אביב ובוורשה וכי בראשן יעמדו דיפלומטים בכירים, שייתנו מגבישות לשרי החוץ.

מתקפה נגד התנחלויות

בתוך כך יצאו בסוף השבוע ראשי מפלגת העבודה במתקפה

(המשך בעמ' 2)

חסן מקבל הצעת פרס להשתתף בוועדה המכינה לוועידה הבי"ל

אך בתנאי שגם אש"ף וברה"מ ישתתפו בה

מאת גדעון קיץ, סופר „דבר" בפריס

חסן השני מלך מארוקו קיבל את הצעתו של שמעון פרס בדבר השתתפות מארוקו בוועדה המכינה לוועידת שלום בין־לאומית במזרח התיכון, אך בתנאי שגם אש"ף וברה"מ ישתתפו בה.

הודעה רשמית על כך, שפרסם ארמון המלוכה בראבאט ביום ו' אישרה, כי ההצעה שמארוקו תמלא „תפקיד מרכזי" בוועדה בזאת הועברה למלך על־ידי חבר הכנסת רפי אדרי, שנתקבל לשיחה על־ידי חסן בתוקף תפקידו כ„דובר הקואליציה הממשלתית בישראל".

על פי ההודעה היתה התשובה שקיבל אדרי, שהוועדה המכינה, כמו הוועידה עצמה, חייבת לכלול, פרט לצדדים המעוניינים הנוגעים בדבר, גם את חמש החברות מועצת הבטחון ובמיוחד את ברה"מ, כמו גם את אש"ף, שנקבע כנציג הלגיטימי היחיד של הפלשתינאים בוועידת רבאט ב־1974.

בראיון שהעניק לעורך השבועון „לה נובל אובזרווטר" חלק חסן השני שבחים רבים לראש הממשלה שמעון פרס. חסן, המספר על פסגת

(המשך בעמ' 2)

כתב־האישום נגד ג'ון דמיאניוק יוגש מחר לבית־המשפט המחוזי בירושלים

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

כתב־האישום נגד ג'ון דמיאניוק יוגש מחר בבוקר לבית־המשפט המחוזי בירושלים. עם הגשת כתב האישום, תוגש בקשה להארכת מעצרו של דמיאניוק עד סיום ההליכים.

בכתב האישום, המחזיק כעשרים עמודים, נאמר כי דמיאניוק נאשם בפשעים נגד העם היהודי, בפשעים נגד האנושות, בפשעי מלחמה ובפשעים נגד בני־אדם נרדפים. בראש התביעה יעמוד פרקליט המדינה יונה בלטמן, כשהוא מסתייע במנהל המחלקה הבין־לאומית דניס מ. גולדמן וסגן פרקליט מחוז ירושלים מיכאל שקד.

ההערכה היא, שהמשפט יפתח בראשית דצמבר בירושלים ויתנהל בבנייני האומה. המשפט יתנהל בדרך כלל על פי דיני הראיות, אם כי במספר נושאים תבקש התביעה כנראה לחרוג מדיני הראיות. סופרת „דבר" מציינת, כי החוק בא להקל עם התביעה בכל הקשור לפשעים נגד העם היהודי.

בין השאר מצוי בידי התביעה מסמך אוטנטי, המאשר כי ג'ון דמיאניוק התאמן בבסיס האימונים של הס.ס., שהוקם ליד הכפר טרבלינקה. מיסמך זה הובא לבית־המשפט האמריקאי על־ידי שלטונות ברה"מ בעת משפטו של דמיאניוק שם והוכר על־ידי שופט אמריקאי כאמיתי.

יצוין, כי כל נסיונות משרד המשפטים בישראל לבקש מסמכים על דמיאניוק משלטונות ברה"מ עלו בתוהו. נודע, כי היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש ביקש בסוף השבוע את עזרתו של רה"מ שמעון פרס לגייס גורמים, שיוכלו להשיג מסמכים נוספים משלטונות ברה"מ.

במשפט יעידו עשרות עדים, כי דמיאניוק הוא "איוואן האיום". חלקם של העדים יבואו במיוחד מחו"ל לצורך מתן העדות. יצוין, כי היום לא ניתן להשיג כל מסמכים ממחנה טרבלינקה, שכן המחנה בו הושמדו 850,000 איש, נמחק מעל פני האדמה וכיום הוקמה עליו חווה חקלאית.

החוק קובע, כי במקרה של משפטים המתנהלים על פי החוק לעשיית דין בנאצים ועוזריהם, יישבו בדין שופט בית משפט עליון ושני שופטים מחוזיים. סנגורו של דמיאניוק יהיה עורך הדין מרק אוקונור.

4.5 מיליון דולארים מזוייפים נתפסו בבית־דפוס בת"א בדרך לשוק השחור

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

היחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים במטה הארצי של משטרת ישראל עצרה ביום ו' חמישה חשודים בהפעלת בית־דפוס להדפסת דולארים מזוייפים ותפסה גלופות של דולארים מזוייפים בסכום כולל של 4.5 מיליון דולאר ויותר כ־100 ק"ג נייר־דשי מוכן להדפסה. זייפני הדולארים טרם הספיקו להפיצם בשוק.

בלשי היחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים והוח של משטרת מחוז הירקון הגיעו ביום ו' בשעה 2.15 לפנות בוקר לרחוב יסוד המעלה 40 בתל־אביב וקיימו מעקב אחר תנועות החשודים בהפעלת בית הדפוס. במעקב, שבא אחרי חמישה חודשים של עבודת מודיעין, השתתפו מפקד היחידה הארצית לחקירת פשעים, תנ"צ שמעון סביר, סגנו, סנ"מ אלכס איש־שלום, ראש מפלג המודיעין, סנ"צ אבי גרד, סנ"צ אברהם רמי זוסלה, וקצינים בכירים של היחידה ושל משטרת מחוז הירקון. הבלשים הבחינו בפעולות הכבד השונות עד שעה 6.15 בבוקר, כשהסתיימה הדפסת הדולארים, ואז ניתנה הפקודה להיכנס לבית־הדפוס.

הבלשים נתקלו במכונית „מזוקי" מושכרת, שעליה הועמסו הדולארים המזוייפים. הם עצרו את הבלדר ועוזר נוסף הנכנס לתוך בית־הדפוס. מנהל בית־הדפוס נעצר והחל לשתף פעולה. „שמעתי עליכם, אבל הפתעתם אפילו אותי", אמר לבלשים. „אתם מקצועיים יותר ממני". שעה קלה לאחר מכן נעצר חשוד נוסף בביתו, ושם נמצאו חבילות דולארים מוכנות להפצה. עד שעות הצהריים נעצרו חשודים נוספים, ובמהלך השבת נעצרו כעשרה חשודים נוספים. החשודים יובאו לבית־המשפט להארכת מעצרם.

„תפסנו בידי החשודים נייר שהספיק להדפסת 200 מיליון דולארים מזוייפים", אמר תנ"צ שמעון סביר בבסיבת עתונאים שקיים במטה היחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים. „היום ברור לנו, כי חלק מהחשודים שיובאו בפני השופט כבר היו מעורבים בעבר בפרשיות של זיוף דולארים. אחרים מהם ממתינים למשפטם באשמת זיוף דולארים.

הבלשים הצליחו להחרים את גלופות ההדפסה של הדולארים. הגלופות הוכנו במקצועיות רבה על־ידי חשוד בן 30, שצייר את הדולארים וראה להדפסת גלופות־מתכת להדפסת אופסט. הבלשים החרימו את מכונת הדפוס ועצרו את האמן שעיצב את הדולארים. המשטרה תבקש מהאינטרפול לדווח [illegible] למזייפים היות שהם הוכיחו תחכום בעיסוק זה ושיטת פעולה עקבית בתחום זיוף הדולארים.

מאז שנת 1981 ועד היום נעצרו בישראל חמש כנופיות של זייפני דולארים. התפיסה הגדולה היתה בחודש ספטמבר 1984. אז נתפסו 12.5 מיליון דולאר.

פרס: שווארנדזה טען ש„אין בעיית יהודים"

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

שר החוץ של ברה"מ, אדוארד שווארנדזה טען בפגישתו עם ראש הממשלה שמעון פרס – בניו־יורק, כי „אין כל בעיה של יהודים". פרס גילה בסוף השבוע, כי שר החוץ הסובייטי דחה את דרישתו לאפשר ליהודים הרוצים בכך לצאת מברה"מ בטענה שאין לקיבוץ היהודי שם כל בעיה, אלא יש רק בעיות של בודדים, ואותן אפשר לפתור במסגרת של איחוד משפחות.

הממשלה תשמע היום סקירה מפורטת של ראש הממשלה שמעון פרס על פגישתו בניו־יורק עם השר הסובייטי ועל מפגשיו הקודמים עם הנשיא רייגן ועם שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ. כן צפויה סקירה של שר הבטחון יצחק רבין על ביקורו בארה"ב ועל המצב בדרום־לבנון.

פרס יעביר את רוב יועציו למשרד החוץ

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ראש הממשלה שמעון פרס יחליט תוך ימים אחדים על צוות העוזרים שאמורים לעבור איתו למשרד החוץ אחרי הרוטאציה. על־פי אחת ההצעות הוא יוכל להעביר עמו את רוב עוזריו, שכן גם יצחק שמיר העסיק במשרד החוץ צוות גדול מאוד של עוזרים ויועצים במסגרת תפקידיו כשר החוץ וכממלא־מקום ראש הממשלה, ואצל סגנו רוני מילוא.

לפיכך, מדגישה ההצעה שמתגבשת, ינצל שמעון פרס את כל התקנים שאוישו על־ידי השר שמיר, כדי להעביר יחד עמו את רוב יועציו, כולל יועצו הכלכלי אמנון נויבך, יועצו לענייני יהודי התפוצות אברהם בורג וגם היועץ לענייני חברה חיים אילת. נראה, כי מנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם טמיר יתמנה למנכ"ל משרד החוץ.

בתיק השב"כ אין ראיות למעורבותו של שמיר

מאת יוסי מלמן וטובה צימוקי, סופרי „דבר"

בחומר החקירה שהגישה המשטרה ליועץ המשפטי לממשלה בפרשת השב"כ אין כל ראיות לכאורה, שיכולות להצביע על מעורבות שלא כחוק של ממלא־מקום ראש הממשלה יצחק שמיר בפרשה – כך העריך מקור בכיר, שקיבל דיווח על ממצאי המשטרה.

לפיכך סבור המקור, כי ליועץ המשפטי לממשלה יוסף

(המשך בעמ' 2)

האלוף דרורי יתמנה השבוע לסגן הרמטכ"ל

מאת טלי ולינגר, המערכת הצבאית של „דבר"

השבוע יתמנה האלוף אמיר דרורי לתפקיד סגן הרמטכ"ל במקומו של האלוף דן שומרון. מינוי זה יהיה תקף לפחות עד להחלטה על מינוי הרמטכ"ל הבא.

עם מינויו של דרורי עולה המסך על מערכה נוספת בהצגה הגדולה ביותר בצה"ל: „הקרב על מינוי הרמטכ"ל הבא". כל זאת בהבנה, שלרב־אלוף לוי נותרו אכן רק עוד שישה חודשים בתפקידו, והוא לא יקבל שנת כהונה חמישית.

מינוי דרורי לתפקיד סגן הרמטכ"ל הוא מילוי הבטחה שקיבל רב־אלוף לוי משר הבטחון כשמונה דן שומרון לתפקיד זה, על בסיס ההנחה שיש לאפשר ליותר מאלוף אחד, המועמד לתפקיד הרמטכ"ל, את ההזדמנות לכהן כסגנו.

לאחר התנגדויות נמרצות של האלוף שומרון בטענה שהוא נמצא באמצעיתה של הכנת תוכנית העבודה הרב־שנתית של צה"ל וכי הרמטכ"ל הבא צריך להיות מי שהכין את התכנית – סוכם בכל־זאת על מילוי ההבטחה.

היום יחולו השניים במספר ימי חפיפה וביום ד' ייכנס האלוף דרורי לתפקיד.

האחיות: מו"מ ענייני או שנחדש העיצומים

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

נציגות אחיות בתי־החולים תודיע ישירות לראש הממשלה על מהלך המו"מ על שכרן, שמתחדש היום בלשכתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד.

בהתייעצות, שקיימו האחיות לאחר פגישה עם ראש הממשלה ביום ב' שעבר, הוחלט להמשיך במו"מ – כל עוד הוא ענייני. ברגע שיתברר לאחיות ש„סתם טוחנים מים", יחודשו העיצומים בבתי־החולים.

בפגישה עם האחיות הבטיח פרס ללוות אישית את המו"מ. סוכם, כי המו"מ יתחדש היום ויימשך בימים מהר ומהרתיים.

מבקר המדינה יבדוק הרשיונות שנתן שרון

מאת משה גבע, סופרו הכלכלי של „דבר"

מבקר המדינה יערוך בדיקה במשרד התעשיה והמסחר בנושא הענקת רשיונות היבוא מצד השר שרון ויכלול את ממצאיו בדו"ח השנתי שלו.

המבקר יבצע את הבדיקה בעקבות פנייתו של ח"כ יצחק ארצי, שהאשים את שרון בחלוקת רשיונות יבוא למקורביו ללא קשר לצרכי המשק.

ארצי פנה גם לראש הממשלה וביקש לעכב את מינויים של 50 הדירקטורים בחברות הקשורות ל„כימיקלים לישראל". על המינויים המליצו בשעתם אריאל שרון ויצחק מודעי.

ארצי טוען, כי שרון ממשיך – כדרכו – לדאוג לאינטרסים האישיים שלו על חשבון המדינה.

שבת בלי כדורגל ברדיו ובטלוויזיה

מאת יעל אדמוני, סופרת „דבר" בירושלים

באורח חסר תקדים לא שודרו אתמול משחקי הליגה בכדורגל ברדיו ובטלוויזיה וזאת לאחר שהמו"מ בין ההתאחדות לכדורגל לבין הנהלת רשות השידור עלה על שרטון. (ראה כתבה במדור הספורט, עמ' 9–10).

אתמול לא שודרה תוכנית הרדיו „שירים ושערים". התוכנית שודרה בשבת שעברה בעקבות הסדר חד־פעמי בין ההתאחדות לכדורגל לבין הנהלת רשות השידור.

ביום ו' האחרון התברר, כי עדיין אין סיכום בין הצדדים על גובה הסכום שתשלם הרשות להתאחדות, ולפיכך פסק מנכ"ל רשות השידור אורי פורת, כי הרדיו והטלוויזיה גם יחד לא ישדרו את משחקי הליגה. הטלוויזיה לא שידרה גם בשבוע שעבר את משחקי הכדורגל.

חבר הוועד המנהל של רשות השידור דוד ארמון, שניהל את המו"מ עם ההתאחדות לכדורגל, אמר אמש ל„דבר", כי הרשות מוכנה לשלם להתאחדות זכויות שידור בסך 17,000 דולאר לכל קבוצה לעונה, ואילו ההתאחדות דורשת כ־25,000 דולאר.

לדבריו, נותקו המגעים בין הצדדים לאחר שההתאחדות לכדורגל לא אפשרה גם את שידור התוכנית „שירים ושערים".

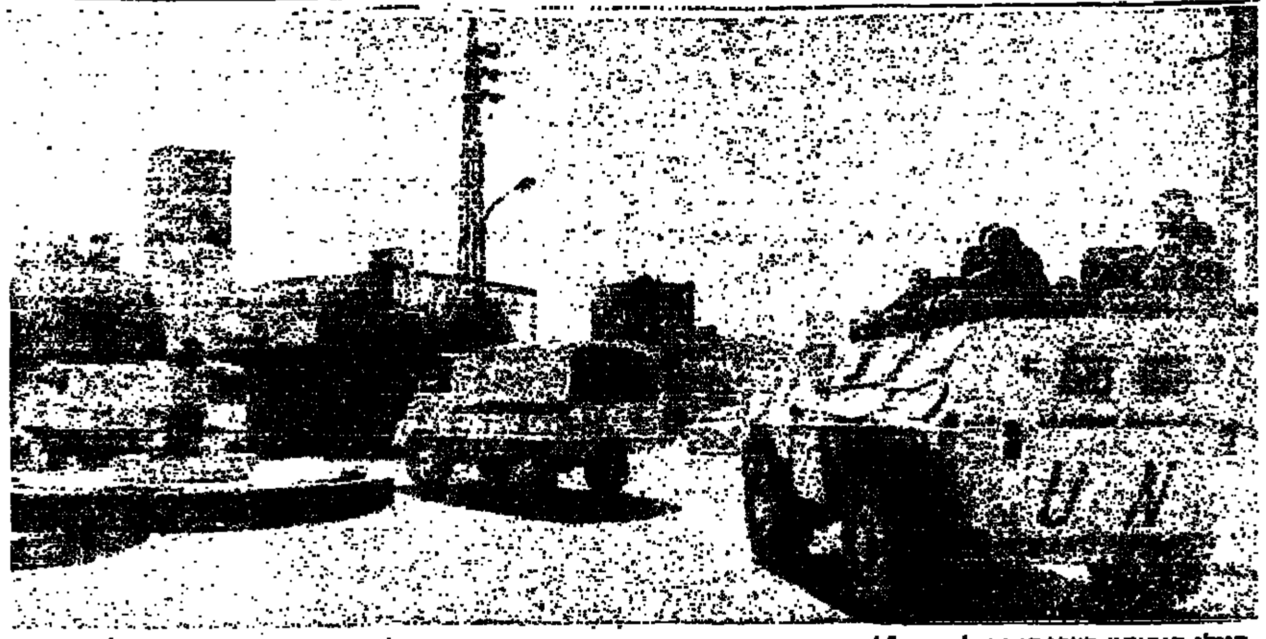

חיילי היחידה הצרפתית של יוניפי"ל מתפנים מעמדה בתייר דיבה שמדרום־מזרח לצור, בעקבות ההתקפות עליהם בזמן האחרון מצד אנשי המיליציות השיעיות השונות. את עמדותיהם החדשות ימקמו הצרפתים באזורים רגישים פחות. (צילום: א.פ)

חיפושים נרחבים באיזור עזה לגילוי רוצחיו של חיים אזרן

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

חיים אזרן בן 34 מאשקלון נדקר אתמול למוות בשוק הזהב שברחובה הראשי של עזה על ידי אלמוני, שתקף אותו מאחור ושיסף את גרונו בסכין חדה. הוא הובא במצב אנוש לבית החולים בבאר שבע ומת שם מפצעיו.

הצבא הטיל עוצר על האיזור וממשיך בסריקות ובחיפושים אחרי מבצעי הרצח. עדיין לא ברור אם מדובר בתוקף אחד או יותר.

על נסיבות המקרה סיפר אמש לכופר „דבר" חברו של אזרן, שנלווה אליו בנסיעתו האחרונה לעזה. „יצאנו ב־7 בבוקר. חיים היה צריך להחזיר את הטייפ־רקורדר שנתן שם בשבת שעברה לתיקון. הסתובבנו בשוק והתעכבנו אצל זיקן לקנות ענבים. התפתח ויכוח בין חיים למוכר ובתגובה הוא זרק את השקית שהיתה בידיו ופנה ללכת".

אזרן פנה לדוכן אחר ואז שמע החבר את קריאותיו של חיים: „דקרו אותי, קח אותי לבית חולים". לפי עדויות עדי ראיה, התוקף הגיע מאחוריו ושיסף את גרונו בסכין חדה. במקום התאספו עשרות ישראלים שקנו בשוק וכוחות צבא ומשטרה הוזעקו למקום.

הידיד, מרדכי מודדי, הכניס את חברו למכונית ה„רנו 4" שלו והחיש למרפאה של מפקדת האזור. הוא סיפר, כי הבחין אצל חברו רק בדקירה בצוואר. למקום הוזעק מסוק של חיל האוויר ואזרן הוטס למרכז הרפואי „סורוקה" בבאר שבע, שם נפטר לאחר זמן מה.

מייד לאחר המקרה מיהרו הסוחרים בשוק לסגור את עסקיהם ולברוח ממנו. כוחות הבטחון סרקו את האיזור ועצרו 30 איש מתושבי עזה למשטרת חקירה.

אזרן עבד כמסגר במפעל „לבידי אשקלון" והשאיר אשה, רינה, וארבעה ילדים. בשכונת גבעת ציון, שבה מתגוררת המשפחה שנים רבות, סערו אמש הרוחות ותושבים ביקשו נקם.

נראה שהיום יהיו נסיונות לשבש את טקס קריאת כיכר השלום ע"ש מוחמד ה־5 מלך מארוקו בעיר, בין היתר בעידוד גורמים פוליטיים, שביקשו להפגין במקום עוד לפני הרצח.

חיפושים נרחבים באיזור עזה לגילוי רוצחיו של חיים אזרן

הליכוד הקים צוות רוטאציה

מאת מערכת „דבר", לענייני מפלגות

הליכוד הקים צוות היערכות לקראת הרוטציה, בעוד שבועיים, שתכליתו בעיקר הסברתית. יו"ר הצוות יהיה ח"כ רוני מילוא, וחבריו הם חברי־הכנסת, ביניהם: דן מרידור, אהוד אולמרט, מאיר שיטרית, מיכה רייסר ומיכאל איתן. ד"ר בנימין בגין יהיה אף הוא חבר בצוות, שיתכנס לראשונה מחר.

מהיום עולים מחירי המוניות

(עו). – הנסיעה במוניות מתייקרת החל מהיום ונהגי המוניות מתבקשים לדאוג לעדכון המונים שברכבם – כך מסר דובר משרד התחבורה.

הדובר ציין כי הציבור מתבקש להקפיד ולשלם אך ורק את המחיר המופיע במונה. משרד התחבורה יטפל בכל תלונה בנושא זה שתגיע אליו. ובלבד שיהיו בה פרטים מלאים ומזהים.

בית־כנסת ברומא פונה מחשש פצצה

רומא (ע"צ). – בית־הכנסת הגדול ברומא פונה אתמול לפני הצהריים מקהל המתפללים, בעקבות אזהרה טלפונית, כי פצצה הוטמנה בו. חיפושי המשטרה לא העלו דבר.

זמן קצר לאחר מכן פונה בנסיבות דומות בית־ספר תיכון סמוך, ולאחר מכן פונתה חנות סופר־מרקט גדולה.

חריש ימתין לסיום חקירת המשטרה על בנק־הפועלים

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש מתכוון להמתין לסיום חקירת המשטרה בנושא „חברות הקש" של בנק־הפועלים.

בלשכת היועץ המשפטי לממשלה נמסר אתמול ל„דבר", כי בקשת הבנק לשלם כופר כדי לחסל את הפרשה תידון רק לאחר שהמשטרה תסיים את חקירתה, ולא קודם לכן. הצעת כופר הועלתה על־ידי צמרת הבנק בפגישה עם היועץ המשפטי לפני זמן־מה.

לסופרת „דבר" נודע, כי פרקליטות המדינה מתנגדת לכל הסדר של כופר ולכל דיון על הנושא כל עוד מתנהלת חקירת המשטרה. החשד שהמשטרה חוקרת הוא של הקמת „חברות קש" במטרה לעקוף הגבלות מטבעיות.

29 נהרגו ו־131 נפצעו בקרב על השליטה בביירות הנוצרית

ביירות (א.פ, רויטר). – חילופי אש כבדים היו אתמול במשך כל שעות היום בין אנשי מיליציות נוצריות יריבות על השליטה במזרח ביירות הנוצרית. עם רדת הערב נטשו שני הצדדים באחור לבצרון. 29 בני אדם נהרגו, לדברי המשטרה, בחילופי האש ו־131 נפצעו.

הלחימה החלה עם שחר בהתקפה שערכו כוחותיו הפרו־סוריים של אלי חוביקה. מחילופי האש הארטילרית נפגעו גם שכונות במערב ביירות, אך הלחימה התמקדה בעיקר בשכונת אשרפיה שבמזרח. הקרבות דעכו תחילה בשעות אחר הצהרים, אבל התחדשו ביתר שאת עם השקיעה. במשך היום ערכו מטוסי „הוקר־הנטר" של צבא לבנון גיחות אחדות מעל לכוחות הלוחמים, אך לא נמסר על השתתפות פעילה שלהם בקרבות.

מפיקוד „הכוחות הלבנוניים", הגדולה שבמיליציות הנוצריות, נמסר, כי זו בלמה את המתקפה של תומכי אלי חוביקה הפרו־סוריים וכי הדפה אותם אל מעבר לקו הירוק המפריד בין שני חלקי ביירות. „התוקפים אולצו לסגת. הם מאבדו מכל האזורים שאותם כבשו במשך היום", נאמר בהודעה רשמית של „הכוחות הלבנוניים". באותה הודעה נאמר גם, כי אנשי המליציה של חוביקה חדרו למזרח העיר בהתחזם ל„לוחמי „החזית הלבנונית".

תחנות הרדיו של המוסלמים, ובהן גם „קול המולדת" המוסלמית סונית, מסרו, בצטטן דובר בלתי מזוהה של חוביקה, כי כוחותיו של חוביקה „כבשו חלקים גדולים של מזרח ביירות ומכתרים את מטהו של סאמיר ג'עג'ע.

הרדיו הממלכתי של לבנון מסר, כי היחידה העשירית, הנוצרית ברובה המכריע, של הצבא הלבנוני, התערבה בקרבות והדפה את לוחמי שני הצדדים כאחד אל מעבר לקו הירוק בהשליטה סדר ברחובי האזור הנוצרי. אתמול לא ניתן היה לקבל אישור רישמי אף לאחת מהגירסאות הסותרות, שכן חילופי אש ארטילרית עזה מנעו מאנשי תקשורת להתקרב לאזור הקרבות. חילופי האש מנעו בעד רובם המכריע של מליון תושבי שני חלקי ביירות לצאת מבתיהם. שכונות מגורים משני עברי הקו הירוק הופגזו.

פקיד ירדני נדקר ברמאללה; הרקע למעשה כנראה פוליטי

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

אלמונים ניסו להתנקש בליל שבת בחייו של ד"ר יאסר עובייד מרמאללה, הממונה מטעם ירדן על מערכת הבריאות בגדה המערבית. הרקע למעשה כנראה פוליטי.

ד"ר עובייד נדקר בחזהו ואושפז בבית־חולים ברמאללה ומצבו בינוני. עובייד חזר ביום ו' בערב מביקור ידידים בשכם, וסמוך לשעה 11 בלילה החנה את מכוניתו בחצר ביתו, שבפאתי אל־בירה על כביש ירושלים־רמאללה.

כאשר יצא מהמכונית, קפצו לעברו שני אלמונים שפניהם מכוסים בכאפיות ותקפו אותו. הוא הוכה בראשו ונדקר בחזה, אולם לא התמוטט וניסה לרדוף אחרי האלמונים.

אשתו, שהיתה עימו, הובילה אותו במהירות לבית־החולים ברמאללה, שם נותח ויצא מכלל סכנה.

ד"ר עובייד נחשב הפקיד הבכיר ביותר (המקומי) במערכת הבריאות בגדה המערבית והוא למעשה הממונה מטעם ירדן על מערכת הבריאות בגדה. הוא הביע לא פעם דעות פרו־ירדניות מובהקות, אולם איננו אישיות פוליטית מוכרת.

ההערכה היא, כי הוא הותקף על רקע פוליטי וגורמים בממשל הישראלי רואים תופעה זו בחומרה רבה. עם זאת המשטרה חוקרת גם בכיוונים אחרים.

ביהודה ושומרון ובמזרח ירושלים היו אתמול גינויים לתקיפה זו ואישים הידועים בקשריהם עם ירדן הביעו חששות מאירוע זה.

חברת „דובק" ואחדים ממנהליה חשודים בהעלמות ובהברחות ב־15 מיליון דולאר

חברת „דובק" ואחדים ממנהליה הבכירים חשודים בהעלמת הכנסות בסכום של 15 מיליון דולאר ובהברחות סכומים ניכרים לחו"ל, במהלך שבע השנים האחרונות.

את החקירה מנהלים אגף המכס ומס ערך מוסף, ופרטים עליה נודעו מבקשות שונות, שהגישו החוקרים לבית־משפט השלום בירושלים בשלושת השבועות האחרונים.

חברת „דובק" ומנהליה חשודים בכך, שהצהירו על קניית טבק במחירים הגבוהים פי עשרה מהמחירים המקובלים בשוק. כן הם חשודים בהברחת כספים לחו"ל בסכומים גדולים. חשד נוסף הוא, שהצהירו על מחירים נמוכים של מוצרים עתירי־מכס, שייבאו לארץ במהלך שבע השנים האחרונות.

ב־9 בספטמבר התבקש בית המשפט להוציא צו עיכוב יציאה מהארץ נגד שמונה ממנהלי החברה. חמישה צווי עיכוב יציאה מהארץ בוטלו ביום ו' לבקשת אגף המכס, ואילו הצווים נגד מנכ"ל החברה אוריאל זרח גוהל ואחיו חיים אריה הברי גוהל ומשה בן פרץ נשארו בתוקף.

השופט עזרא קמא הוציא גם צווי חיפוש במתקני החברה ובבתיהם של מנהלי החברה ובעלי המניות. כמו כן הוצאו צווי חיפוש נגד היועץ המשפטי של החברה, החשב והמפיץ הראשי בארץ.

פניה נוספת היתה לבית משפט השלום בירושלים ב־18 בחודש זה. לבקשת אגף המכס הוציאה השופטת דליה קובל צווי מעצר ל־48 שעות נגד שלושה מנהלים בכירים של החברה, ששהו במהלך החקירה בחו"ל.

הצווים הורו לעצור את שלושת המנהלים מיד עם הגיעם ארצה. מדובר ביו"ר הדירקטוריון מרתין גוהל, חבר הדירקטוריון חיים מלשטיין וחברת הדירקטוריון רות הירש, המשמשת גם כמזכירת הדירקטוריון.

רות הירש הגיעה לארץ לפני ימים אחדים, נעצרה ונחקרה, וביום ו' שוחררה ממעצרה בערבות של 50 אלף ש"ח. עם זאת הוצא נגדה צו עיכוב יציאה מהארץ.

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
בנ/86/462

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי עיריית ירושלים מח' התברואה שהגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת שמוש חורג בשכונת רמות בירושלים, והיינו: בנית מתקן זמני לאיסוף אשפה שכונתי בשטח פתוח ציבורי.

את ההתנגדויות להתרת שמוש חורג הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00–14.00.

אברהם כחילה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

עיריית אשדוד
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעת פרסום/שמוש חורג/הקלה
סעיף 149 לחוק התכנון והבניה – תשכ"ה 1965.

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, נתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית, בקשה / להתרת שמוש חורג / מתכנית מפורטת מס' 102/03/3 (תיק בניה שח – 55) שם המבקש ד"ר טוקאר־אפשטיין מעונו רובע 18/3 אשדוד מהות הבקשה: התרת שמוש חורג מגורים למרפאת שיניים.

חלקה 3 בגוש 2077 ברחוב רובע 18/3 אשדוד

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד, בשעות קבלת קהל. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע כתוצאה מאישור / שמוש חורג / רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

א. אוזלאי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה, אשדוד

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 640775־04

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: ציונה וגלן סטקלר – לאשר „מצב סופי" בחוד ברחוב מס' 30

חלקה 156 בגוש 11200 רמות־רמז. הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה של כ־7 מ"ר מעל למותר לגלריה.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00–11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יעשה את לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

אריה גורביץ
מהנדס העיר

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אהרון קראוס
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת וההנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.65233.
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
סניפים: ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טלפון 242203 מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111 מ. 33104

כעס על נסיעת קמחי לז'נווה במשרד רה"מ

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

במשרד ראש הממשלה הוטחה ביקורת נגד מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי, שהחליט להצטרף גם הוא לפגישה בז'נבה, שתדון מחר בבוררות של טאבה.

במקור, רק היועץ המשפטי של משרד החוץ רובי סיביל היה אמור לצאת לשוויץ, כדי להיועד עם נציגי מצרים ועם שני הבוררים מצרפת ושוויץ לפגישה, שבה אמור להיבחר הבורר השלישי בצוות הבין־לאומי, שיקבע את עתידו של איזור טאבה. ואולם המנכ"ל דוד קמחי החליט ברגע האחרון לצאת גם הוא לפגישה.

פקיד בכיר במשרד ראש הממשלה התרעם על כך, בציינו כי נסיעתו של קמחי עלולה להתפרש כאילו יש עדיין בעיות בקשר לבוררות בעוד „למעשה פתרנו בשיחות הקודמות עם מצרים את כל הבעיות".

השר בר־לב לח"כ שליטא:
מסור את העדויות שיש בידיך – או התנצל!

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

שר המשטרה חיים בר־לב תבע בסוף השבוע מח"כ בני שליטא (ליכוד) להעביר לו עדויות, המצויות אצלו, הנוגעות לראיון שנערך כביכול עם העציר ג'ון דמיאניוק, או להתנצל ולהודות, כי בדה את הדברים שאמר בוועדת הפנים, כי בידיו עדויות של סוהרים, שראו את כתבת „העולם הזה" עם העציר.

בר־לב כתב לח"כ שליטא: „בישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה מיום 18 בספטמבר טענת, כי מצויות בידיך עדויות חתומות של סוהרים, שראו את כתבת 'העולם הזה' מראיינת את העציר ג'ון דמיאניוק בנוכחות נציב שירות בתי־הסוהר ומפקד כלא איילון. בישיבת ועדת הפנים השבוע פניתי אליך ותבעתי שתמסור העדויות הללו, שטענת כי הן בידיך. לשאלתך, אם אהיה מוכן לתת התחייבות, כי סוהרים אלה לא ייפגעו, עניתי בחיוב, ועוד הוספתי, כי אם קיימים סוהרים כאלה, הם יועלו כל אחד מהם בדרגה אחת. אם יש בידיך עדויות שלפיהן התקיים הראיון, הרי מחובתך הציבורית להציג חומר ראייתי זה בפני, אך אם עדויות אלה אינן בידיך, אמרת בוועדה דברים בדויים ועליך להתנצל עליהם".

תיק השב"כ

(המשך מעמ' 1)

חריש לא תהיה ברירה אלא להחליט על סגירת התיק בפרשה זו.

בתוך כך עולה, כי בניגוד לפרסומים קודמים, יפרשו שני היועצים המשפטיים לשב"כ תוך שבועיים ימים, לאחר שישלימו את המשא־ומתן על הסדרי הפרישה שלהם. הם אמורים לקבל סכומי כסף גדולים ביותר, שיסתכמו בכמה עשרות אלפי דולארים כחלק מהסדר פרידתם ויציאתם לגימלאות מוקדמות.

נודע, כי היועץ המשפטי יוסף חריש נוטה לא להגיש קובלנה נגד שני היועצים המשפטיים של השב"כ ללשכת עורכי־הדין בגין עבירות משמעתיות שעברו לכאורה.

היועץ נוטה לכך, לאחר שבפגישות שהתקיימו בסוף השבוע בין ראש הממשלה וראש השב"כ החדש סוכם, כי היועצים המשפטיים של השב"כ יועברו מתפקידם לתפקיד אחר, שבו לא ישתמשו בכישוריהם כמשפטנים.

ביום ו' האחרון הכחיש חריש מכל וכל שמועה שנפוצה, כי הבטיח לפרקליטי השב"כ שלא יועברו מתפקידם, אם יבקשו חנינה. לדבריו, אפשר שניתנה הבטחה כזו – אך לא מצידו.

שמיר רימז שיימנע

(המשך מעמ' 1)

מתואמת נגד הכוונה "לחדש את תנופת ההתנחלות" לאחר ביצוע הרוטציה. "אנחנו לא נסכים לכך," אמר ראש־הממשלה שמעון פרס. לדבריו הצטרפו גם שר הכלכלה גד יעקבי, שר החקלאות אריק נחמקין ושר הקליטה יעקב צור.

ראש־הממשלה אמר, כי לפני כל התנחלות נוספת יש לבסס את הישובים הקיימים ולהפעיל את החקלאות הקיימת. עם זאת קורא פרס לחדש את ההתיישבות בנגב.

סופר „דבר" יקיר צור מוסר:

„העובדה שהקו הירוק לא מופיע במפות לא הפריעה לממשלת הליכוד להחזיר את כל סיני ולעקור מן הקרקע 22 ישובים" – כך הגיב אתמול ראש מחלקת ההתיישבות בסוכנות היהודית נסים זווילי על תביעתם של חברי כנסת מהליכוד ומ„התחיה", כי יתפטר מתפקידו בעקבות הצעתו להחזיר למפות את הקו הירוק.

זווילי הוסיף, כי אין הוא זקוק לאישורו של איש כדי להוציא מפה מטעם מחלקת ההתיישבות וכי מבחינת הסוכנות, הקו הירוק הוא לא רק קו אלא חומה ירוקה, ועל פי חוק לא ניתן להוציא אפילו אגורה אחת מכספי הסוכנות מחוץ לגבולותיו.

לדבריו, עובדה זו ידועה היטב לאנשי המחלקות מטעם „חירות" ששימשו בתפקיד והם הסכימו לפעול לפיה. „אם המצפון שלהם שווה 400 מיליון דולאר, אז זו התייחסות לא רצינית" אמר זווילי. בכוונת זווילי לפרסם מפה שבה יסומן הקו הירוק לקראת הקונגרס הציוני הקרוב ב־1987.

הצעתו מעוררת המחלוקת של זווילי הועלתה לראשונה בראיון לכתב „קול ישראל" שלום אורן במהלך סדרת כתבות על הנעשה בשטחים. זווילי אמר, כי העובדה שהקו הירוק נמחק מן המפות בהחלטת ממשלה ב־1968 מהווה בעיה בהסברת הדילמה של השטחים לדור הצעיר. לדבריו רבות הפניות מטעם מורים ומנהלי בתי ספר, המבקשים לקבל מפה, שבה מסומנים גבולותיו של הקו הירוק.

רעיונו של זווילי זכה לתגובות נזעמות מצד חברי כנסת מהתחיה והליכוד, שקראו לפיטוריו המיידים.

ראש המחלקה לחינוך ותרבות בגולה, ד"ר אלי תביך הודיע, כי ידרוש כינוס דחוף של ההנהלה הציונית וקרא לזווילי להתפטר לאלתר. לדבריו הצעתו של זווילי סותרת את עמדת הכנסת והממשלה, והוא יצטרך להסיק מסקנות ולהתפטר.

ילדים רעבים ברחובות קלקוטה מושיטים יד לפרוסת לחם. רק לפני דור אחד עוד היתה קלקוטה מרכז מסחרי שוקק חיים ותודה. היום נחשבת בירתה לשעבר של הודו הבריטית לאחת המאוכלסות והמזוהמות שבערי העולם. (צילום: א.פ)

ייצור „אף־16" בישראל יעלה 10 – 15 אחוז יותר מה„לביא"
נזיפה לוויינברגר על עיכוב חוזים

מאת אריה אורן, סופר „דבר"

מטוס „אף־16" שייוצר בישראל יעלה ב־10־15 אחוז יותר מה„לביא" – כך אומרים מומחים ישראליים. הם רואים בהעלאת רעיון זה באמצעות כתב־העת האמריקאי "איירוספיס דיילי" נסיון נואש אחרון של אנשי שר־ההגנה האמריקאי קספר ויינברגר להביא לחיסול הפרוייקט הישראלי עוד לפני טיסת־הבכורה הצפויה תוך חודש.

הרעיון לייצר את ה„אף־16" בארץ נבדק במערכת הבטחון, עוד לפני שהוחלט על פיתוח ה„לביא", כאחת החלופות לפרוייקט. בבדיקה נמצא, כי ה„לביא" יהיה זול ב־10־15 אחוז מ„אף־16" שייוצר בארץ.

המקורות מדגישים, שהאמריקאים התנגדו לייצור ה„אף־16" בארץ וגם דחו את כל הנסיונות לצייד את ה„אף־16" במכ"ם ובמחשב טיסה ישראליים, בטענה שהדבר אינו מעשי.

המומחים הישראליים רואים בהדלפת הרעיון כעת באמצעות כתב־עת אמריקאי באורח בלתי מחייב נסיון נואש אחרון של אנשי ויינברגר. הם מעריכים, שלאחר הצטרפותו הקרובה של ענק התעופה האמריקאי „גרומן" לפרוייקט ולאחר טיסת־הבכורה שוב לא תהיה אפשרות לפגוע את ה„לביא".

משלחת של „גרומן" תגיע לישראל השבוע ומעריכים, שבמהלך השיחות יוסכמו סופית תנאי ההצטרפות.

סופר „דבר" בארה"ב אמיר אורן מוסר:

וושינגטון (מיוחד ל„דבר"). – ועדת ההקצבות של הסנאט נזפה בשר ההגנה קספר ויינברגר על שהשהה חוזים לתוכנית ה„לביא" ואסרה עליו בחקיקה לשוב ולעשות זאת. בנוסח חוק ההקצבות שהוגש בשבוע שעבר לאישור מליאת הסנאט צויינה הוועדה, כי השהיית החוזים נגדה את רוח החוק, המתיר פעולה מינהלית כזו רק לצורך „סקר תקנים מכביים".

במגמה זה התכוון המחוקק רק לסקרים המקובלים של משרד ההגנה ולא לסקרים נוספים, דוגמת סקר חלופות ה„לביא", קבעו חברי הוועדה, ובראשם ידידי ישראל, הסנטור קסטן והינאל אינויי. „השהיית החוזים כדי ללחוץ על ישראל היא פעולה העלולה להכביד על יחסי ארה"ב עם בעלת ברית זו, ועל הפנטגון להמנע ממנה מפורשות."

גם אם מטעמים הקשורים בקירוגות פנימיות וביחסי הממשל עם הקונגרס, יוותרו לבסוף המחוקקים על אישור החוק ויסתפקו בהחלטת המשך תקציבית, ישאר בעינו האיתות הברור של הקונגרס לויינברגר, כי בעימות בין הפנטגון לבין תומכי ה„לביא" תתייצב ועדת ההקצבות נגדו.

צ'יץ' לא ירוץ בראש הרשימה של המרכז הליבראלי לכנסת

מאת עליזה וולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

שלמה להט (צ'יץ') הודיע בסוף השבוע שעבר להנהלת המרכז הליבראלי, כי לא יעמוד בראש הרשימה לכנסת.

זה זמן מה חודר צ'יץ' תחושה, שהמפלגה החדשה, שהוא היה בין מייסדיה, לא חדרה לתודעת הציבור, כפי שהוא ועמיתיו ציפו. לפני כחודש חילק את מחשבותיו עם מנכ"ל המפלגה, יוסף לפיד, ואף הודיע לו על כוונתו לוותר על ראשות הרשימה. לפני שבוע אמר להשתתף ולהצטרף למפלגה סיבתי; אך בישיבת ההנהלה בסוף השבוע שעבר העלה להט את הנושא מחדש.

לעמיתיו בהנהלה אמר צ'יץ', כי אינו מתמסר די לענייני המפלגה (מקדיש את רוב מעייניו לעיר תל־אביב), עוד הוכיח, שנטל על עצמו להורים למען פעילותה השוטפת של המפלגה, וגם בהתחייבויות אלה לא עמד והוא חושש מפני התבכותו של המרכז הליבראלי בחובות. לפיכך הציע, שיינתן דין־וחשבון לגבי המשך הדיפה של המפלגה, שיכלול גם חילופי גברי בראשותה.

חבריו בהנהלה ניסו להניא אותו מצעדו והיו שהביעו חשש, כי בכך יתרום לחיסולה של המפלגה. אף שלא נכנע לנימוקים אלה הסכים צ'יץ', שתוקם ועדת חמישה לבחינת המשך התארגנותו של המרכז הליבראלי והוא ישתתף בה.

יצויין, כי יו"ר המרכז הליבראלי, אריה דולצין, נעדר מישיבת ההנהלה ביום ה' שעבר, ובשובו הוא עשוי להשפיע על צ'יץ' לחזור בו מכוונתו להסתלק מראשות הרשימה לכנסת.

חסן מקבל הצעת פרס

(המשך מעמ' 1)

איפראן, אומר, כי התרשם ש„לפניו אדם שרוצה לחלץ את ארצו ממצב קשה והוא בוחש ברעיון לקשת יוזמות נועזות". הוא מצא בו „תערובת של הכרה זהה בצורך להתפתח בשלום בסביבה ידידותית ומודעות לאילו שמות תגרום מלחמת טילים בשני המחנות". „כל אלה", הוסיף המלך ואמר, „הביאו אותי לחשוב, שאדם זה יהיה נכון להתקדם בעתיד יותר מכפי שנהג במהלך שיחתנו, בתנאי שהערבים יעבדו בפרצה שפתח. פרס אמר לי שאין הוא רוצה לעזוב את השטחים הכבושים ללא תנאי, אך הוא פסל סיפוח, שאותו רוצים קיצונים מסויימים".

אשר לעמדת יצחק שמיר, מסר מלך מארוקו, כי „העניינים מתפתחים מהר מכפי שחושבים", והוא מצטט הצהרה שעל־פיה אין שמיר מתנגד עוד להקמת מדינה פלשתינית לצד ישראל.

מלך מארוקו התאכזב מן התגובה השלילית של יאסר ערפאת לפגישה שבאיפראן בנציג היחיד של הפלשתינים. לדברי חסן, בישראל „מדינה, לאום, טריטוריה שיש לה זכות לגבולות בטוחים". כששאל את פרס אם יהיה מוכן לדבר עם אש"ף, שאל אותו זה: „עם איזה זה שבדמשק, שבטריפולי או שבתוניס?"

חסן אמר כי לסורים, לירדנים וללבנונים היו „אלף מגעים" עם ישראל, אך תמיד חשאיים. לדבריו, אף לא נציג אחד של הקהילה היהודית המארוקאית לא הוכנס בסוד הפגישה.

3 קרנות פנסיה הסתדרותיות אישרו עד־כה התוכנית למזגן

מאת חיים באור, סופר „דבר" לענייני עבודה

הנהלות של שלוש מבין שבע קרנות הפנסיה ההסתדרותיות אישרו עד כה את ההמלצות שהגישה ועדת רייף בדבר מיזוגן של הקרנות במסגרת „הבריאה".

בסוף השבוע שעבר אישרה את ההמלצות הנהלת קרן הביטוח של פועלי הבניין. קודם לכן אושרה תוכנית המיזוג על ידי הנהלות של „מבטחים" ו„קרן הגמלאות המרכזית" (קג"מ). לעומת זאת קיימת התנגדות חריפה למיזוג בקרב הנהלות של קרן „מקפת" וקרן „נתיב". גם ההנהלות של קרן הפועלים החקלאיים ו„מבטחי" עדיין לא אישרו את המיזוג.

יצויין, שגם בישיבת ההנהלה של קרן פועלי הבניין גילו מספר משתתפים התנגדות בוטה למיזוג הצפוי. מדובר בנציגים של עובדים ותיקים ב„סולל בונה", שחוששים שהמיזוג יגרום לפגיעה משמעותית בזכויות הפנסיוניות של המבוטחים בקרן. זאת, מאחר שהמיזוג אמור לגרום להאחדת זכויות ול„יישור הקו" כלפי מטה, כדבריהם.

סגן יו"ר האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות, אברהם אחיעזרא, שהופיע בפני חברי ההנהלה של קרן פועלי הבניין, הודה שמיזוג הקרנות ילווה בחיסולן של „זכויות חריגות". כך, לדוגמא, תבוטל זכותם של מבוטחים בקרן לפרוש לגמלאות לפי נוסחת 80x60 (פרישה בגיל 60 לאחר 30 שנות עבודה), באותם מקרים שזכות זו אינה מבוטחת על ידי המעסיקים, באמצעות הפרשה מתגילת לקרן.

לחברתנו רבקה בנדרסקי
אנו באבלך במות
בעלך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף יפו
ההנהלה והעובדים

לחברתנו שמחה סמו
אנו באבלך במות
בעלך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף נאות שושנים
ההנהלה והעובדים

אנו מודיעים בצער על פטירתו של יקירנו
בנימין ביביץ ז"ל
ההלויה תתקיים היום, יום ראשון כ"ד באלול תשמ"ו 28.9.86 בבית העלמין בקיבוץ אור הנר.
על שעת ההלויה נא להתקשר למספר: 051־92549, 051־92511.
המשפחה
ובית אור הנר

זיהום במים במעלה אפרים ובמעלה עמוס

(עו). – משרד הבריאות מבקש מתושבים ומבקרים בישובים מעלה אפרים ומעלה עמוס, להרתיח את מי השתיה עד להודעה חדשה. זאת לאחר שבבדיקות שגרתיות במי השתיה בישובים אלה נמצא זיהום, שמקורו טרם אותר.

דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי מסר, כי צוות משרד הבריאות בראשות מפקח התברואה המחוזי יצא למקום ועתה נעשים מאמצים מיוחדים לאתר את מקור הזיהום.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	10–0	בהיר
אמסטרדם	16–11	מעונן
בואנוס איירס	17–6	בהיר
הלסינקי	6–0	בהיר
הונג קונג	29–26	מעונן
וינה	15–9	מעונן
ז'נווה	לא נמסר	
טוקיו	24–18	בהיר
טורונטו	22–15	גשום
יוהנסבורג	14–5	מעונן
לונדון	19–12	בהיר
ליסבון	23–16	בהיר
מאדריד	24–10	בהיר
מונטריאול	18–11	מעונן
ניו יורק	29–19	מעונן
סאן פאולו	19–16	מעונן
פאריס	16–7	בהיר
פרנקפורט	18–4	מעונן
ציריך	17–8	מעונן
ריו דה ז'נרו	25–7	מעונן
שטוקהולם	8–0	בהיר
שיקאגו	26–21	מעונן

swissair

هكذا من الاصل

هكذا من الاحتلال

חדשות ● חדשות ● חדשות

אנשים ● אנשים

נבחר

"הוועדה המרכזת בחרה במזכיר ההסתדרות בירושלים, ניסן הרשו, לעמוד בראש הוועדה הארצית של ההסתדרות לתכנון וארגון אירועי 20 שנה לאיחוד ירושלים", זאת מסר היום הח"כ ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות, בסיורו במוסדות ובמפעלים בבירה.

ישראל קיסר אמר, כי ההסתדרות תארגן אירועים רבים לרגל איחוד העיר ותפעל בדרכים שונות לחיזוקה של ירושלים.

בוועדה חברים: נחום פסה, גדעון בן ישראל, אריתור ישראלוביץ, יעקב ישי, דוידה מאיר, אורי אבנרי ושלום חבשוש.

כבדהו וחשדהו

מועצת נבחרי הנגב תיפגש מחר עם ראש הממשלה שמעון פרס, בלשכתו בירושלים ותעניק לו את התואר "אזרח הכבוד של הנגב", כהוקרה על תרומתו לאזור. פרס יקבל תעודת קלף מיוחדת מעוטרת ב־26 סמליהן של המועצות והרשויות המקומיות בנגב. אך יש קוץ באליה: על אף המעמד החגיגי, יביעו נבחרי הנגב בפני פרס את אכזבתם הקשה מאי קיום הבטחות שניתנו בשמו בעיקר בכל האמור להקמת קרן כספית בגובה של 100 מיליון דולאר, לפיתוח הנגב. "אנו מצפים שבפגישה זו, הערכת ימים אחדים לפני מועד הרוטאציה, ינתן כיסוי חלקי לפחות למימוש הבטחה זו" אמר ראש הפורום, צבי חזן, מקיבוץ ברור חיל.

אמיר רוזנבליט

מנוחה לנציב

שלושה נציבים המשרתים בשירות המדינה עלו אמש על הבמה ב"שבת־תרבות" בבית יד־לבנים בחולון – נציב מס הכנסה, נציב שירות בתי הסוהר ונציב שירות המדינה העומד לקבל מינוי בעוד כחודש כציר כלכלי בלונדון. נציב השב"ס היווה, ללא ספק, אטרקציה וזכה למחיאות כפיים כאשר שיבח הנציב את השר בר־לב כ"נשמה טובה ואיש ישר מאין כמותו". להוכחת דבריו סיפר הנציב כי כל תלונה שהובאה לפני השר העבירה מיד לבדיקה.

רפי סויסה (בתמונה) אף גילה כי עוד בטרם ידע על החקירה המתנהלת נגדו הוא הציע לשר המשטרה לחוקק חוק אשר יגן על סוהר המתלונן נגד פיקודו. סויסה סירב בתוקף לגלות במה יעסוק לאחר שיסיר את מדי המשטרה ורק ביקש מכלי התקשורת לרדת ממנו ולתת מנוחה לו ולבני משפחתו.

ע.ג.

החותם השביעי

הרומן של עמוס עוז (בתמונה), "מנוחה נכונה", יופיע בימים אלה בתרגום שוודי. זהו ספרו השביעי של עוז שתורגם לשוודית ומייד אחרי החגים מזומנות לסופר הופעות טלוויזיה, רדיו ועתונות בשוודיה.

"מנוחה נכונה" כבר הופיע באנגליה, בארה"ב ובצרפת ונמצא בשלבי תרגום להולנדית, פינלנדית וספרדית. בקרוב ייצא בגרמניה. העיתון הגרמני החשוב "פרנקפורטר אלגמיינה צייטונג" רכש את זכויות הסריאליזציה ומפרסם עכשיו פרקים מהספר.

זמרת החצר

אחת האורחות החשובות בטקס קריאת הכיכר על שם מוחמד החמישי מלך מרוקו שנערך היום באשקלון, היתה הזמרת זהרה אלפאסיה הקשישה, מי שהיתה זמרת נודעת בחצרו של המלך ואשר המשורר ארז ביטון הקדיש לה שיר בו הוא כותב בין היתר:

אומרים עליה שכאשר שרה,
לחמו חיילים בסכינים
לפלס דרך בזמן
להגיע אל שולי שמלותיה" וכו'...

"כיום", אומר ביטון, "ניתן למצוא אותה באשקלון, בעתיקות ג', ליד לשכת הסעד". "זהרה", אומר ביטון, "קראה למלך מוחמד 'אישון עיניה'".

רני צדקוני

חברות

פגישה נרגשת היתה בשבוע שעבר לג'ודי וירצקי, מזכ"ל תנועת העבודה הציונית העולמית. בין המשתתפות ב"משלחת הנשיא" של המגבית היהודית המאוחדת ששהתה השבוע בארץ הגיעו גם חברותיה מתקופת היותה שליחה מחלקת דור המשך בארה"ב, מרון פרלמן, יושבת ראש הפדרציה היהודית בקנזס סיטי ובובי קליין, יושבת ראש פרוייקט השיקום בניו־יורק ואחת המועמדות לתפקיד יו"ר חטיבת הנשים הארצית של המגבית היהודית המאוחדת. בפגישה הנרגשת נזכרו שלוש החברות שכאשר נפרדו מג'ודי לפני עשר שנים עם שובה ארצה, הבטיחו לה כי ימשיכו לשתף עימה פעולה. גם לאחר שיגיעו לעמדות הנהגה בקהילותיהן. היום הן מקיימות את ההבטחה.

יקיר צור

היה רווק ואיננו

עוד רווק נשבר. הפעם זהו מעצב האופנה האמריקאי הנודע קלווין קליין (בתמונה), בן ה־43, שנשא לקלי רקטור בת ה־30 בבית העירייה של רומא ביום שישי בבוקר. רקע לנשיקה משמשת האם הזאבה, סמלה של רומא.

נשמט

מרשימת המתמודדים הצעירים ללשכת מפלגת העבודה שהופיעה במדור זה בסוף השבוע נשמט שמו של דוד לפלר (בתמונה). לפלר (28), היום עוזרו של נמרוד נוביק, יועצו המדיני של ראש הממשלה, היה האיש שהוביל בשנת 1983 את תא הסטודנטים של מפלגת העבודה לניצחון שסיים עשר שנות הגמוניה של הליכוד באוניברסיטה העברית. אחר כך שימש כיו"ר ארגון הסטודנטים הארצי של מפלגת העבודה והיום הוא אחד המתמודדים הצעירים ללשכת מפלגת העבודה.

יקיר צור

בובי יואינג (משמאל), אחיו הצעיר של ג'יי.אר. בסידרה הפופולארית "דאלאס", חזר לסידרה ביום ו' בערב והוכיח שוב כי גם המוות אינו יכול לאופרות הסבון של הטלוויזיה האמריקאית. בובי, הבחור הטוב המתייצב מול ג'יי.אר. המנוול שכל העולם אוהב לשנוא אותו, נהרג בתאונת דרכים לפני שנתיים, והולם שב לתחייה בפרק האחרון של הסידרה בעונה הקודמת, במקלחת של אשתו לשעבר, פאם. הצופים נאלצו לעצור את נשימתם ולחכות לפתיחת הבכורה של העונה התשיעית, ביום שישי האחרון, כדי לגלות שפאם פשוט חלמה את כל מה שקרה מאז מותו של בובי, כולל המוות עצמו. "יקירתי, מה קרה לך?" שאל בובי כשיצא מהמקלחת. "בובי, זה היה נורא. היה לי חלום בעותים..." ענתה פאם, תיוורת. אין קץ לנסים ולנפלאות של מחברי "דאלאס".

המדור נערך על־ידי מיכל פלג

סערה בפאריס בגלל תיווכו של קאפוצ'י בנושא הטרור והיחס המיוחד שניתן לו

מאת גדעון קוץ, סופר "דבר" בפריס

פאריס, (מיוחד ל"דבר"). – פעולתו של הארכיהגמון הילאריון קאפוצ'י כמתווך בנושא הטרור עוררה סערה בפריס. נשיא צרפת פרנסואה מיטראן הביע תמיהה על הצורה שבה התקבל קאפוצ'י בפריס ועל הפריבילגיות המיוחדות שבהן זכה, בהן פגישה עם המחבל ג'ורג' איברהים עבדאללה בתאו.

למרות הכחשות נציגי הממשל אישר קאפוצ'י בראיונות שהעניק לאמצעי התקשורת הצרפתיים, כי מתנהל עתה משא־ומתן שמטרתו להפסיק את מסע הטרור נגד צרפת, וכי הוא מעניק בנושא זה את "שרותיו הטובים".

במקביל הודיע שר המשפטים הצרפתי אלבין שלנדון, כי הורה לתביעה הכללית לדרוש את העמדתו של ג'ורג' איברהים עבדאללה לדין בחודש פברואר 87 על חלקו ברצח הדיפלומאט הישראלי יעקב ברסימנטוב והנספח הצבאי האמריקאי צ'רלס ריי. תביעה זו תלויה עתה בהחלטת השופט החוקר.

הצהרה זו באה לחזק את טענות הממשל בדבר עמדתו הבלתי מתפשרת כלפי הטרור. עם זאת אין הוא יכול עוד להסתיר את המגעים עם סוריה בהשתתפות קאפוצ'י. שר החוץ הסורי פארוק אל שארע עצר לחניית ביניים בפריס בדרכו לעצרת האו"ם ונועד עם קאפוצ'י. בניו־יורק נפגש אחר כך השר הסורי עם עמיתו הצרפתי ז'אן ברנאר ריימון.

קאפוצ'י אמר, כי יפעל "למען צרפת" בגלל מדיניותה החיובית במזרח־התיכון והכרתה בזכות הפלשתינים להגדרה עצמית.

בביירות איים ארגון "הבריגדות המהפכניות הבין־לאומיות" לפגוע בדיפלומאטים צרפתים אם צרפת לא תשחרר את אסירי הטרור הערבי, ואילו בפריס התעוררו תקוות באשר לגורלם של שמונת בני הערובה הצרפתים בלבנון, המוחזקים בידי ארגונים פרו־איראניים, בשל שובם לפריס של שני פעילי אופוזיציה עיראקים שגורשו "בטעות" מפריס לבגדד ושבגללם איימו ארגונים איראנים על חיי בני הערובה.

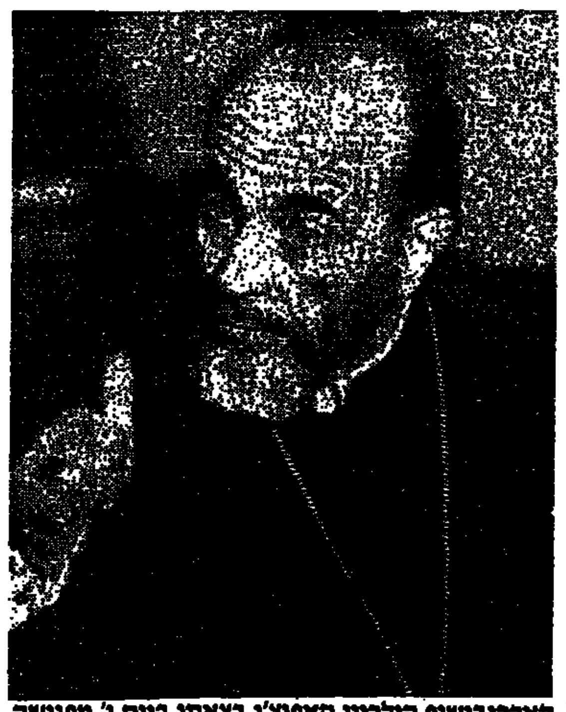

הארכיבישוף הילריון קאפוצ'י בצאתו ביום ו' מפגישה עם המחבל ג'ורג' איברהים עבדאללה הכלוא בצרפת. (צילום: א.פ.)

באירופה משלימים רשימה שחורה של 200 ראשי הטרור לשם מעקב

מאת דוד שרבים, סופר "דבר" בבריטניה

מדינות אירופה משלימות עתה רשימה שחורה של 200 פעילי הטרור, שישמשו יעד למעקב משותף של כוחות הבטחון בקהילה האירופית.

הכנת הרשימה השחורה של ראשי הטרור ופעיליו היא אחד הצעדים המעשיים הראשונים הננקטים בעקבות פגישות שרי הפנים של מדינות אירופה.

הרשימה השחורה תכלול טרוריסטים מ־40 ארגוני טרור שונים, הפועלים נגד מטרות באירופה. רוב ראשי הטרור הערבי ייכללו גם הם ברשימה השחורה, וביניהם אבו־עבאס, שהיה אחראי לחטיפת האנייה האיטלקית "אכילה לאורו" בקיץ האחרון, וטרוריסטים מארגונו של אבו־נידאל, כולל אבו נידאל עצמו, אשר מעולם לא נראה על־ידי שירותי המודיעין של מדינות אירופה.

הטרוריסטים שייכללו ברשימה השחורה ישמשו יעד למעקב משותף של זרועות הבטחון במדינות אירופה, ומידע על צעדיהם יוחלף באופן מתמיד בין המדינות.

בסוף השבוע שעבר שלח בית המשפט המרכזי לפשעים בלונדון למאסר של 25 שנה את הדוקטור הירדני ראשמי האואר, שהוגדר במשפט אחד מבכירי ארגונו של אבו־נידאל, לאחר שהואשם בניסיון להטיל רימונים על מטרות בבריטניה בפעולות שתוכננו בווסות לובית.

ראשמי האואר יחד עם נאצר מוחמד, בן 28, נעצרו באמצע דצמבר בשנה שעברה, לאחר שקיבלו רימוני־יד מסוכן כפול, שאותו חשבו לנציג לובי. איש הקשר ה"לובי" מסר את עדותו בבית המשפט כשהוא עטור זקן ושפם מלאכותיים ומרכיב משקפיים כהים כדי להסתיר את זהותו. הסוכן הכפול קיבל ארבעה רימונים חיים מאדם אחר, שלבש את מדי חברת התעופה הלובית. בלונדון מעריכים, שהטרוריסט שנשלח למעצר היה אחראי לארגון כמה פעולות טרור באירופה ממקום מושבו בספרד. בדירתו במאדריד נתפסה רשימה של כמה טרוריסטים מארגונו של אבו־נידאל וכן רשימת מטרות לפיגוע, כוללות את בסיסי נאט"ו, מטרות "ציוניות" ויעדים במדינות ערביות "ריאקציונריות", כמו ירדן והמפרץ הפרסי. הנאשם השני, סטודנט עיראקי, זוכה מקשירת הקשר להטלת הרימונים, אך נצטווה לעזוב את אנגליה.

גרשון מארקו, המובטל מירוחם שסיפורו נחשף ב"דבר" – סובל חרפת רעב ומאיים להתאבד

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר" בנגב

לפני יותר מחצי שנה, בצעד של ייאוש טוטאלי, נעל גרשון מארקו את אשתו טובה ושניים מחמשת ילדיו בבית, פתח את ברז הגאז ואיים להצית את עצמו ביחד עם בני משפחתו. רק צעקותיה הרמות של אשתו הזעיקו את השכנים ותימנע אסון.

גרשון מארקו שבעקבות הדראמה הטלוויזיונית "לחם" שהוקרנה בפברואר השנה, זכה לחשיפה עיתונאית ב"דבר", רעב היום ללחם יותר מתמיד.

השבוע התייצב גרשון, בן 51, במערכת "דבר" בבאר שבע ואיים להתאבד, לאחר שבביתו ביקרו שוטרים מתחנת ירוחם, שביקשו לעצרו בהוראת ההוצאה לפועל, עקב אי תשלום חובות לנושים שונים. למזלו, אכן נעצר, אולם שוחרר לביתו לאחר שקיבל התקף אפילפסיה בתחנת המשטרה, וזאת, חודש אחד בלבד לאחר שלקה בהתקף לב.

גרשון מארקו פוטר לפני כחמש שנים ממקום עבודתו בחברת "פוספטים בנגב" אחרי עשר שנות עבודה כשרברב. הוא אולץ, לדבריו, להתפטר בעקבות מחלת אפילפסיה, שלקה בה בזמן שירות מילואים. בקיצבת הילדים ובקיצבת הנכות ממשרד הבטחון הוא אמור לפרנס שש נפשות.

לאחר ששוחרר השבוע ממעצרו, התייצב בחנות הספרים של "דבר" בבאר שבע, מזכירת הסניף ברכה בר אילן, ספרה כי הוא היה רעב ולדבריו, לא היה לו כסף כדי לחזור הביתה. רחמיה נכמרו עליו והיא נתנה לו כסף כדי שישבור את רעבונו במנת "פלאפל" ויוכל לחזור לביתו, אל בני משפחתו הרעבים.

גרשון מארקו

קרן מקפת | מרכז לפנסיה ותגמולים אגודה שיתופית בע"מ

מספר הטלפון החדש שלנו
מיום שלישי 30 ספטמבר 1986

(03)640777 — המרכזיה

אנו שמחים להודיע לציבור חברינו, כי במסגרת שיפור השירות למבוטחים ולגמלאים, הרחבנו את מרכזת הטלפונים וחיברנו קוי טלפון נוספים.

טלפונים ישירים
יו"ר ההנהלה — (03)640729
מנכ"ל — (03)640712
סמנכ"ל — (03)640714
חשב — (03)640743
זכויות פנסיה — (03)640732
תשלומי פנסיה — (03)640767
החזרות — (03)640755
הלוואות — (03)640724
ארגון גמלאי "קרן מקפת" — (03)640783

ניתן להתקשר למשרדינו, ישירות לשלוחות הפנימיות באמצעות הקדומת 640(03), ולחייג לאחר מכן את מספר השלוחה. לדוגמא: (03)640751.

תודתינו נתונה לחברות "אלישרא" ו"בזק" על הרחבת המרכזת וחיבור קוי טלפונים נוספים.

הנהלת הקרן ועובדיה מברכים את צבור המבוטחים, הגמלאים וכל בית ישראל
בשנה טובה ומבורכת וגמר חתימה טובה.

"קרן מקפת" — מרכז לפנסיה ותגמולים, רח' י. קויפמן 6, ת.ד. 50445 תל־אביב — 61500, טל' (03)640777

מיסודה של הסתדרות הפקידים עובדי המנהל והשרותים.
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

צד"ל פשט על כפר בלבנון

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

כוח של צד"ל פשט שלשום בבוקר על הכפר השיעי יעטר שעל גבול רצועת הבטחון בגזרה המרכזית.

במהלך הפשיטה פוצצו חיילי צד"ל ארבעה בתים, ששימשו את המחבלים ואת משתפי הפעולה עמם. נמסר, כי לא היו נפגעים לצד"ל וכן לא נפגעו אזרחים ותושבי הכפר.

הפעולה של צד"ל בוצעה, לאחר שהתברר כי בתקופה האחרונה מרבים המחבלים וארגונים שיעים קיצוניים לפעול מהכפר יעטר וסביבתו נגד מטרות של צד"ל וצה"ל בתחום רצועת הבטחון.

בינתיים השלימו בסוף השבוע חיילי הכוח הצרפתי ביוניפי"ל את פינויים מהגזרה המערבית של דרום־לבנון, ממזרח לצור, ואת מקומם תפסו החיילים מגאנה, סנגל ופינלנד. חיילי הכוח הצרפתי הועברו לבסיס האו"ם בנאקורה ובימים הקרובים יועברו לגזרה המזרחית של דרום לבנון.

פנייה להרצוג לפעול למען חנינה לנקש

מאת מיכה צ'ימבק, סופרת "דבר" בירושלים

עורך דינו של ויליאם נקש, רוולגר רוס, פנה בסוף השבוע לנשיא המדינה חיים הרצוג וביקשו לפעול אצל נשיא צרפת למען הענקת חנינה למרשו.

רוס מציין, כי בחודש מארס 1984 הורשע נתין צרפתי בשם הנרי אייכהולצר בריגול למען אש"ף. בחודש דצמבר 1984, ערב ביקורו בישראל, ביקש נשיא צרפת פרנסואה מיטראן מנשיא המדינה להעניק לאייכהולצר חנינה תמורת מחווה דומה מצד צרפת. הרצוג אכן עשה זאת.

ה"ניו־יורק טיימס":
ארמאנד האמר נועד עם דוברינין בעניין דנילוף

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – "ניו־יורק טיימס" דיווח אתמול, כי המיליארדר ארמאנד האמר נועד פעמיים בשבוע שעבר עם חבר מזכירות המפלגה הקומוניסטית אנאטולי דוברינין והחק בו לסיים במהרה את פרשת ניקולס דנילוף. האמר עמד להשתדל במוסקווה גם בעניינם של מסורבי יציאה. לקראת צאתו לברה"מ שוחח עם ראש הממשלה שמעון פרס ושמע ממנו על שיחתו עם שר־החוץ אדוארד שוארדנדזה.

"טיימס" דיווח עוד כי הסופר אלי ויזל, המכהן כיו"ר מועצת הנצחת השואה בארה"ב, הוזמן להפגש בחודש הבא במוסקווה עם חוקרים סובייטיים הלומדים את גורל הקרבנות הלא יהודים של פשעי הנאצים. ההזמנה מתפרשת כהפשרה נוספת ביחסי הסובייטים עם יהדות ארה"ב.

שר החוץ המצרי מגיד עמד להיוועד שלשום עם עוזר שר החוץ ריצ'ארד מרפי, בעוד שרי הכלכלה והתכנון של מצרים דנים בוואשינגטון באמצעים להקלת מצוקת פרעון החובות של מצרים והשגת ברכתה של קרן המטבע הבין־לאומית לסיוע כספי נוסף. נודע כי לקראת ההחלטה האמריקאית להמנע בהצבעת מועצת הבטחון על הצעת ההחלטה הצרפתית, שהאשימה את ישראל באחריות לרעיכת יוניפי"ל, תמך אגפו של מרפי בהטלת וטו על ההצעה, אך אגף אירופה בסטייט דיפרטמנט שיכנע את שולץ שלא להתעמת עם צרפת.

בקרב החברות האירופיות באו"ם נתגלעה מחלוקת בסוגיית יוניפי"ל, כשמול ההתמקדות הצרפתית והאירית במדיניות ישראל בדרום לבנון ניצבות שוודיה (המוכנה להחליף את הגדוד הצרפתי ביחידה משלה ולמנוע בכך פירוק יוניפי"ל) ומדינות נוספות. גם המזכ"ל פרז דה קויאר מסתייג מניצולו ככלי משחק בידי הצרפתים.

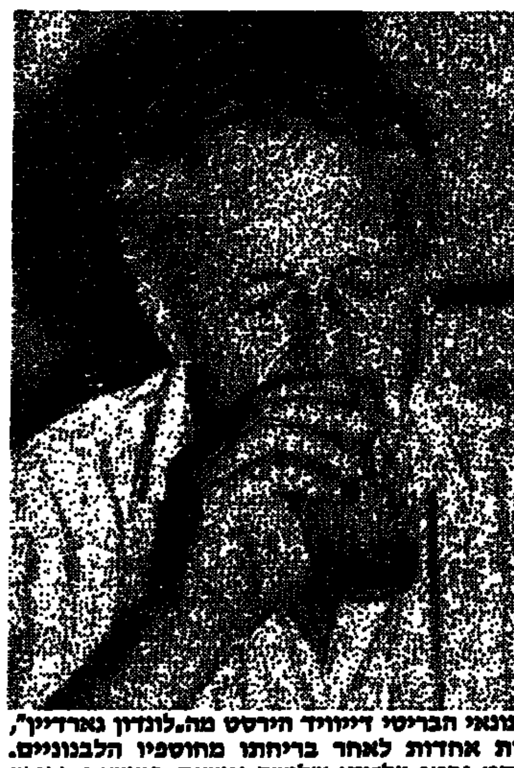

העתונאי הבריטי דיוויד הירסט מה"לונדון גארדיין", דקות אחדות לאחר בריחתו מחוטפיו הלבנוניים. הירסט נחטף על־ידי שלושה אנשים חמושים ברובע מוסלמי שיעי של ביירות מתוך מונית שבה נסע אל עבר מעבר הגבול, בדרכו לאזור הנוצרי של ביירות. (צילום: א.פ.)

תיאודוראקיס לא הגיע למפגש להקמת התנועה היהודית־ערבית בחיפה

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

הזמר־מלחין היווני הנודע מיקיס תיאודורקיס לא היה שם אתמול, כפי שהבטיח, במפגש הידידות של יוזמי "התנועה היהודית־ערבית לסיום הכיבוש ולשלום ישראל־פלשתין, ש.פ.י." שנערך באולמי "שביט" בחיפה.

עם זאת שלח הזמר למשתתפי המפגש ברכה מוקלטת בצרפתית, שבה התנצל על שנבצר ממנו ליטול חלק במפגש החשוב של יהודים וערבים שנועד לדבריו "לתרום לכינון שלום צודק באיזור לטובת שני העמים".

תיאודורקיס סיפר, כי הוא עומד לערוך מסע של קונצרטים באירופה, תורכיה, אוסטרליה, ארה"ב ודרום אמריקה, שבו יעביר את מסר השלום, ההבנה והידידות באמצעות המוסיקה. הוא ציין, כי בביקוריו בארצות ערב הוא מדבר על הצורך להכיר בישראל ואילו כאן הוא קורא להכיר בזכויות הלאומיות של העם הפלשתיני.

במפגש הידידות, שנועד לדברי יוזמיו "למשש את הדופק" לקראת כינונה של התנועה החדשה, השתתפו כ־500 ערבים ויהודים, בהם פעילי רק"ח וכן חברי ר"ץ ומפ"ם. כולם הדגישו, כי באו למפגש על בסיס אישי.

הוויזות – מכה לתיירות האמריקאית לצרפת

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

החלטת צרפת לדרוש מאזרחי כל המדינות להוציא את ארצות השוק המשותף ושווייץ, להצטייד באשרות כניסה, עלולה להנחית מכת מוות על התיירות האמריקאית, שהחלה מתחדשת לאיטה בחודשים האחרונים.

"אינני יכול לראות את האמריקאים עומדים בתור לפני קונסוליה צרפתית באיזה חור כדי לקבל ויזה לצרפת דווקא", אמר מקור אירופי לסופר "דבר" בסוף השבוע.

גם מדינות סקנדינוויה החברות באפט"א, ארגון המתחרה בשוק המשותף, רוגזות על הפלייתן בהשוואה למדינות השוק ולשווייץ. בשטוקהולם נשקלת הטלת חובה מקבילה על צרפתים, שיבקשו לבוא לסקנדינוויה.

בינתיים גוברים הקשיים הביורוקרטיים בביצוע ההחלטה הצרפתית. בשבוע שעבר הסתבר, שגם בעלי אשרות לשהייה קבע יידרשו להצטייד מחדש באשרות כל אימת שיעזבו את צרפת. אולם בסוף השבוע עדיין לא היה ידוע, אם יעשו זאת לפני צאתם מצרפת או רק לאחר שכבר יהיו במדינה שאליה יסעו.

נחמקין ייצא למצרים לחידוש שיתוף־הפעולה

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

שר־החקלאות אריק נחמקין יבקר במצרים בבראה תוך חודש לחידוש רשמי של קשרי העבודה בין שני משרדי־החקלאות על־פי הזמנת עמיתו ד"ר יוסף והאלי.

בשיחה עם סופר "דבר" אמר אתמול השר נחמקין, כי קשרי העבודה בין שתי מערכות החקלאות אמנם לא נותקו גם בימי "השלום הקר", אולם עתה מדובר בקשרים רשמיים ממוסדים. "מעתה לא יהיו עוד יוזמי סיוע בין שני המשרדים אלא יוזמי שיתוף־פעולה", אמר השר.

נחמקין סימן כבר עתה שני תחומים, שבהם ראוי לחקלאות הישראלית ללמוד מהמצרית: שיווק כותנה וגידול כבשים. בעוד שחלה ירידה גדולה במחירי הכותנה של כל מדינות העולם, מסביר השר, מחירי הכותנה המצרית נשארו יציבים. בביקורו במצרים יבקש לעמוד על פשר תופעה יוצאת־דופן זו. כן יבקש ללמוד גידול כבשים בתנאים מדבריים, נושא שבו התמחו החקלאים המצריים.

בדברו על סיכויי שיתוף הפעולה בתחום החקלאות עם מדינות ערב גילה שר־החקלאות, כי סעודיה ונסיכויות המפרץ רכשו באחרונה בגלוי מערכות השקיה ישראליות, שכבר פועלות בתחומיהן.

פרס קפלן 1986

בפרס קפלן, המוענק זו השנה ה־33 ברציפות מטעם ממשלת ישראל, זוכים השנה צוות לדוגמה במסגרת מפעל שיקום שכונות, שני צוותי מחקר ויישום בחקלאות, חמישה צוותי פיתוח וייצור בתעשיות המתכת, האלקטרוניקה [illegible], צוות כפר נוער למופת ושני יחידים: רפואה והנדסה.

השנה לא יוענק פרס קפלן בענף הבנייה.

חתני פרס קפלן, שנבחרו בקפדנות על־ידי ועדה ממלכתית־ציבורית, בראשות מנכ"ל המכון לפריון העבודה והייצור, אינג' יוסף דוריאל, יהיו אורחי כבוד נשיא המדינה ביום א' (28.9) במשכן נשיאי ישראל בירושלים. שעה קלה לאחר מכן יוענקו להם פרסים ותעודות, בטקס ממלכתי חגיגי, שייערך במשכן הכנסת בירושלים. את הפרסים יעניק שר העבודה והרווחה, משה קצב, בשם ממשלת ישראל, בהשתתפות יו"ר הכנסת, שלמה הלל, ישראל קיסר מזכ"ל ההסתדרות, עוזי נתנאל יו"ר הוועד הפועל של התאחדות התעשיינים, חברי ועדת פרס קפלן, משפחת אליעזר קפלן ז"ל, שר האוצר הראשון של מדינת ישראל, שעל שמו נוסד הפרס, משפחות החתנים ומוזמנים.

ואלה הזוכים בפרס קפלן לשנה זו:

ד"ר קלרה נוימברג – מנהלת היחידה לטיפול ולחקר הסוכרת במחוז חפר/שומרון של קופת־החולים הכללית – בעד הקמתה ובנייתה של מערכת טיפולית חדשנית, יעילה, וחסכונית בחולי סוכרת, שהפכה לדוגמה למוסדות הרפואה בארץ. ד"ר קלרה נוימברג תרמה ליצירת מודל ייחודי של טיפול מעולה ומקיף, שהוא גם יעיל וחסכוני, בחולי סוכרת, תוך גילוי יצירתיות ודבקות במטרה.

אוריאל ברק, הנדסה תעשייתית ימית בע"מ – בעד תכנון ופיתוח מכונות משוכללות בקנה־מידה עולמי, לייצור תבניות צמיגים בשיטת הארוזיה. המכונות איפשרו למפעל לגוון את מוצריו ולהגדיל במידה ניכרת את הערך המוסף לעובד, המגיע לכ־80,000 דולר לשנה. שיעור הנחשב לגבוה מאוד בענף המתכת. פיתוח המכונות הללו התאפשר בזכות יזמתו, התמדתו ודבקותו של אוריאל ברק.

צוות פיתוח ה"מעטפית" מקיבוץ בארי – מימין לשמאל: גיורא עוז, רוני פוקס ועודד הר־גיל. השלושה זוכים בפרס קפלן על פיתוח מוצר מקורי ומכונות לייצורו היעיל.

חניכים בכפר הנוער "אונים", כפר־סבא בשעור מכונאות, במסגרת הכשרתם המקצועית לשם שילובם בחברה ובכלכלה – הנהלת הכפר זכתה בפרס קפלן על השגיה הניהוליים והחינוכיים בשיקום אוכלוסיות שלא זכו למסגרות הולמות בטרם הגיעו לכפר.

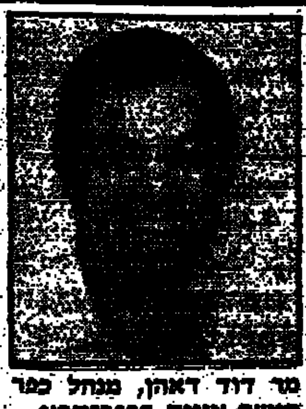
מר דוד דאהן, מנהל כפר הנוער אונים בכפר־סבא – הנהלת הכפר זוכה השנה בפרס קפלן על השגים יוצאי דופן בטיפול ובהכשרה מקצועית של קבוצות נוער מיוחדות: נערות, חרשים, ועולים מאתיופיה ורוכשים מקצועות טכניים ונקלטים בצה"ל ובתעשיה.

צוות מפעל שיקום שכונות באור־יהודה – בעד ההישגים החברתיים והכלכליים של מפעל שיקום השכונות באור־יהודה, שהתבטאו בשיפור דפוסי ההתנהגות של התושבים, בכל מישורי הפעילות החברתית והאישית והשגת חיסכון למשק הלאומי בהיקף של עשרות מיליוני דולרים.

כתוצאה מהשגים אלה ניכרת כיום שביעות רצון גדולה יותר של התושבים באור־יהודה מסביבתם הקרובה ומהמדינה, צומצם הניכור החברתי וגברה הרגשת השייכות וההאכפתיות, ובכך יכולה אור־יהודה לשמש מופת וציון דרך לשיקום השכונות בישראל.

כפר הנוער "אונים", כפר־סבא, מרכז משען – ההסתדרות – בעד הישגיו בחינוך ושיקום אוכלוסיות,

הוועדה לקידום החינוך הטכנולוגי-מקצועי

לבית ספר "אונים" כפר סבא
למנהל דוד דהאן
למורים ולצוות העובדים

קבלו נא את מיטב איחולי הלבביים
מקרב לב ולחיצת יד חמה
עם זכייתכם ב"פרס קפלן"

אורי אגמי
יו"ר הוועדה לקידום החינוך המקצועי בהסתדרות
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
ארלוזורוב 93, תל־אביב, טל. 431558, ת.ד. 303

לדפוס בארי
שאו ברכותינו לרגל זכייתכם
ב"פרס קפלן 86"
איחולינו להמשך
שיתוף פעולה פורה
המשביר המרכזי
מחלקת נייר

לדפוס בארי
ברכות
לרגל זכייתכם
בפרס קפלן
מכתשים
מפעלים כימיים בע"מ

לכפר הנוער "אונים"
כפר סבא
שאו ברכותי לרגל
זכייתכם ב"פרס קפלן 86"
איחולי להמשך שיתוף פעולה פורה
פינטו אשר
ספק מוצרי חלב
טל. 052-948708

ל"אונים"
כפר הנוער של משען בכפר סבא
להנהלה
לצוות החינוכי
לעובדי המשק והמינהל
ברכות על קבלת **פרס קפלן**
עבור השגיהם בחינוך והכשרת אוכלוסיות נוער
מרכז משען
משען MISHAN

לקיבוץ בארי
ולצוות דפוס בארי
עם זכייתכם ב"פרס קפלן 86"
שאו ברכת שכנים
להמשך שגשוג ופריחה
קיבוץ רעים

לדפוס בארי
ולחברי קיבוץ בארי
על השגיכם בפיתוח "מעטפית"
ועם זכייתכם ב"פרס קפלן 86"
שאו ברכת ידידים
שנה טובה ומבורכת
אברהם לנצמן
נייר וקרטון בסיטונות בע"מ
רח' אבולעפיה 23, תל אביב,
טל' 828373, 03-830631

לכפר הנוער "אונים"
ברכות לבביות
על זכייתכם ב"פרס קפלן 86"
כה־לחי!
א. ש. אספקה ושרותים
רח' מל"ל – אזור התעשיה א'
כפר סבא – טל' 052-23305

לקיבוץ בארי
ולצוות עובדי דפוס בארי
ברכות לבביות על זכייתכם
ב"פרס קפלן 86"
שאו ברכת ידידים
להמשך הצלחה בפעלכם
בית כפר עזה

לכפר הנוער "אונים" כפר סבא
זר ברכות עם זכייתכם
ב"פרס קפלן 86"
המשיכו והצליחו בדרך זו
טל פיברגלס
איטום, ציפוי מגן ומוצרים מפוליאסטר משוריין סיבים
אזור התעשיה א', כפר סבא, טל' 052-33843

להנהלת משען
לכפר הנוער "אונים" – הנהלתו ועובדיו
לקבלכם את "פרס קפלן תשמ"ו"
על עבודתכם המסורה
ותרומתכם למען החברה בישראל
שאו ברכה
ש. חבשוש
יו"ר ארגון עובדי
התעשיה הצבאית

לדפוס בארי
שאו ברכות חמות לרגל זכייתכם
ב"פרס קפלן 86"
כה־לחי!
גילטרייד
חברה לסחר חוץ בע"מ
סוכנים בלעדיים של בתי חרושת
לכל סוגי הנייר
רח' רוזנבאום 5, תל־אביב, טל' 03-295434
פקסימיליה 284592

לדפוס בארי
לקבלת "פרס קפלן 86"
שאו ברכת עלו והצליחו!
רוממה פי בע"מ
יבואני ציוד בענף הדפוס
טל' 372023, 03-370168

לכפר הנוער "אונים" כפר סבא
ולמנהלו **דוד דהאן**
לקבלת "פרס קפלן 86"
שאו ברכת עלו והצליחו
מכנו מרכז לתעשיה בע"מ
רח' מודיעין 12, רמת גן
טל' 7511623, 03-7511622

לקיבוץ בארי
ולצוות דפוס בארי
שאו ברכת חברים חמה
לרגל זכייתכם
ב"פרס קפלן 86"
ברכותינו להמשך שגשוג ופיתוח
ישובי חבל מעון
המפעלים האזוריים

לדודו דהאן
ולצוות עובדי "אונים"
מיטב הברכות עם קבלת
"פרס קפלן 86"
מועצת פועלי
כפר סבא
ומוסדותיה
זאב בלפר
מזכיר מועצת פועלי
כפר סבא

לכפר הנוער "אונים" כפר סבא
ולמרכז משען
ברכות חמות לרגל זכייתכם
ב"פרס קפלן 86"
המשיכו בפעלכם המבורך
ובתרומתכם לחינוך בישראל
תפן
תיכון פיתוח ותיתוח מערכות יצור
רח' בן יוסף 8, רמת גן, מיקוד 52474,
טל' 721263, 03-738065

לקיבוץ בארי
ולדפוס בארי
ברכות לבביות
על זכייתכם ב"פרס קפלן 86"
כה־לחי!
קיבוץ כיסופים

לכפר הנוער "אונים" כפר סבא
למנהל דוד דהאן
שאו ברכות חמות
לרגל זכייתכם ב"פרס קפלן 86"
כה־לחי!
מ.פ.ע.ת.
פינוי פסולת עירונית תעשייתית
טל' 052-447037

هكذا من الاصل

בעיקר נוער, שמאפיין אותן מגוון של בעיות ספציפיות. הישגים אלה הפכו אותו למוביל ולמפיץ ידע בנושאים אלה, לגופים ולמוסדות באוכלוסיות דומות. ההנהלה הגיעה לתפוקות גבוהות בכל הקשור להישגי האנשים שטופלו על־ידה. הבוגרים צויינו לשבח על ידי הגורמים שקלטו אותם. בנוסף לכל אלה הכפר מנוהל ביעילות כלכלית ובחיסכון בעלויות.

פרופ' נחום קידר וצוות המחקר שבראשותו, בפקולטה לחקלאות ברחובות, האוניברסיטה העברית בירושלים – בעד טיפוח זני המנה של עגבניות ליצוא, בעלי חיי־מדף ארוכים. התכונות שהוקנו לזנים מאפשרות קבלת תמורה גבוהה עבורם בשוקי יצוא. מרבית המגדלים מצליחים להגדיל בעשרות אחוזים את היבול לדונם חממה. הפרי מגיע ללקוח במצב בו נותרו לו עדיין ימים רבים של חיי מדף. היקף היצוא הגיע כמעט לארבעה מיליון דולר לשנה, ויש סיכוי להכפילו תוך מספר שנים.

לפרופ' אליהו סבירסקי, ד"ר מנס ויטוקי ומר יהונתן יוזף מינהל המחקר החקלאי ומשהיים – בעד פיתוח שיטה להדברת מזיקים במטעי האבוקדו, המבוססת על לוחמה משולבת, המונעת את הצורך בריסוסים מיותרים. השיטה שפותחה מנעה משבר בענף האבוקדו, הביאה לחסכון בהוצאות ותרמה לאי־פגיעה באיכות הסביבה. המשמעות האקולוגית של ההדברה הביולוגית היא מניעת זיהום הנגרם על ידי הריסוס בחומרי הדברה כימיים המותיר עקבות כל הפרי ובסביבת האזור המרוסס.

צוות פיתוח המוצר „מעטפית" בדפוס בארי, קיבוץ בארי – בעד פיתוח מוצר חדשני בשם „מעטפית", שהוא מסמך מתקפל, מוכן למשלוח בדואר ללא צורך במעטפה, ובניית מערכת מיכון לייצורו. החדרת המוצר לשוק פתחה עידן חדש בנושא הדיוור בארץ ותרמה לחיסכון ניכר במשק הציבורי. השימוש במעטפית חוסך מ־50 עד 75 אחוזים מעלות חומרי הגלם בשיטה המקובלת (משלוח במעטפות), ותפוקת המערכת שפותחה גדולה פי שלושה מתפוקת הכנסת מסמכים למעטפות במכונות רגילות.

אברהם כבן וצוות אמצעי לחימה שבראשותו – בעד שיפור ופיתוח אמצעי לחימה, המאפשרים לפתור ביעילות בעיות של יחידות לוחמות בשדה, גילוי יוזמה יצירתית, נכונות למאמצים מוגברים ומתן דוגמא אישית בתחומה ומסירות. הצוות, בראשותו של אברהם כבן, פיתח בשנים האחרונות אמצעי לחימה רבים. רוב האמצעים נקלטו בצה"ל והם מופעלים לשביעות־רצונם של המשתמשים. מוצרי היחידה סופקו גם לצבאות של מדינות ידידותיות ותרמו לייצוא של מערכת הביטחון.

צוות ניהול־מכני של מפעל מתי־דמוקיים ותעשיות חלפים בעיים – בעד שיפור התהליכים והרכב החומרים של מוצריו בשטח חלקי ההנעה לכלי רכב משוריינים, דבר שאיפשר למפעל לחדור לשוק הבין־לאומי, ולהפיכתו ממפעל מפסיד למפעל מצליח ורווחי. תכנית ההבראה של המפעל, שיושמה לאחר שנשקלה סגירתו, הביאה להשגת שיפורים טכניים וניהוליים, אשר איפשרו למפעל להגדיל את המכירות של מוצריו במונחים ריאליים (בדולרים) בקצב מהיר ביותר. גידול היצוא הגיע להיקף של כ־9 מיליון דולר בשנת 1985 לעומת כ־1.5 מיליון דולר בשנת 1982, תוך עמידה בתקני צה"ל ובתקנים בינלאומיים מחמירים.

צבי יגיל, מהנדס ראשי ומנהל טכני ב„ארגמן" תעשיות בע"מ, וצוות הקמה של מתקן הפחם במפעל – בעד יוזמה, תכנון והקמה מוצלחים של מתקן לייצור קיטור במפעל, המאפשר שימוש בפחם, בנוסף למתקנים הקיימים המופעלים במזוט, וזאת לשם התאמה אופטימלית לתנודות מחירי הדלק. המתקן שהוסב לפחם הוא הראשון שנעשתה בו הסבה כזו במפעל תעשייתי בישראל. שינוי זה תאם את מדיניות משרד האנרגיה והתשתית, שראה בו מיתקן הדגמה להמרת המזוט בפחם במשק האנרגיה בארץ. החסכון בפועל, הנובע מהחלפת המזוט בפחם, בתקופה אפריל 1985 עד פברואר 1986 הגיע לכרבע מיליון דולר.

מהנדס אוריאל ברץ, מחברת הנדסה תעשייתית וימית בע"מ, חיפה, חתן פרס קפלן (יחיד בתעשיה) לשנת 1986 בעד המצאות ופיתוח מכונות משוכללות שהביאו להכפלת תפוקה ולפריצה לשוקי יצוא, בענף ייצור הצמיגים.

מערכת לוחמה אלקטרונית להגנה עצמית של מטוסי־קרב פרי פיתוח „אלתא" חברה בת של התעשיה האווירית.

צוות פיתוח וייצור של מערכת לוחמה אלקטרונית למטוסי קרב במפעל „אלתא", חברה־בת של התעשייה האווירית לישראל – בעד הישגים יוצאי דופן בפיתוח מערכת לוחמה אלקטרונית להגנה עצמית של מטוסי קרב, שהושגו הודות ליוזמה יוצרת, חדשנות, גילוי תושיה ומציאת פתרונות מקוריים לבעיות שהתעוררו במהלך הביצוע. המערכת כוללת טכנולוגיות ורכיבים קריטיים יחודיים שלא היו בארץ, ומדינת ישראל היתה תלויה לחלוטין בהספקתם מחו"ל. הטכנולוגיות והרכיבים פותחו באלתא, חברה־בת של התעשייה האווירית לישראל, על מנת להשיג עצמאות טכנית וכלכלית, הצוות עמד במבחן, הן מבחינת הביצועים והן מבחינת לוחות הזמנים שהוכתבו על־ידי הלקוח. היישום הנבון והמוצלח של שיטות תיב"ם חסך לאלתא אלפי שעות עבודה ומאפשר לה לעמוד בתחרות הבין־לאומית הקשה.

לאוריאל ברץ,
הנדסה תעשייתית וימית בע"מ
זר ברכות לרגל זכייתכם
ב„פרס קפלן 86"
כה־לחי!
עמי — סוכנים ויועצים לביטוח
בן עמי בוטיה ומוטי
רח' נורדאו 4 חיפה, טל' 670190, 04-669095

לאוריאל ברץ,
הנדסה תעשייתית וימית בע"מ
לקבלת
„פרס קפלן 86"
שאו ברכת עלו והצליחו
נגה אלקטרוטכניקה בע"מ
ת.ד. 462, אזור התעשיה תל חנן, טל' 04-211321

לצוות הפיתוח והיצור
של מערכת לוחמה אלקטרונית להגנה עצמית למטוסי קרב
לעובדים ולהנהלת אלת"א
זר ברכות עם זכייתכם
בפרס קפלן תשמ"ו
המשיכו והצליחו בדרך זו
הנהלת התעשיה האוירית
מועצת המנהלים
הארגון הארצי של העובדים

משרד הבטחון
היחידה לאותות שירות

אות הלוחם בנאצים

לאחרונה הורחבה מסגרת הזכאים לאות הלוחם בנאצים. אנו מוצאים לנכון לכן, להפנות תשומת לבם של הזכאים לקבל את האות וטרם קיבלוהו, כי היחידה לאותות שירות במשרד הבטחון ממשיכה להעניק את האות לכל מי שהוא אזרח ישראלי או תושב קבע בישראל והוכיח כי בתקופת מלחמת העולם השניה: –

א. השתתף במערכות הקרב נגד הצורר הנאצי ועוזריו ולחם בהן במסגרת מחתרת בגטאות או בפרטיזן, בתנועת מרי או בצבאות בנות הברית, או,
ב. התנדב בארץ ישראל לשרת בצבא הבריטי, גם אם קיבל את אות ההתנדבות עבור שירות זה, או,
ג. השתייך במסגרת ארגון ההגנה לאחת היחידות הבאות:
1) המסתערבים בסוריה
2) אנשי רשת הבינן והאלדוט בפיקודו של משה דיין.
3) החבלנים בקורינת
4) הכ"ג אשר ניספו בסירתם.
5) כל משתתפי מחנה משמר העמק ב־1942, שהם אנשי שש הפלוגות הראשונות של הפלמ"ח שהיו מגויסות בשנות השיתוף עם הבריטים מראשית 1942 עד ראשית 1943.
6) מחלקת המסתערבים בארץ.
7) המחלקה הגרמנית.
8) מגוייסים באוניות הבריטיות ובתפקידים דומים.
ד. בן יוענק האות לחברי אצ"ל או לח"י אשר לחמו או יועדו להלחם נגד הנאצים ועוזריהם.

הזכאי לאות הלוחם בנאצים רשאי, אם יגיש תצהיר מתאים, לקבל גם את עיטור לוחמי המדינה – על"ת, אם טרם קיבל עיטור זה.
אם הזכאי אינו בחיים יכול להגיש הבקשה „שאר בשר" לענין זה: אלמן, אלמנה, בן, בת, אב, אם, אח, או אחות לפי סדר זה.
כל מי שרואה עצמו זכאי לאות ומעונין לקבלו יכול למלא את הטופס או הטפסים המיועדים לכך ולשלחם לפי הכתובת:

היחידה לאותות שירות, משרד הבטחון,
הקריה, תל־אביב 61909.

את הטפסים אפשר לקבל ביחידה לאותות שירות, רח' הארבעה 22, תל־אביב.
כן יקבל את הטפסים לביתו בדואר כל הפונה במכתב אל היחידה לאותות שירות, משרד הבטחון, הקריה, ת"א 61909, או יטלפן למספר 03-205671.
בפניה יש לציין עבור איזו פעילות מבקשים לקבל את האות.

תרגילי הג"א – הערב וביום שלישי

הערב – בלוד ובנמל־התעופה בן־גוריון

הערב, ה־28 בספטמבר, החל מהשעה 8 יהיה תרגיל הג"א במרחב העיר לוד ובמרחב נמל־התעופה בן־גוריון. במהלך התרגיל יופעלו כוחות מגן־דוד אדום, משטרת־ישראל וצה"ל.

מחרתיים – במרחב בית־החולים רמב"ם

ביום שלישי, ה־30 בספטמבר, יהיה תרגיל הג"א במרחב בית־החולים רמב"ם. במהלך התרגיל יוחשכו צירי־תנועה באיזור בית־החולים.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת לאחוזי בניה 6% בלבד ברחוב קומסיות מס' 35 גוש 6628 חלקה 223 תיק בנין 1/0955־035 בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והנוגעת לעיין בפני הועדה הנ"ל.
י. בוכמן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי, חיפה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:
„תכנית מס' חפ / 1331 א' – הרחבת בית החייל בשד' בן־גוריון".
שינוי תכנית זה מהווה שינוי לתכניות הבאות:
חפ / 981 – משכנה גרמנית.
חפ / 1331 – בית החייל, חיפה.
הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3248, תשמ"ה, עמוד 3357.
השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
משה גלזר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
אלול תשמ"ו
ספטמבר 1986

הועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 להלן החוק:
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6581 חלקה 182, 175, 170. מגרש 5 רח' כוכבי מבוקשת הקלה 2% ודירוג 52% במקום 50% המותרים לפי תכנית רע/171/1.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.
ב. הולצביין
יו"ר הועדה לתכנון הבניה.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי, מודיעין
מרחב תכנון מקומי, זבולון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, הופקד ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:
„תכנית מס' ג/809 א' – דרך מס' 75, קטע צומת העמקים – צומת יגור", המהווה שינוי לתכניות הבאות:
ג/400 – תכנית מתאר לשטח הגלילי לתכנון עיר, מחוז חיפה.
ג/809 – כביש צומת שער העמקים – חיפה והכביש יגור קרית אתא שקף מזרח.
זב/64 א' – שינוי תואי מסילת הברזל בקרבת קבוץ יגור.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 11157 – חלקי חלקות 2, 3.
גוש 17171 – חלקי חלקות 37–3, 48–44.
גוש 17172 – חלקי חלקות 9–1, 14–11, 21–16, 32–29, 41–36, 46.
עיקרי התכנית:
1. ביטול קטע מסילת הברזל הקיימת ויעוד השטח לדרך.
2. ביטול שטח דרך ויעודו לאזור חקלאי.
3. שינוי אזור חקלאי ודרך לשטח למסילת ברזל.
4. קביעת מפגשים ודמפלסיים בין הכביש ומסילת הברזל.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. התצהיר ינתן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.
משה גלזר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
אלול תשמ"ו
ספטמבר 1986

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 מרחב תכנון מקומי פתח תקוה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: „שינוי תכנית מפורטת מס' פת/1/853".
אלה הם השטחים הכלולים בשינויי התכנית: ג' 6365 א' 5, 16 וחלק מחלקות 7, 4, 3 רחוב שמשון.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: בית סכנה בקו בנין – 0.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3196 התשמ"ה, עמ' 2263 ובעתון בוקר דבר מתאריך: 2.6.85 ובעיתון ערב מעריב מתאריך: 2.6.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף הארץ מתאריך: 2.6.85 בשפה העברית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
20.6.1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי מבוא העמקים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מבוא העמקים שבמרחב כרמל 20/5 בנצרת עילית מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא תכנית מפורטת מס' 4958 שינוי לתכנית מפורטת מס' 4340 – שינוי יעוד לשטח ציבורי, יוקנעם עילית. ביחד עם תשריט המצורף אליה. אלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 11084 חלקי חלקות 9–5.
עיקרי מטרת שינוי התכנית:
שינוי יעוד השטח ממגורים לשטח ציבורי.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון
תאריך: כ"ח בתמוז התשמ"ו
4.8.1986

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי טבריה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה טבריה – שבעיריית טבריה מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא תכנית מפורטת מס' 4644 שינוי לתכנית מפורטת מס' 2291 – חלוקת מבנים למגורים טבריה, שפורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3031 מיום כ"ז אדר א' תשמ"ד (1.3.84) עמוד 1719 ביחד עם תשריט המצורף אליו. אלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 15286 חלקות 91, 162–161, 168–166, 175.
עיקרי מטרת שינוי התכנית:
חלוקת השטח למגורים, לשטחים ציבוריים פתוחים, חניה, לדרכים, לשבילים ולשטחים פרטיים פתוחים.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה
תאריך: 21.7.86

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי השומרון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:
„תכנית מס' ש/326 – מעריב אור עקיבא".
שינוי תכנית זה מהווה שינוי לתכנית ג/556 – תכנית מתאר אור עקיבא.
הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2998, תשמ"ד, עמוד 809. השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, השומרון, וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
משה גלזר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה.
אב תשמ"ו
אוגוסט 1986

במלאות שנה לפטירת יקירנו
יוסף כדורי ז"ל
נעלה לקברו לגילוי מצבה ביום ג' 30.9.86 בשעה 15.00.
נפגשים בבית העלמין.
המשפחה
ובית גבעת־חיים מאוחד

אבלים על מותו ללא עת
של ידיד ביתנו
בנקו אדר ז"ל
בית מנרה

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו של חבר משקנו
יוסף אורן
הלויה תתקיים היום יום ראשון 28.9.86 כ"ד באלול תשמ"ו בשעה 3 אחה"צ בבית העלמין בפרוד
המשפחה
ובית פרוד

לחברתנו **אנה אדלשטיין**
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף קרית מוצקין
ההנהלה והעובדים

במלאת שלושים לפטירתה של חברתנו
נחמה קורנהנדלר ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה היום יום ראשון כ"ד באלול תשמ"ו (28.9.86) בשעה 17:00 בבית העלמין בקיבוץ גבעת־השלושה.
המשפחה
ובית גבעת־השלושה

הננו משתתפים באבלה של החברה
רות אלקלעי
על מות
אחיה ז"ל
הועד הפועל של ההסתדרות
וחבר העובדים

הננו משתתפים באבלה של החברה
יהודית בן־שושן
על מות
אביה ז"ל
הועד הפועל של ההסתדרות
וחבר העובדים

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר דבר — ראשון בבוקר

ירושלים

מציעים למכירה

שרותים

[illegible]

חוק הודעות שנה בתעסוקה התשמ"א 1981
[illegible]

מכוניות

מציעים למכירה

הציעו לקנות

מקרקעין

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

עיריית תל־אביב–יפו
מכרז פומבי
[illegible]
מכרז מס' מח/86/88
[illegible]
כ"ד אלול תשמ"ו
28 בספטמבר 1986
אלי עשת
מנכ"ל העיריה

דרושות
קבוצות קבלניות
לריצוף מדרכות.
טל. 03-289461

עיריית צפת מודיעה בזה על משרה פנויה של:
גזבר העיריה
[illegible]
הכשרה: תואר אקדמי... [illegible]
תנאי העסקה: תקבע לפי כישורי המועמד. על המועמד שיבחר, יהא לגור בצפת.
המעוניינים להגיש מועמדותם יפנו במכתב יד ויצרפו לפנייתם קיצור תולדות חיים לרבות בצד משפחתי ופירוט השכלה והנסיון הקודם בכתב יד לעיל. את הבקשה יש להגיש לפי הכתובת: מזכיר העיר צפת, רח' ירושלים 7 צפת. המועד האחרון להגשת המועמדויות הוא: 10.10.86
זאב פרל ראש עיריית צפת

קראוס אוסר על משלוח כרטיסי־חג בדואר משטרתי

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס הוציא בימים האחרונים הוראה חד־משמעית לכל מפקדי תחנות המשטרה ברחבי הארץ, קציניה ומפקדי המשא"ז, האוסרת עליהם לשלוח כרטיסי ברכה ואיחולים לשנה החדשה וליום כיפורים באמצעות הדואר המשטרתי.

בהוראתו לקציני המשטרה והמשא"ז מסביר קראוס, כי הנוהג לברך לקראת השנה החדשה הוא מבורך, אך גם עולה כסף רב למשטרה ואין ביכולת המשטרה לממן את משלוח הברכות של קציניה ומפקדיה.

„מי שרוצה לברך את קרוביו וידידיו, שיעשה זאת על חשבונו הפרטי", הורה המפכ"ל לקציניו באורח חד־משמעי.

חישוב פשוט מלמד, כי מפקד משטרה ממוצע שולח בין מאתיים לשלוש־מאות כרטיסי ברכה לשנה החדשה ולקראת הימים הנוראים ומפקדי משא"ז שולחים בין ארבע־מאות לחמש־מאות כרטיסים כאלה לכל קרוביהם וידידיהם – ועלותם של משלוחי ברכות אלו מגיעה לעשרות אלפי שקלים.

הוראתו זאת של המפכ"ל נתקבלה במידה גדולה של טרוניה אצל מפקדי התחנות והמשא"ז ברחבי הארץ, שציינו, כי אין הדברים כך כאשר מדובר בצה"ל ובמשרדי ממשלה אחרים.

יו"ר הסיעה הדתית בחיפה שוקל פרישה מהקואליציה

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

משה בליטנטל, יושב־ראש הסיעה הדתית המאוחדת בעיריית חיפה ויושב־ראש הוועדה לשמירת השבת, שוקל פרישה מהקואליציה העירונית, בגלל השחיקה, שחלה באחרונה, לדבריו, בתחום שמירת השבת ובתחומי הדת בהסכמי הסטטוס־קוו בעיר.

בליטנטל סיפר לסופרת „דבר", כי ביוזמתו נשלח בשבוע שעבר מכתב מטעם הנוגים הדתיים בעיר אל ראש העיר אריה גוראל ובו בקשה לעשות למען מילוי מדוקדק יותר של סעיפי הסטטוס־קוו בתחום הדת.

משה בליטנטל מתלונן על כך שתחבורה ציבורית מופעלת בשבת ברחוב הרצל וברחובות אחרים בהדר הכרמל, שבהם יש ריכוז גדול, יחסית, של אוכלוסייה דתית. הוא מלין על המשך הקרנת סרטים בלילות שבת, על פתיחת בתי־קפה ומסעדות בשבת וכן על עריכת הצגות ומופעי־בידור בתיאטרון העירוני בוואדי סאליב בלילות שבת ובמרכזי קהילתיים בערבי שבת ובשבתות.

בהתערבותו של בליטנטל, נדחה השבת קיום „עיתון עיתונאים" מטעם אחד העיתונים והתיאטרון העירוני של חיפה, במלון „דן כרמל".

החלה הכשרת השטח להקמת מפעל „כור חניתה" בשלומי

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

לאחר כשמונה שנים שבהן לא הופשר אף דונאם אדמה אחד, הוחלו בסוף השבוע טרקטורים של קונצרן „כור" בהכשרת שטח להקמת מפעל „כור חניתה" בשלומי שבגליל המערבי.

מפעל „כור חניתה" שייך לענף המתכת ב„כור", והוא עתיד לייצר כלי חיתוך ממתכת, שחלקם מיועדים ליצוא.

המפעל ישתרע על 35 דונאם והוא אמור להעסיק – בשלבים הסופיים – כ־500 עובדים.

ראש מועצת שלומי ד"ר יהודה לנקרי אמר, כי הכשרת הקרקע למפעל החדש היא תפנית חשובה, מכיוון שהיישוב שרוי בשנים האחרונות בהקפאה מבחינת בנייה. לנקרי אמר, כי יש סיכוי טוב שהמפעל החדש ימשוך לעיירה כוחות עבודה חדשים שיתרמו גם להעשרת חיי הקהילה. סמוך למפעל החדש מתכננים לבנות בית־ספר להכשרה מקצועית.

מעבדת המשטרה פיענחה נוסחת רעל והצילה חיים

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

מדעני המעבדה לזיהוי פלילי של המטה הארצי בירושלים הצליחו להציל בבוקר יום ו' נערה שבלעה רעל כדי לשים קץ לחייה, לאחר שפיענחו במהירות את נוסחת הרכבו הכימי של הרעל שבלעה והעבירוה לבית החולים „הדסה"־הר הצופים.

הצעירה הובאה בליל יום ו' לבית החולים „הדסה" הר הצופים נאנקת מכאבים. רופאי בית־החולים פנו למומחי המחלקה לרעלים בבית החולים „רמב"ם" בחיפה ואלה פנו, בתורם, למחלקה לזיהוי פלילי במשטרה.

רב־פקד ציפי תמירי ופקד דליה דפנה מהמחלקה לזיהוי פלילי הגיעו למעבדה בשעות הלילה המאוחרות, לאחר שקיבלו דגימה מבקבוק הרעל שממנו שתתה הנערה.

בשעה 3 לפנות בוקר פיענחו שתי החוקרות את הרכב הרעל שבלעה הנערה והעבירו את הנוסחה לבית החולים „הדסה" בהר־הצופים, שרופאיו הצליחו להכין בעוד מועד נסיוב נגד ולהציל את חיי הנערה.

הושג הסכם על מחיר תפ"א וגזר; השיווק התחדש אמש

מאת דוד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

משבר תפוחי האדמה והגזר הסתיים אתמול בערב, לאחר משא ומתן אינטנסיבי בין ממלא מקום שר האוצר השר גדעון פת ומנכ"ל התאחדות האיכרים שלמה רייזמן, שייצג את שני ארגוני המגדלים, של המרכז החקלאי ושל התאחדות האיכרים. אמש החלו באספקת תפוחי־אדמה וגזר לשווקים השיטוניים.

בסיכום שהושג אמש נאמר, כי החל ממוצאי־שבת ישווקו תפוחי אדמה וגזר במחיר סיטוני של 77.2 אגורות לקילוגרם, במקום 66 אגורות – המחיר הסיטוני שהיה שריר עד כה – הווה אומר, עלייה של 17 אחוז.

גורל שלוש האגורות הנוספות שדורשים החקלאים יסוכם בין שרי האוצר והחקלאות בימים הקרובים.

החקלאים דרשו מחיר סיטוני של 80 אגורות לק"ג לגזר ולתפוחי אדמה או, לחלופין, מענק חד־פעמי בסך חצי מיליון דולאר, כפיצוי הפרשי המחיר תמורת 15,000 טונות תפוחי אדמה וגזר ששווקו במחיר הישן, מאז 15 באוגוסט השנה, מועד שבו ביקשו החקלאים את העלאת מחירי הגזר ותפוחי־האדמה, בהתאם להתייקרות התשומות שחלה בשנה האחרונה.

מחירי הגזר ותפוחי־האדמה נמצאים בפיקוח זה שנה, והמחיר לצרכן שנקבע לפני שנה היה 83 אגורות הק"ג. מאחר שהתשומות החקלאיות התייקרו בשיעור 22 אחוז, תבעו המגדלים העלאה מקבילה במחיר שני מוצרים אלה. אולם בגלל התנגדות האוצר עד כה, החליטו המגדלים להפסיק אספקת הגזר ותפוחי האדמה לשווקים.

כאמור, הסתיים הסכסוך ואמש הושג הסכם והחל באספקת הגזר ותפוחי האדמה לשווקים.

נציגי משרד האוצר טענו אמש, כי ההסכם בדבר ייקור תפוחי האדמה והגזר אינו מקובל עליהם.

בשיחה טלפונית הודיע ממלא מקום שר האוצר השר גדעון פת למנכ"ל התאחדות האיכרים שלמה רייזמן, כי הכוונה היתה, שהמחיר החדש ייכנס לתוקפו ב־2 לנובמבר השנה – ולא החל מאמש.

לעומתו טען רייזמן, כי היה ברור בין שני הצדדים שתחולת ההסכם לייקור הגזר ותפוחי האדמה היא החל מאמש.

עד שעה מאוחרת אמש עדיין התייעצו נציגי ארגוני המגדלים של המרכז החקלאי והתאחדות החקלאים כיצד לפעול לנוכח המצב החדש שנוצר, אולם שיווק הגזר ותפוחי האדמה נמשך.

מות ארבעה קשישים מצהבת ב„רמב"ם" – אירוע חד־פעמי

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

ארבעה מקרי מוות של ארבעה חולים קשישים, שאושפזו באחת המחלקות הפנימיות בבית החולים „רמב"ם" בחיפה ואשר נפטרו תוך כמה ימים בחודש יוני ממחלה שלא זוהתה אירעו, ככל הנראה, בגלל זיהום, שמקורו בבגלולת תכשיר תרופתי שבו טופלו החולים ואשר גרם צהבת זיהומית קטלנית. אישור לדברים ניתן בסוף השבוע ממשרד הבריאות, בעקבות ידיעה שפירסם בעניין זה המקומון „כלבו" בחיפה.

דובר משרד הבריאות מסר, כי מומחים בארץ ובחוץ לארץ, שבדקו את הנושא על פי בקשת משרד הבריאות קבעו, כי מקור הזיהום הוא בבקבוק של תכשיר תרופתי, שזוהם עקב תקלה וגרם, ככל הנראה, לצהבת מזן נדיר ואלים בשם „דלתא".

כיוון שהחולים מתו סמוך מאוד להופעת הזיהום, הם לא הספיקו לפתח נוגדנים. חולים אחרים שהיו בסכנת הדבקה חוסנו, ובקבוקי תרופות שבהם אותו חומר נבדקו ונמצאו תקינים.

מאחר שמהלך המחלה היה חריג במיוחד, עם תמותה מהירה, מינה משרד הבריאות ועדה מיוחדת, שערכה בדיקות מעבדה רבות לזיהוי מקור הזיהום וכן בדיקות, כדי לברר אם מדובר באירוע חד־פעמי ואין חלילה, חשש להתפרצות נוספת של המחלה.

במהלך הבדיקות החליטה הנהלת משרד הבריאות למסור את דו"ח ועדת המומחים ואת הממצאים המעבדתיים לחוות דעת נוספת של המרכז הלאומי לפיקוח על מחלות בארה"ב.

מומחה אמריקאי אף הגיע לארץ כדי לבדוק את הנתונים בבית החולים „רמב"ם".

בעת שהותו של המומחה בארץ אירע מקרה נוסף של פטירת חולה בנסיבות דומות, אולם בדיקות העלו, כפי שנמסר ממשרד הבריאות, כי אין כל קשר בין מקרי המוות שאירעו בחודש יוני לבין המקרה האחרון.

לפי חוות דעת ראשונית של המומחה האמריקאי והמומחים הישראלים, מדובר באירוע חד־פעמי ואין סכנה להתפרצות נוספת של המחלה. הודגש, כי בקבוק התרופות שזוהם עקב תקלה והיה, קרוב לוודאי, הגורם לזיהום – הושמד.

נודע, כי המומחה האמריקאי עומד להגיש בימים הקרובים חוות דעת מפורטת על הפרשה להנהלת משרד הבריאות. משרד הבריאות ובית החולים „רמב"ם" סירבו להשיב בסוף השבוע על השאלה אם הזיהום בבקבוק התרופות נגרם מטעות אנוש או בשל אחזקה לקויה. תשובות על כך, נאמר, יינתנו בדו"ח המפורט של המומחים.

כתב אישום בדקירת גיל אלעזורוב נגד בוגר וקטין

(עז). – בעקבות פרשת דקירתו למוות של הנער בן ה־15 גיל אלעזורוב מבת־ים, ליד הדיסקוטק של „קולנוע „דן", הוגש אתמול כתב אישום לבית המשפט המחוזי בתל־אביב נגד שני נאשמים במעשה, צעיר בן 20, אלי מלכה שמו וקטין ששמו נאסר לפרסום.

התביעה ביקשה לעצור את הנאשמים עד תום ההליכים, אבל השופט אורי שטרוזמן נענה לבקשת הסניגורים ודחה את המשך הדיון בבקשה זאת ל־10 באוקטובר, ובינתיים ילמדו הסניגורים את חומר הראיות.

התובעת טוענת בכתב האישום, כי בליל 30 באוגוסט השנה התפתח ויכוח ליד דיסקוטק קולנוע „דן" בין שתי חבורות – אחת של צעירים תושבי בת־ים והשנייה תושבי „כרם התימנים" בתל־אביב.

התובעת טוענת, כי תוך דין ודברים פרצה תגרה בין צעירים משתי החבורות ובמהלכה הנחית צעיר מבת ים מכות אגרוף ופגע בקטין, שהוא אחד הנאשמים במשפט זה. הקטין שלף אולר ודקר את מכהו בכתפו.

לאחר מכן, נאמר בכתב האישום, התנפלו צעירים מחבורת הכרם על גיל אלעזורוב בן ה־15 והיכוהו. סמוך לגיל אלעזורוב, טוענת התובעת, היו שני הנאשמים, שניהם מחבורת הכרם.

לדברי כתב האישום, דקר הקטין את אלעזורוב בבטנו וכן עשה הנאשם השני אלי מלכה, שהיה בקרבת מקום והיה מצוייד באולר. דקירה אחת פגעה בחזהו של אלעזורוב ודקירה נוספת בבטנו. מן הדקירה בחזה מת הנער.

בכתב האישום נאמר עוד, כי הקטין השליך את אולרו המגואל בדם לחניון „מגדלור", והמשטרה גילתה אותו שם. אלי מלכה הסתיר את האולר והמשטרה לא הצליחה למוצאו עד היום.

הסניגורים, עורכי הדין מנחם רובינשטיין, דוד יפתח ואריה פרעבי ביקשו לדחות את בקשת התובעת לעצור את השניים עד תום משפטם, בטענה שחומר הראיות רב ועליהם ללומדו. השופט נענה לבקשה ושני הנאשמים יהיו במעצר עד שבקשת התביעה תידון בפני השופט, ב־10 באוקטובר.

(עז). – שלושה ספרי תורה נגנבו מבית הכנסת הגדול בהרצליה ברחוב סוקולוב פינת רחוב בן־גוריון. אלמונים חדרו לשני חדרי תפילה קטנים בבניין בית הכנסת וגנבו את ספרי התורה, עם פרוכות, אבל בלי הכתרים שלהם. הדבר קרה, לפי המשטרה, בין יום ה' בבוקר ליום ו' בצהריים.

דוברת משטרת מחוז תל אביב מסרה שטרם ידוע ערכם של 3 ספרי התורה וכיצד חדרו האלמונים לבניין בית הכנסת.

הבהרה

במאמרו של טדי פריס „פרחים ובאזוקה" שפורסם בגליון 17 בספטמבר השנה הובאו נתונים בדבר משכורותיהם של קציני צבא הקבע. כל הסכומים שפורסמו הם במונחים של ברוטו, ולא נטו, כפי שסברו כמה מקוראים.

ועדת ממשלה תבדוק בעיות הדיור של ערביי ירושלים

מאת יעל [illegible], סופרת „דבר" בירושלים

ועדה משותפת למשרד הבינוי והשיכון ולעיריית ירושלים תבדוק בקרוב דרכים לפתרון בעיית הדיור של ערביי העיר במטרה לגבש תוכנית משותפת לשני הגופים שתגשר על חילוקי הדיעות שנתגלו ביניהם בנושא.

לטענת משרד השיכון, תוכנית הבנייה לאוכלוסיה הערבית בצפון העיר, שהכינה העירייה, לוקה בכך שלא לקחה בחשבון בבנייה מספקת את מדיניות הממשלה לשמירת המאזן הדמוגראפי כפי שנוסחה ע"י ועדת גפני. ועדה זו, שגבשה את מסקנותיה זמן קצר לאחר איחוד העיר, קבעה כי יש לשמור על סטאטוס קוו דמוגראפי בעיר: 72 אחוז יהודים ו־28 אחוז ערבים.

במשרד השיכון טוענים לעומת זאת כי בתכנון לא נבדק עד הסוף נושא זה ולא נעשתה בדיקה כלל־עירונית של רזרבות הקרקע.

עוד טוענים במשרד השיכון כי בתוכנית העירייה לא נפתרה בעיית הקצאת קרקעות לצרכי ציבור ולמוסדות עירוניים.

מהנדס העירייה, אמנון ניב, אמר אתמול כי כשמכינים תוכנית לאוכלוסיה היהודית, מפרישים 40 אחוז לצרכי ציבור. לעומת זאת קשה להגיע להסכמי הפרשה דומים עם האוכלוסיה הערבית, בעיקר משום שמדובר בקרקעות פרטיות ולא בקרקע שהופקעה.

תוכנית המתאר לאוכלוסיה הערבית בצפון העיר מביאה בחשבון פתרונות דיור ל־18 אלף משפחות. „לא ייתכן שבאמצעות אי־מתן היתרי בנייה נגרש את הערבים מירושלים", אמר ניב. „הויכוח הוא על טענת משרד השיכון, לפיה התוכנית מאפשרת יותר מדי והמאזן הדמוגראפי ההיסטורי כאילו מופר". לדבריו פוטנציאל אכלוס זה הוא תיאורטי בלבד, שכן התהליך עצמו מסובך, ממושך ויקר וכרוך במחירות לצרכי רישום.

נרכש שטח חדש בחיפה לשם הקמת בית־עלמין

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

חברה קדישא בחיפה רכשה מצה"ל 200 דונם קרקע שהופשרו מתוך שטח גדול יותר השייך לצה"ל, בשכונת נווה־דוד שבמבואות חיפה.

השטח, שבעבורו שילמה חברה קדישא 300,000 שקל, יגודר ובימים הקרובים יפורסם מכרז להכשרתו כבית־עלמין.

מזכיר חברה קדישא בחיפה בנימין הסה אמר, כי השטח החדש שהועמד לרשות חברה קדישא בחיפה עשוי לפתור את בעיית הקבורה של תושבי העיר לשבעתיים הקרובות. הוא הדגיש, כי אם יוכשר בשכונת נווה־דוד שטח נוסף של קרקע שיועמד לרשות חברה קדישא, יהיה בו כדי לפתור את בעיית הקבורה של חיפה לעשר עד חמש עשרה שנים.

הסה סיפר, כי ראש עיריית חיפה אריה גוראל סייע בקבלת השטח בנווה־דוד על־ידי העלאת כל כובד משקלו אצל שר הבטחון.

הוחלט לסגור מוסך „בית שאן חרוד" ולפטר עובדיו

מאת יצחק [illegible], סופר „דבר" בעמק

הנהלת קואופרטיב „בית־שאן חרוד" החליטה לסגור את מוסך „בית שאן חרוד", המשרת את הצי העצום של מכוניות הקואופרטיב ואת 26 המשקים החברים בו. סיבת הסגירה: מצבו הקשה של הקואופרטיב, שנקלע לקשיים כספיים חמורים.

ההחלטה תגרום פיטורי עשרות עובדים שכירים ותיקים תושבי עפולה ובית־שאן.

במכתב ששלחה הנהלת הקואופרטיב אל מזכיר מועצת פועלי עפולה, יעקב אבימור נאמר, כי ההנהלה החליטה על סגירת המוסך החל מ־30.10.86, „עקב מצבו הכספי הקשה". „אין לנו מנוס מצעד זה, ואנו מקווים שתקבלו אותו בהבנה", נאמר במכתב.

נודע, שכדי לשלם את משכורת העובדים בחודש האחרון, נאלצה הנהלת הקואופרטיב לקחת הלוואה מיוחדת.

מזכיר מ.פ. עפולה, יעקב אבימור, שבתחום טיפולו הקואופרטיב והמוסך, דחה במברק ששיגר בסוף השבוע את רעיון הסגירה. הוא הודיע על נכונותו לשתף פעולה עם ההנהלה, כדי לגבש תוכנית הבראה, אפילו תחייב תוכנית כזאת פיטורים חלקיים.

יצויין שפיטורי 40 עובדים הוותיקים של המוסך עשויים להתממש על רקע מצב האבטלה הקשה השורר באיזור, ובייחוד בעיירה בית שאן.

חסרים עוד 100 אלף דולר להצלת חיי דלית שיינרמן

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

100,000 דולאר חסרים להצלת חייה של דלית שיינרמן בת ה־30 מנהריה, שהוטסה בדחיפות, לפני כעשרה ימים לארה"ב, לצורך ניתוח מיוחד במעיה. ביום ה' שעבר עברה דלית ניתוח ראשוני לשם קביעת מהות הגידול, ומצבה הוגדר יציב.

הגידול בגופה של דלית נתגלה לפני כחודש, לאחר סדרת בדיקות וטיפולים שעברה בבית חולים „רמב"ם" בחיפה. לאחר התייעצות בין מומחים, הוחלט לשגרה לניו־יורק, אל הפרופסור פוקס, ראש המכון לחקר הסרטן בארה"ב, שהוא מומחה בעל שם עולמי לטיפול במקרים אלה.

מיד עם היוודע הצורך בהטסתה הדחופה של דלית שיינרמן לארה"ב, הוקם בנהריה ועד פעולה, שגייס במהירות 30,000 דולאר, שהספיקו למימון הניתוח הראשוני.

לשם המשך הטיפולים ועריכת ניתוח להסרת הגידול במעיים, האמור להיערך בעוד כשלושה שבועות, דרושים עוד 100,000 דולארים.

אתמול בערב נערכה בנהריה הופעה, בהשתתפות אמנים, שכל הכנסותיה נועדו להצלת חייה של דלית. אולם, ועד הפעולה טוען, כי זו רק „טיפה בים".

המעוניינים לתרום להצלת חייה של דלית שיינרמן יכולים לעשות זאת באמצעות בנק דיסקונט, סניף נהריה, חשבון מספר 202908.

סכנת התמוטטות שבה לאיים על מושבי הגליל

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

משבר מחודש פוקד את 48 מושבי הגליל לאחר שהבטחות הממשלה והסוכנות לסייע בהעברת תקציבים מיוחדים שיאפשרו למושבים לתפקד – טרם מומשו ועד כה הועבר בסך־הכל כחמישה מליון דולר שלדברי ראשי המושבים אינם מספיקים אפילו לכיסוי הגרעונות.

כתוצאה מהחובות המעיקים המגיעים ללמעלה ממאה מליון דולר, החליטו כמה מראשי ועדים במושבים בגליל להתפטר והועדים אינם מתפקדים עוד. עיקר הקושי של המושבים בעין העובדה כי ספקים, בהם „תנובה", אינם מוכנים להוסיף ולשלוח אספקה למושבים בשל אי תשלום החובות.

לדברי ראשי אירגון מושבי הגליל ותושבי האזור, אם לא יקבלו בקרוב את הסיוע שהובטח מהממשלה והסוכנות, יתמוטטו מספר מושבים שמצבם חמור במיוחד. מתוך 48 מושבי הגליל החברים באירגון מושבי הגליל, רק חמישה מושבים נמצאים במצב מניח את הדעת.

חרדים פרצו לדירת קשישים שסירבו לתרום להם והיכום

(עז). – זוג קשישים הוכו ביום ו' לפני הצהריים בידי כמה חרדים, שפרצו לדירתם שבמרכז ירושלים. הקשישים הועברו לבית־החולים „שערי צדק", שם ניתן להם טיפול רפואי.

בני הזוג, שמחה ויצחק נחשון מתגוררים ברחוב שומרי הכותל, מול מלון „המרכז", לא הרחק משוק מחנה יהודה ומ„כיכר הדוידקה".

ביום ו' לפני הצהריים התדפקו כמה חרדים על דלת ביתם וביקשו משמחה נחשון תרומה ל„הכנסת כלה".

הקשישה סיפרה, כי החרדים פקדו את ביתם עוד לפני שבוע ובפיהם בקשה דומה, אך אז היא לא נענתה. הפעם היא נכנסה לדירה כדי להביא כסף.

לפתע, פרצו לדירה שישה חרדים והחלו להכות את שני הקשישים. הם הכיתו בראשה של שמחה נחשון עציץ וגרמו לה חתך בראש ו„פנס" בעין.

יצחק נחשון הוכה גם הוא בפניו ובגופו. החרדים גם הפכו רהיטים וגרמו נזק לדירה.

בני הזוג הועברו לבית החולים „שערי צדק", שם נחבשו ועברו סידרת בדיקות. המשטרה הוזעקה והחלה בחקירה. לפי שעה לא ברור מה בדיוק הרקע למעשה.

פרוייקט חדש לשיקום האסיר בשיתוף איגוד מוסכי חיפה

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

בחיפה נוצר אתמול פרוייקט שיקום אסירים, ביוזמת משרד העבודה והרווחה, שירות בתי־הסוהר ואיגוד המוסכים בחיפה והצפון.

במסגרת הפרוייקט החדש, יעבדו 30 אסירים, שנותרו להם עוד כששה חודשי־מאסר, ארבעה ימים בשבוע במוסכים בחיפה ובצפון ויומיים בשבוע ילמדו ידע תיאורטי, בקורסים שייערכו בבתי־הסוהר.

האסירים יקבלו שכר מינימום, שישולם להם עם תום מאסרם.

נמסר, כי אם יצליח הפרוייקט הזה, הוא יורחב ויכללו בו אסירים רבים יותר.

לא תיקרא כיכר בירושלים ע"ש חמשת הרוגי אצ"ל בדיר־יאסין

(עז). – הנהלת עיריית ירושלים דחתה את המלצת ועדת השמות העירונית לקרוא כיכר בשכונה החדשה הר נוף על שם חמשת לוחמי האצ"ל שנהרגו בקרב על דיר יאסין.

בחודש מאי אישרה מועצת העיר הצעה לקרוא לכיכר שבה מדובר בשם „כיכר החמישה". אולם כאשר הובא הדבר לדיון לפני ועדת השמות, התעוררה התנגדות, משום שהוצע גם לציין את שמות הלוחמים שנפלו.

בהודעה שפירסמה הנהלת העירייה בעקבות ההחלטה לדחות את ההמלצה נאמר, כי הדבר נעשה „מתוך אחריות ומתוך רצון למנוע את חידוש המחלוקת הקשה סביב פרשת דיר יאסין, שבמשך שנים היתה אמצעי לגינוי ישראל. העלאת הנושא מחדש על סדר היום תביא פגיעה ונזק למדינה ולירושלים".

עוד נאמר בהודעת הנהלת העיר, כי בירושלים הונצחו רבים מלוחמי המחתרות מתוך הערכה לגבורתם והנהלת העיר רואה כל נסיון ללבות יצרים בעניין זה, מה גם שרבים מבני ירושלים שנפלו במלחמות ישראל והקרבות על העיר עצמה לא הונצחו.

היום תתבקש מועצת העיר לבטל את ההחלטה שנתקבלה בהצבעה בחודש מאי.

במלאת שלושים לפטירת האב

ישראל סימקין ז"ל

העליה לבית הקברות ביום ב' כ"ה אלול תשמ"ז 26.9
בקבוץ רמת יוחנן
ולאחר מכן תערך התכנסות
בבית ההנצחה בשעה 17.30

המשפחה
ובית רמת יוחנן

במלאות שלושים לפטירת יקירתנו

אסתר רוזנשטיין ז"ל

תערך אזכרה והקם גלוי מצבה
ביום שני כ"ה באלול תשמ"ז 29.9.86
בשעה 4.30 אחה"צ
בבית הקברות הישן בראשון לציון
כניסה מהשער הצפוני

המשפחה

יקירנו

יחזקאל ליסובסקי ז"ל

נפטר בשיבה טובה

ההלויה התקיימה ביום שישי כ"ב אלול תשמ"ז 26.9.86
בבית העלמין במושב מכמורת

המתאבלים:
אשתו: חנה
ילדיו: אמנון, אופירה
הנכדים: שרה, מלכה ואריה

משרד הבינוי והשיכון
מ.ע.צ.
מחלקת עבודות צבוריות
מכריזה על:

מבצע נקיון ארצי בדרכים
ערה"ש תשמ"ז 29.9.86-3.10.86

בשיתוף עם: המועצה לא"י יפה, הקרן הקיימת לישראל, השרות לשמירת איכות הסביבה, החברה להגנת הטבע, רשות הגנים הלאומיים, רשויות מקומיות ואזוריות, תלמידים ומתנדבים.

מע"צ פונה למתנדבים בעם להצטרף ולהמשיך עם העושים במלאכה

בימי המבצע יעברו עובדי מע"צ בצמתים ראשיים, תחנות המתנה לאוטובוסים וטרמפיאדות ויחלקו שקי אשפה לאזרחים וחיילים לצורך ניקוי סביבתם הקרובה.
מע"צ והמועצה לא"י יפה יקימו נקודות ריכוז למתנדבים.

אנא הושיטו יד וסייעו בעין יפה!
בפרטים נא לפנות:
מטה המבצע, במע"צ: 277405, 277406, 02-277413
המועצה לא"י יפה, מר דודו רם: 202332, 03-202331

סעו בזהירות
נתחיל את השנה - בדרך נקיה!
סעו בזהירות

מפלגת העבודה הישראלית
המרכז
חוג למרחב

חברי החוג מוזמנים
למפגש ארצי
שיתקיים ביום ב' 29.9 בשעה 18.00 באולם הישיבות של הועה"פ
(רח' ארלוזורוב 93 תל־אביב)
עם השר **יצחק רבין** – שר הבטחון
דברי פתיחה: **משה כרמל**

לנעמה ולגונן גל
לירה ועלי ביאלר
כפר־יחזקאל
שפע ברכות להולדת
בנכם ונכדכם
אח לדפנה

מאחלים
רחל ושלמה ביאלר

לחברת „תעל"
משתתפים בשמחתכם במלאת 40 שנה למפעלכם
מאחלים
„קלת אפיקים"
תעשיות לבידים ★ סיבית
★ מוצרים דקורטיביים ומוצרי עץ

חתום על "דבר" היום
ותהיה מעודכן בכל יום

מוצע בזה למכירה
מיכון, מזגנים, ציוד וריהוט
משרדי משומשים

את הציוד ניתן לראות החל מיום ג' 30.9.86 עד יום ג' 7.10.86 בין השעות 9.00 – 12.00
במחסננו ברחוב הסדנא 24, אזור התעשיה חולון.
הצעות יש להגיש על גבי טופס (שאפשר לקבל במחסננו הנ"ל) בצירוף 10% מערך ההצעה, בהמחאה בנקאית עד יום ג' 7.10.86 שעה 14.00 בתיבת המכרזים במשרדנו ברחוב שד"ל 7 תל־אביב.
אין הבנק מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

בנק הפועלים בע"מ

هكذا من الاصل

דבר היום

עם כתב־האישום

כתב האישום נגד איוון דמיאניוק יוגש מחר לבית־המשפט בירושלים, לאחר שהוסגר בפברואר השנה לידי שלטונות ישראל. המשפט שיתחיל בוודאי בעוד כחודשיים־שלושה, יפתח מחדש פצעים שטרם הגלידו בדור פליטי השואה, ועל רקע האשמות יהיה בו לא רק כדי לגולל מחדש את הזוועות הנוראות של מנגנון ההשמדה בטרבלינקה, אלא גם להצביע על הזוועה בת־ימינו של נסיונות נמרצים לטשטש ואף להכחיש את אשר עוללו באכזריות שטנית למיליונים אנשים חפים מפשע. מבחינה זו יהיה זה, כמובן, משפט שונה מכל משפט אחר שהתנהל בישראל – פרט למשפט אייכמן, אף כי הידיעה במשפטו של "איוון האיום" תהיה מצומצמת יותר מאשר במשפטו של אייכמן. גם עצם העובדה שדמיאניוק הגיע לארץ בהליכי הסגרה חוקיים, בשעה שאייכמן נחטף בידי שרות הבטחון של ישראל במבצע דרמאטי, תשווה למשפט החדש אופי מאופק יותר.

אולם בכל מקרה יש ייחוד למשפט המתנהל על־פי "חוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם", ייחוד של תוכן אימים וגם שוני קל בדיני הראיות. מבחינת הדרך של עשיית הצדק, זהו משפט ככל המשפטים: פירושו של דבר, כי הנאשם – כן, גם הנאשם הזה – הוא בחזקת זכאי כל עוד לא הוכחה אשמתו. פירושו, שהוא נהנה מכל הזכויות שהחוק מעניק לנאשם ולסניגורו. פירושו שחובת ההוכחה על התביעה. ופירושו גם שחלות מגבלות "סוב־יודיצה" על הכיסוי העיתונאי והליווי התקשורתי של המשפט.

אנו מאמינים כי המשטרה והתביעה עשו מלאכה נאמנה בהכנת כתב־האישום, וכי התביעה תצליח להזים את טענות החשוד, כפי שקרה בבית־משפט של ארה"ב בשורה ארוכה של בירורים ועירעורים שהתנהלו שם עד להסגרה.

אנו גם רוצים לקוות שברה"מ תסייע לתביעה בתיעוד שבידיה נגד הנאשם בפשעים נגד העם היהודי, נגד האנושות, בפשעי מלחמה ובפשעים נגד בני־אדם נרדפים. העמים הסובייטיים סבלו מידי הנאצים סבל רב ול"צבא האדום" של ברה"מ היה חלק מכריע בהבסתם. העם היהודי, שהיה הקורבן העיקרי של הנאצים, זכאי לצפות עתה כי מוסקווה אכן תבין את חובתה המוסרית כלפי הקורבנות.

תפר מכליב

מאת עליזה ולך

חליפות הם לא יתפרו, לכל היותר יוחלפו ביניהם: שחל ונסים, השרים האחראים לקונפקציית הרוטציה

יש להניח שבלשכת ראש הממשלה שמעון פרס לא תלוי לוח ימים, כאותה "טבלת ייאוש" שחיילים משרטטים לעצמם, כשמסתמן באופק מועד שחרורם מהצבא, ושבה הם מסמנים בחדווה צלבים על כל יום שעובר. אין זה אומר שפרס אינו מודע לזמן האוזל בקדנציה שלו, ובכל זאת יש הגזמה בפרסום צילום יומי שלו, מביט על שעונו, כאילו בערוב היום יעקוד ממשרד ראש הממשלה. יתרת כהונתו של פרס כראש ממשלה עדיין נמדדת בימים, ואלה ייתמו לא לפני שנהפוך עוד דף בלוח־השנה הגריגוריאני או שנחליף את לוח־השנה העברי.

פרס עצמו יעביר את ימיו האחרונים בראש ממשלה בפעילות ומעורבות אינטנסיביות, כמו אלה שאיפיינו את תפקודו בתפקיד זה מן ההתחלה, ורק בינו לבינו יצטער ודאי שלא ניתן לו למצות את כל היוזמות שהגה. שמיר יעביר חלק מהזמן הזה בפגישות עם שרי־חוץ בעצרת האו"ם, הרחק מעמיתיו־יריביו במפלגתו, שגם הם, אגב, העניקו לנו חופשה מנוכחותם. ובכל זאת, הימים שבין כסה לעשור יהיו הימים הנוראים, כיוון שבמהלכם יואץ מהלך העברת השלטון מ"העבודה" לליכוד, לקראת השלמתו ב־14 באוקטובר. עד אז יהיה הכרח להחליף את התפר המכליב בתפר יציב.

התפר, תקופת המעבר לקראת הרוטציה בראשות הממשלה, יהיה מלווה בפרימות חוזרות ונשנות. לכאורה, לא היו צריכות להתעורר שום בעיות בחילופי ראש הממשלה, שכן המהלך הזה מעוגן בהסכם הקואליציוני. מן הדין היה, שכל השיקולים וכל האפשרויות וכל השינויים יובאו בחשבון במשא־ומתן, שניהלו "העבודה" והליכוד לקראת הקמת ממשלת האחדות. קשה להודות אפילו עם התביעה של שרים במערך לתיקוני ניסוח בקווי היסוד של הממשלה – שבמקום תחידה להוצאת צה"ל מלבנון ייכתב בהם "הבטחת יישובי הצפון", ובמקום הדברת האינפלציה ייאמר "חידוש הצמיחה". אילו היתה זו ממשלה נורמלית, שאין במהלכה חילופים בראשות הממשלה, לא היה איש מעלה תביעה לשינוי נוסח קווי היסוד שלה, גם אם במהלך כהונתה היו מושגים יעדים שהתחייבה לחתור אליהם. כך היה מאז ומתמיד, ובקטע הזה לא שונה הממשלה הנוכחית מקודמותיה.

חריגותה המהותית היא שמולידה יוזמות ותביעות, חלקן אינדיבידואליות ואחרות קולקטיביות לשינויים כאלה או אחרים במחציתה השניה. התביעה ההגיונית ביותר יכולה היתה להיות זו הנוגעת לשותפות בהמשך עיצוב התכנית הכלכלית. נכון ששרי "העבודה" היו צריכים להביא בחשבון, בזמן חלוקת התיקים, שאחרי הרוטציה לא יהיה להם שום מאחז כלכלי, ופורמלית הם יכולים לבוא בטענות רק אל עצמם על ששגו בשיקול־דעתם. עם זאת, כשהוצגה התכנית הכלכלית לממשלה, הצביעו רוב

פרס ונסים. ערב רוטציה, תופרת אני ותפורת
תצלום: יצחק הררי

שרי הליכוד נגדה, מתוך חוסר־אמון בסיכויי הצלחתה, ואילו נכשלה לא היו מחמיצים הזדמנות לנגח את ראש הממשלה ואת שרי המערך על דבקותם בה. לכן גם אם נגזר, מתוקף ההסכם, להחליף צוות מצליח באמצע הדרך, מן הראוי היה להשאיר לו נציגות בתא הפיקוד. היה צודק בתביעה הראשונה של המערך, שיינתן לשמעון פרס מעמד של יו"ר קבינט כלכלי, או ועדת שרים לענייני כלכלה, גם בשם האיזון, שעל־פיו יעמוד שמיר אחרי הרוטציה בראש הקבינט המדיני. מה עוד, ששר האוצר בממשלת האחדות הוא סטאז'ר בתחום הכלכלי, וגם אם אין איש חולק על תפקודו של נסים, לא היה מזיק לו גיבוי ושיתוף־פעולה עם ראש המערך.

אלא שכבר צויין שהתפר המוביל לרוטציה הוא עדיין תפר מכליב, שפורמים אותו ומתקנים אותו. נחרצות התביעה להבטיח לפרס מעמד במוקד ההכרעות הכלכליות התחלפה בינתיים להצעה פושרת, שיוקם פורום של שני זוגות שרים מכל אחת מהמפלגות הגדולות, כמו בברידג', בלי סמכויות הכרעה וביצוע. מה הפלא שפרס עצמו ראה את הגיחוך שבאופציה הזאת והחליט שלא יעמוד על מימושה, ושחל כבר הודיע שלמערך לא יהיו תביעות לתפקיד יו"ר לפרס. מעניין אם התפנית הזאת תתיישב עם הדעתו של גד יעקבי, היחיד מבין שרי המערך שמשרדו נטוע במיגזר הכלכלי, כי הצטרפותו לממשלה שבראשות שמיר לא תהיה אוטומטית ותותנה, בין היתר, בהמשך המאמצים להבראת המשק.

גם עניין החזרתו של מודעי לממשלה נתפר ונפרם לסירוגין. אחרי הלחץ ההרמוני, ששהשמיעו מיד אחרי התפטרות מודעי מהממשלה – נגד החזרתו אליה – שרים את הפזמון החוזר הזה רק חלק מראשי המערך. האחרים, מושפעים מאופרה אחרת – אי־הצטרפותו האפשרית של מוטה גור לממשלת שמיר – התחילו לפזם את פזמון הקיזוז. אין לתמוה איפוא שלאחרונה מדברים בליכוד ביתר ביטחון על החזרת מודעי לממשלה, ולו מתוך התגרות במערך. הכדור הזה מונח במגרש של המערך ליד כדור מינוי מחליפו של גור בממשלה, כאב־ראש לא קטן בפני עצמו.

בימים הקרובים נהיה עדים לפגישות של שחל־נסים, המשפטנים, כבאי־כוחן של שתי המפלגות לשיחות־התפר: להתייעצויות בליכוד ובמערך, כל אחת בפורום שריה; להודעות סותרות במפלגת העבודה, של בעלי אינטרסים שונים שלרוטציה השלכות על מעמדם הפנים־מפלגתי; ובסופו של דבר גם לפסגת פרס־שמיר, שבה יידונו הנושאים המהותיים שראש ממשלה מעורב בהם, ושחילופי הנהגה מחייבים אותם, אבל גם עניינים פרסונליים ומפלגתיים, הנגזרים מהרוטציה. לי קשה לראות ויתורים גדולים של הליכוד למערך, כי כוח ההרתעה של המערך הולך ומתרופף ואילו התפריט של הליכוד כבר אינו כולל צפרדעים.

הרכבת הועלתה על הפסים

מאת צבי צפרירי

ברצוני להעיר על רשימותיו של יוסף מיכלסקי ("דבר" 21־22.9.86) ולהצביע על תיקונים ועובדות המוכיחים שהרכבת נוהלה בעבר ניהול מוצלח, זאת בניגוד לאינפורמציה שמסר הכתב ברשימותיו.

1) רכבת ישראל סיימה את מאזנה בשנה האחרונה ברווח תיפעולי, לראשונה מאז הפעלה.

2) תהליך ההתייעלות ברכבת העמיק בשנים האחרונות והביא העלאת תפוקה מרוחה של 52 אחוזים, במדדים בין־לאומיים.

3) הרכבת רכשה בשנים האחרונות ציוד, מכונות לבתי־מלאכה וכלים, כפי שלא רכשה בשום תקופה מקבילה בעבר.

4) הרכבת פיתחה והכתה מבנים ומתקנים והרחיבה את המוסכים ובתי־המלאכה בחיפה ובלוד כדי להגדיל תפוקתם כפי שלא עשתה בעבר, דבר שאיפשר הגדלת מערך התחזוקה.

5) פעולות הארגון וההתייעלות שהביאו, באמצע, להגדלת התפוקה בכל הענפים. רכבות כבדות של 2680 טון ואחר־כך אף של 4000 טון וכן תוספת רכבות, בכל [illegible] איפשרו זאת.

6) בפעולה עסקית מעניינת ושכיוונה היה שינוי מעמד הרכבת, הוזרמו לרכבת 14 מליון דולר, בתחילת שנות השמונים דווקא, עובדה מכרעת שהביאה לפיתוח קווי־הדרום ובעקבותם להגדלת היקף הפעילות המסחרית.

7) הקניית אפשרות ללקוחות לרכוש קרונות היה עקרוני וחשוב, תהליך מקובל בכל העולם המערבי, והוא אשר איפשר הגדלת נפח ההובלה. שתי אפשרויות עמדו בפני המנהל: לעבוד ללא ציוד מתחדש או לאפשר רכישתם ללקוחות. אפשרות הרכישה זאת הביאה להרחבת הפעילות, הרחבה שהתבטאה בעבר הקרוב ותתבטא גם בעתיד.

8) בשנים האחרונות הושלמו עריכתם ופרסומם של תכניות יסוד כתכנית־אב לשנות אלפיים, תכניות מיתאר למסילות־ברזל ומערכת תמחיר מודרנית, תכניות שלא היו בעבר ושום פעולה בעתיד לא היתה אפשרית בלעדיהן.

9) אני הוא שיזמתי שייעשה הכל כדי להביא לשינוי מעמד הרכבת תוך שכנוע ענייני של קובעי המדיניות, וכל הצעותי המעשיות בתחום זה נדונו מאז הגשתן – כולל הצעות הנהלת כיום לשילוב הרכבת עם רשות נמלים או בעלות משותפת של כימיקלים לישראל ורשות הנמלים.

10) בשנת התקציב האחרונה רכבת ישראל

מנכ"ל הרכבת לשעבר מגיב על הרשימות "יורדת מהפסים" שהתפרסמו כאן בשבוע שעבר

רכשה קטרים וקרונות־גרעינים והתאפשרה רכישתם של למעלה מ־100 קרונות מחצבים על־ידי מפעל פוספטים בנגב ומפעל ים־המלח. תוספת זאת יועדה להגדלת נפח ההובלה בשנה הנוכחית ובשנה שלאחריה, והדבר היה חזוי ומתוכנן מראש.

11) חשוב ביותר – מערכת יחסי־האנוש ברכבת ישראל היתה מן המשופרות ביותר, וידועה כבואת במשרדי הממשלה ובאיגודים המקצועיים כאחד. ניסיון כתבכם לגמד יחסים מתוקנים אלה [illegible] האמת הניתנת בקלות לבדיקה אצל כל עובד או במועצת הפועלים.

על־אף עובדות אלה, שאפשר היה לראותן בכל דיווח ובתרשימי ההתקדמות בשנים האחרונות המוצגים בחדרי־העבודה של אנשי דרג־הניהול, בא כתבכם ולוקח על עצמו את האחריות לתת ביטוי לעובד מתוסכל, שתהיה דרגתו אשר תהיה, ולהציג דברים בלתי נכונים, מחוץ להקשרם ומבלי שבדק אותם תחילה, גם לא איתי.

אתן דוגמה: הכתבה הראשונה מספרת על ועדות ממשלתיות שהגדו צעדי הפיתוח ברכבת, ואכן כך היה. אך האם זאת אשמת המנהל? האם יעלה על הדעת שהמנכ"ל יורה לנציגיו בוועדה להסכים למסקנות המזיקות למפעל שהוא אחראי לניהולו? נהפוך הוא: דווקא בנושא זה עירער המנכ"ל ופנה לשכנע את נציגי הממשלה השונים, אבל הרוב המקצועי – אשר כלל את הכלכלן הראשי של הרכבת ואת סגן ראש תנועה ומסחר – חשבו אחרת. הכתב מסתמך על אינפורמציה חסרה ומציגה באופן מרושע בלי להזכיר שקרונות גרעינים ישנים הוצאו מן השירות אחרי שגרמו לשימושים רבים, ועד אשר אושרו קרונות חדשים עבר זמן. בנוסף לזאת בשנים אלה היה בארץ יבול מבורך ובלתי רגיל של גרעינים שהוריד את הצורך ביבוא, מצב שהקטין את הפעילות ב"דגון" וברכבת כאחד. האם על כך נלין?

יחד עם זאת, הטלת האשמה בוועדה וקשירת פעולתה לירידת הובלת הגרעינים ברכבת נובעת כנראה מנסיון נואל להתנער מאחריות ולחפות על האחראים הישירים להובלת הגרעינים.

טעות היא לכתוב "שמנכ"ל הרכבת הגיע למסקנה שהרכבת הגיעה לגבול יכולתה...". דווקא המנכ"ל היה האופטימי והכוח החיה שמאחורי כל תהליך פיתוח יותר מעוזריו האחראים לנושא המסחרי. ודווקא אלה האחרונים היו הפסימיים ובלתי משכנעים, והמנכ"ל היה צריך להתערב בכל פעולה ובכל תחום.

לא היו כל ויתורים על סמכויות מנכ"ל, ההיפך הוא הנכון. המנכ"ל לקח על עצמו סמכויות נרחבות. כתבכם אינו מבין לעומקה את סמכות ההתערבות של הממשלה כבעלים של המפעל. הנחתה המשמעותית המרגיזה מאוד – להובלת מחצבים היתה בניגוד גמור לדעתו של המנכ"ל שהתמיד בהתנגדותו ולא פסק מלהעיד ולערער על כך. היתה זאת החלטת שרי האוצר־תחבורה־התעשיה ומסחר, בפניהם הובא הנושא בשעתו להכרעה.

ועוד שגיאות עושה כתבכם תוך ניצול במה רחבה שהועמדה לרשותו, ללא אימות הפרטים ואולי תוך כוונה זדונית:

א. התיאור המפותח על "קרש הקפיצה בו ראו מנכ"לי הרכבת הקודמים את תפקידם" הוא תיאור־סרק פשטני; ההיפך הוא הנכון. אני, למשל, נקראתי לתפקיד המנכ"ל ממערכת הבטחון כדי לשקם את הרכבת, ואכן המפעל שוקם בניהול מתקדם, תוך התקדמות קשה אך מתמדת, בקשיים גדולים בתקציבים ובאמצעים.

ב. בעיית המחסור בהזרמת תקציבים באמצע שנת 1985 היה מכוון ויזום על־ידי האוצר על־פי החלטת הממשלה, ולא מחסור המיוחד לרכבת. דווקא ברכבת הבטחנו תשלום משכורות בזמן לעומת קשיים רבים במקומות עבודה אחרים. אלה שמסרו לכתבכם מידע כוזב ומכוון זה רצו, אולי, להכשילו.

ג. המעבר הדולרי בחוזה הגדול עם כימיקלים לישראל היה תכנון שלי ובתקופתי. הוא הוגש ונדון תקופה ארוכה, ורק מקרי הוא שחתימתו הסופית נעשתה אחר פרישתי. עובדה זאת אפשר לבדוק באוצר ובכי"ל. כל התיאור של כתבכם על הישגים מיוחדים וחדשים שהביאה הסבת החוזה, הם חסרי בסיס.

אינני יכול להרהר לנפשו של כתבכם התועה והמסטה. עוול גדול הוא עושה לתקופת ניהול פורה, חשובה ומוכרת לרכבת ישראל ומאוד חבל שלא השכיל לשמוע ממני הערותי והשגותי.

הכותב הוא מנכ"ל רכבת ישראל לשעבר

יוסף מיכלסקי משיב:

צבי צפרירי אינו עונה על שלוש בעיות עקרוניות־מהותיות שהובאו ברשימותי כעובדות. ראשית, מדוע בתקופת כהונתו חלה הידרדרות מוחלטת של מערכת התחזוקה והסדנאות ברכבת, עד שבעקבותיה היה צורך להעביר יותר ויותר קרונות לבעלות חיצונית, כדי להבטיח הובלת המחצבים לנמל. גם לאחר שהדבר נעשה, מערך התחזוקה והסדנאות לא היה יכול לטפל בשאר הציוד, עד שהאוצר המליץ על סגירה מוחלטת של הסדנאות ופיטורי כל העובדים בהן. 250 עובדים שילמו וישלמו במשרותיהם בעבור מחדל זה. אחרי הליכתו – שוקמו הסדנאות והעובדים בהן.

שנית, מדוע בתקופתו של צפרירי שונה למעשה המעמד הסמכותי של מנכ"ל הרכבת, וכל עיסקה מסחרית של הרכבת היתה מחייבת בחתימה "נגדית" של נציג האוצר. בתקופתו של סבידור כמנכ"ל הרכבת, וגם בתקופתו של המהנדס צביקה, אשר לכל הדעות לא היה דמות "סמכותית", נמנעה התערבות יתר של האוצר וסיבוכים נוספים במערכת המסובכת של הרכבת. הסכמת מעורב ביורוקרטיה בכל נסיון של עיסקה או רכישת ציוד או חומרים.

שלישית, האיזון התקציבי בשנה האחרונה לכהונתו של צפרירי 1985 – 1986 (הוא עזב בדצמבר 1985) – הנושא הוסבר אמנם באופן ברור בכתבה, אך נחזור אליו: עד למאי 1980 קיבלה הרכבת תמורה סבירה עבור שירותיה, גרעונה, שהיה קטן, נבע בעיקר מענף הנוסעים, והיתה סבירות שהתקציב יתאזן. בגלל הסכמת צפרירי (כנראה בלחץ האוצר) לשינוי הבסיס הכלכלי של החוזים עם חברות המחצבים (הצמדה לתוספת יוקר שגרמה שחיקה בתקופת האינפלציה), התחילה ירידה דראסטית בהכנסות הרכבת, הגרעון הגיע ל־4 מליון דולרים, ובקיץ 1985 לא היה כסף למשכורות ולרכישת דלק. רק אז התפכחו חשב הרכבת ומנכ"לה, ותבעו חזרה לבסיס ריאלי יותר של תמורה עבור השירותים. כך נפתח להעמיד את החוזים על בסיס דולרי.

ההחלטה שנתקבלה בסוף 1985, החלה באופן רטרואקטיבי מתחילת שנת התקציב – ובכך שופר מצבה הכספי של הרכבת. שיפור זה, השינויים בסדנאות, שנערכו מדצמבר עד סוף מארס 1986, ותוצאות בוררות, שזיכו את הרכבת בהחזר תשלום של 1.5 מליון שקלים, הביאו לאיזון תקציבי. אגב, היה צורך בבוררות, בשל טעות שעשו, או לא מנעו, נציגי הרכבת, כאשר באחד החוזים, תחת ההגדרה "תוספת תמורה" הודפסה ההגדרה "במקום התמורה". פרט זה מבליט גם את "הקוריוזים" של ניהול הרכבת. לא היה צריך לשנות את החוזים בשנת 1980 או לפחות לתקן את השגיאה כעבור שנה־שנתיים אך המנכ"ל התעקש כי "אין שחיקה בהכנסות הרכבת". באשר לרכישות שנעשו ברכבת והשקעות בתשתית – אלה נעשו, כאשר אושרו תקציבים על־ידי האוצר, וגם אלה היו מעטים, ולא מנעו שקיעתה של הרכבת.

„מים חיים" וקרפיונים

מאת יעל פישביין

קרפיון הוא דג שאינו אוהב תלמידים. איך שהוא מגיע לבית־הספר, הוא מגלה נטיה עקשנית למות. למרות זאת כפה עליו משרד החינוך במשך חמש השנים האחרונות, לבצע את המשימה החשובה של הוראת הטבע בחטיבות הביניים. לפי התכנית, הקרפיון היה אמור להתרבות לפני התלמידים וללמד אותם אגב־כך פרק חשוב בטבע, אבל הדג הסתום התעקש למות.

המורים התלוננו עליו, התלמידים תוסכלו ממנו, אבל משרד החינוך לא שיחרר אותו מהתפקיד. על־פי דו"ח של אחד מהרציניים שבחוקרי ישראל, פרופ' אריה לוי, כשני שלישים מבתי הספר התחמקו מלימוד התכנית "בעל החיים וסביבתו" שהקרפיון כיכב בה. במדגם של 142 בתי ספר 42.2 אחוזים לא לימדו כלל את התכנית, עוד 28.9 אחוזים נוספים התחילו ללמד את התכנית והפסיקו. הממצאים של לוי לא עזרו לקרפיון, משרד החינוך־נצמד אליו ולתכנית "בעל החיים וסביבתו" כאילו ניתנו לעם ישראל בסיני.

למען האמת, הקרפיון הוא השלישי בדגים שנכשלו בהוראת הטבע. לפניו שימש בתפקיד דג עתיק שחי עוד בימי אברהם אבינו, האמנון. גם זה – למרות עתיקותו – התפגר לפני התלמידים. היה עוד דג בעל יחוס – אמנונית יוסף, הנקרא כך על שמו של יוסיפוס פלביוס – שנשלח למשימה של הוראת הטבע בישראל, אבל למרבה הצער לא החזיק מעמד יותר משנה והועבר מתפקידו.

התלמידים לא העריכו את התכנית שבה כיכבו הדגים הנזכרים כתכנית קשה במיוחד. להיפך, הם חשבו שהיא קלה, ואף על פי כן, שנאו ללמוד אותה, כך מצא פרופ' לוי במחקרו. ייתכן שהסיבה לכך היא שקשה לאהוב תכנית המחייבת צפיה בדגים מתים באקווריום.

אבות התכנית, ד"ר משה וילברשטיין וחבריו, תלו בה תקוות גדולות. הם חשבו שבאמצעותה יצליחו לפתח בתלמידים אהבה לטבע ולמדע, ושתלמידים־עם מטען אהבה שכזה ימשיכו בוודאי ללמוד ביולוגיה בתיכון ומאוחר יותר יהפכו, אולי, למדענים. כאמור התקוות נכזבו, והדבר היה ידוע למשרד החינוך לא רק ממחקרו של פרופ' לוי, אלא בוודאי גם מממצאי ועדת דבורצקי שגילתה, בין היתר, שיש פגם בתכניות להוראת הטבע. אבל שום לקח לא הופק, והדגים המסכנים נשלחו בעקביות לבתי הספר ושם השיבו את נשמתם לבורא.

והנה מה שלא עשו התלמידים המשועממים, המורים המתלוננים והמחקר הרציני והחשוב, עשתה ידיעה עיתונאית צנועה על הנושא ב"דבר". סמוך מאוד לאחר פירסומה קרה המהפך, משרד החינוך החליט לסגת מהתכנית "בעל החיים וסביבתו" ולהחליפה בתכנית חדשה "מים חיים". אמנם מנהל האגף לתכניות לימודים מסר שהתכנית הקודמת לא בוטלה לחלוטין, לעומת זאת אישר ש"מים חיים" תהיה תכנית חלופית לזו הקודמת על קרפיוניה.

קרוב לוודאי שלא העתונות גרמה למהפך אלא השכל הישר. ולכן, קרוב לוודאי שהקרפיונים, כמו כל הדגים האילמים, מודים למשרד החינוך.

מנהיגים צעירים על שפת הכנרת

מאת יקיר צור

ארוחת צהריים של יום ראשון, בין המנה העיקרית ללפתן. מאחד השולחנות פורצת לפתע שירה ספונטנית מלווה במחיאות כפיים ודפיקות נלהבות על השולחן. השירה סוחפת עשרות גרונות נלהבים: "סהר ליבנר", "עם ישראל חי" ו"כל העולם כולו גשר צר מאוד". משולחן אחר קמה קבוצה קטנה, אשר גוררת אחריה שרשרת הורה ארוכה, לאורכו ולרוחבו של אולם "המלך שלמה" במלון "פלאזה" טבריה. אורי גורדון, אחד האבות המייסדים, מביט בסיפוק בחבורה הרוקדת בהתלהבות. בשבילו נוצרת ברגעים אלה ההיסטוריה החדשה של העם היהודי.

המפגשים הישירים בין ישראלים לאמריקאים תחת הכותרת "המנהיגות היהודית הצעירה" הפכו כבר כמעט לשיגרה. מה שהחל לפני כשלוש שנים, ב"כינוס מדיה" הראשון, כנסיון ליצור דו־שיח ישיר בין ישראלים ואמריקאים ונמשך ב"מדיה השני" בהחלטה על הקמת "הפורום הישראלי", קיבל בעצרת הנוכחית, השלישית במספר, אופי של מועדון חברתי העוסק בין היתר, בשיחות ובדיונים על עתיד העם היהודי. הרגשת השותפות, תחושת ה"ביחד" של אנשים שחיפשו ומצאו את הקשר עם מקביליהם מעבר לאוקיינוס, הופכת את החוויה החברתית לעיקרו של המפגש. הלילות ללא שינה, בהם שרים בצוותא ורוקדים עד לשעות הקטנות של הלילה, והשיחות המקריות בפרוזדורים או ליד הבר על כוסית של ג'ין אנד טוניק או בירה מכבי – אלה עולים בחשיבותם לאין־ערוך על הדיונים הארוכים והמייגעים של שעות היום. וכבר הציע אברהם אינפלד, בחוש ההומור המיוחד לו, לבטל בפעם הבאה את הימים ולהשאיר רק את הלילות.

אלא ש"הפורום" הוא לא רק במת ריקודים ושיחות. הוא הוליד גם פרוייקטים מעשיים. עצרת הנוער "להבה" ופרוייקט "עוצמה" הביאו ארצה 56 נערים ונערות אמריקאים לשירות של שנה בקיבוצים, במושבים ובעיירות פיתוח.

בסוף יום הדיונים הראשון הגיעה, מקיבוץ תגיתה לבית־המלון בטבריה, ה"קבלה" של הפורום הישראלי – חבורת "עוצמה", שחופה ומודרכת. גארי רוזנברג, יליד ניו־יורק, בן 22, הוא אחד מן החבורה. בתום שנת השירות בתגיתה יחזור לארה"ב. לא כולם יעשו כמותו, הוא אומר. "יש אנשים שמתכננים להישאר ללמוד באוניברסיטה ויש החושבים אפילו על עליה. אני רוצה לחזור לארה"ב, ולהיות מנהיג בעל השפעה בקהילה היהודית", אומר גארי, "אבל כאן אני יכול ללמוד יותר על מה זאת אומרת להיות יהודי, ובייחוד יהודי בתפוצות. צריך להיות בארץ מיוחד כדי לגור פה".

הבעיה הגדולה היתה, ונשארה, העליה. מה יעשה „הפורום" בעניין זה?

אחת הבעיות בהן מתלבט הפורום הישראלי היא הכיוון שאליו צריכים ללכת – האם להמשיך בביצוע פרוייקטים כאלה או אחרים או שמא ללכת "על גדול" ולנסות לבנות חזון ציוני חדש, במקום הישן, אשר שוב אינו עונה על הצרכים המשתנים של העם היהודי.

שאלה אחרת שמעסיקה את הפורום הישראלי היא היחס לממסד הציוני. ד"ר שמעון רביד חושב שאי־אפשר להתעלם מהממסד, ויש לשתף אתו פעולה ולהיעזר במשאבים שלו. הוא סבור, כי אפשר לחיות עם השניות, שבביקורת כלפי הממסד מצד אחד והצורך להיעזר בו מצד שני, תוך שמירה על עצמאות הפורום.

תא"ל נחמיה דגן, קצין חינוך ראשי, הוא אחד המתנגדים החריפים לפעילות במסגרת הסוכנות. "הסוכנות", אומר דגן, "משרתת הרבה מטרות טובות, ואמנם יש מקום לשינויים, אבל הפורום כגוף התנדבותי לא יכול לשנות את הסוכנות, ולעומת זאת הוא עלול לאבד את היחודיות שלו. העובדה שדולצ'ין, באמצעות אליעזר שפר, ראש המחלקה לדור ההמשך, מקשיב לנאמר כאן מוכיחה שהם מודאגים. הוא כל הזמן מחפש אותנו וזה טוב מכיוון שזה משרת את המטרות שלנו".

לקראת השעות הקטנות של הלילה נוצרים זיווגים מוזרים במקצת. עוד לנראו ואורי גורדון חוברים לצמד "לוס־בריקוס", ובסיוע ראש עיריית צפת, זאב פרל, הם משמיעים ליו"ר היוצא של הפורום, דוד קולייץ, מבחר משירי בית"ר: "עלי בריקדות" "שתי גדות לירדן" ו"בדם ובזיע נקים לנו גזע". גם אלי הללי, ראש עיריית דימונה, מפגין כשרון שירה ופוצח בצרור שירים צרפתיים ושירי בוקרים, כשמצטרף אליו דוד קולייץ. את הליווי המוסיקלי מספקים שלושה נגנים מקצועיים ונחמיה דגן, אשר על האקורדיון. לקראת השעה שלוש לפנות בוקר, כאשר הגרון כבר ניחר והרגליים לא נושאות את המעמסה, הולכים כולם לישון.

למחרת היום שוב חוזרים לשיגרת הדיונים וקבוצות העבודה. מדברים על פרוייקטים התנדבותיים. מעורבות פוליטית, כלכלית, אינטלקטואלית וחינוכית אבל ממשיכים שלא לדבר באופן ישיר על עליה. "הזהירות הזאת שלא לדרוך לאמריקאים על היבלות ולא לקרוא לילד בשמו הופכת את המיפגש לאירוע חברתי בסגנון של תנועת נוער למבוגרים", סבורה סידה שמיר, חברה טריה בפורום הישראלי. תחושה דומה יש גם לאורי דרומי שאף חיבר הצעה בדבר גישה חדשה לעליה. דרומי מציע חלוקת עבודה חדשה בין ישראל והתפוצות: האמריקאים ישתדלו לעודד עליה לישראל, אנחנו נשתדל לסייע בקליטת העולים ונתרום את חלקנו להפוך את ישראל לארץ אטרקטיבית. כדי "שלא לקלקל לאמריקאים את מצב־הרוח, מציע דרומי, שבכל פעם שמופיעה המלה "עליה" יחליפו אותה ב"תהליך שבסופו יגיעו יהודים לישראל". גם נחמיה דגן, מודע לבעייתיות של הנושא, ואומר כי דיבור ישיר על עליה יוצר אנטגוניזם אצל האמריקאים. לפיכך יש ללכת בדרך עקיפה של חינוך, כשכולם יודעים שבסופו של דבר מדובר על עליה.

ביום שלישי בערב נפגשים בירושלים על כוס משקה, בקבלת פנים של המנהיגות הצעירה של המגבית היהודית. מה שנותר בזכרון הן לא המלים הגדולות, או ההחלטות הגורליות שהתקבלו, או שלא התקבלו, אלא דווקא החוויות המשותפות, ההשתייכות לגוף אחד קטן, אך משמעותי מאוד עבורם, של העם היהודי.

טיסות בתוך ארה"ב רק: $37

טוס לאמריקה ב־TWA ותוכל לקנות כל טיסת TWA בתוך אמריקה תמורת $37 בלבד. איזו מציאה: מן הצפון הרחוק ועד הדרום, וממזרח עד פאתי מערב. הכל שלך! הכרטיסים תקפים מ־1 בנובמבר 1986 עד 31 במרץ 1987. התאריך המאוחר ביותר לסיום הטיסות - 15 באפריל 1987. תוכל לבחור בין מינימום 4 למקסימום 6 טיסות־פנים. ועליך לרכוש את הכרטיסים 7 ימים מראש.

שירות אמריקאי אמיתי לאורך כל הדרך.
צוות מיוחד להופעה שלך הוא השירה: האמריקאי הנכבא שתקבל. החופשה שלך באמריקה מתחילה בעצם מן הרגע שתעלה למטוס. לאורך כל הדרך תהנה כתשומת לבו של צוות יעיל השמח לעזור. קבלת הפנים הידידותית ביותר, ושירות אלף־אלף. אנחנו עושים הכל כדי להבטיח שתהנה מהטיסה עצמה באותה מידה שתהנה מהחופשה. סלקו אל TWA 03-651222 או פנה אל סוכן הנסיעות שלך כדי לקבל פרטים נוספים

סוף שבוע בבית מלון חינם. מכונית "הרץ" חינם. פרטים מסוכן הנסיעות שלכם.

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב

TWA

מכתבים למערכת דבר

הקרנות, הגימלאים ופיצויי השחיקה

קרן „מקפת" מצהירה, כי „שולמה תוספת שחיקה לגימלאים שהכנסיה שלהם נשחקה". קרן „מבטחים" פירסמה ש„גימלאי הקרן מקבלים פיצויי־שחיקה בהתאם להחלטת ההסתדרות". עם זאת מאיימת אותה קרן, כי „תיאלץ להפסיק לשלם את פיצויי השחיקה".

נביא את העובדות, כפי שהן, ובהמשך נבהיר את המצב.

הוועדה המרכזת, בהחלטתה מיום 17.6.86, קבעה מפורשות וברורות, שעל הקרנות לשלם לגימלאים פיצויי־שחיקה על פי טבלה שפירסמה אותה בגוף ההחלטה, בגובה של 20% למי שפרש ב־1960 (צא ולמד, גימלאי דנן צריך להיות בגיל 89, על מנת שיקבל את הפיצוי הזה, וכמה ישנם כאלה?!) ותשלום 2% לגימלאי שפרש ב־1983. בתוך הטבלה, החלוקה היא לפי סולם יורד, המבוסס על ותק הפרישה. הממוצע של הסכומים המגיעים, לפי הטבלה, הוא 7%–8%.

הקרנות עשו דין לעצמן ואינן משלמות את הפיצוי לפי שקבעה הוועדה המרכזת.

„מקפת" עשתה לה חישוב „שחיקה" משל עצמה, המתעלם מהבסיס אותו קבעה הוועדה המרכזת. כתוצאה מכך, פטרה עצמה מלשלם לשליש מגימלאיה כל תוספת שהיא. שני השלישים קיבלו סכומים פחותים מאלה שהגיעו להם לפי העיקרון שנקבע בהחלטה. המעניין הוא, שבין אלה שלא קיבלו פיצויי־שחיקה נמצאים רבים בעלי הכנסה נמוכה.

אשר ל„מבטחים", הרי קרן זו אכן משלמת את הפיצוי לפי ההחלטה, אולם „עקרה" 10 חודשים מהתשלום המגיע. זאת בנימוק, כי „היא מנועה מלשלם פיצויים אלה לפי הסכם שלה עם התאחדות התעשיינים". נחתם הסכם בין „מבטחים" לבין התאחדות התעשיינים המאפשר לשפר את הפנסיה רק בהסכמת התאחדות התעשיינים, וזה נעשה ללא קשר עם מוסדות הגימלאים המקומיים או הכלליים.

הנשמע דבר כזה לגבי ציבור עובדים כלשהו? מסתבר, שיש מי שסבור, כי לגבי הגימלאים אכן אפשר.

וכעת, לאיומים על הפסקת התשלום של פיצויי־השחיקה וכך גם הפסקת התנאים הקיימים, מצד הקרן, לגבי הגימלאים כאמצעי ענישה. האומנם מדובר כאן בשולטים ונשלטים? האומנם יש החושבים שהגימלאים נוצרו וקיימים למען הקרן ורק „תמימים" חושבים ובטוחים, כי הקרן נוסדה למען הגימלאים?!

אורי אלפרס
משנה ומ"מ יו"ר
הסתדרות הגימלאים

הגימלאים וההסכם הקיבוצי

יש לברך את ממשלת ישראל ואת ההסתדרות הכללית של העובדים על שיתוף־הפעולה ביניהן לטובת ציבור הגימלאים, כפי שזה התבטא ב„הסכם הקיבוצי" שנחתם ב־21 לאוגוסט 1986.

שנים רבות של אוזלת יד, קיפוח ההתמרמרות על שחיקת שכרם, הביאה הפעם את הממשלה להתייחסות רצינית ועניינית לבעיות השכר של הפנסיונרים.

נראה בעליל, שההסכם הקיבוצי האחרון מבשר על שינוי דרך וגישה חדשה במגמה לתקן עיוותי שכר לגימלאים אך יחד עם זאת צריך לזכור שקידום הגימלאים בדרגה אחת מהווה קומץ דל שאינו משביע את הארי. לצערנו, רבבות משפחות של פנסיונרים נמצאות עדיין מתחת לקו העוני ויש לעשות עוד הרבה לתיקון מצבן.

מכאן אנו קוראים לציבור הגימלאים להתלכד סביב „הסתדרות הגימלאים" ולחזק את כוחה כדי שתצליח לממש תביעות נוספות ובוועדות בעת הדיון בהסכם הקיבוצי הקרוב שיתחיל במרץ 1987.

על הממשלה, ראשי ההסתדרות והפוליטיקאים בכנסת לדעת, שעכשיו קם דור חדש של גימלאים שידע לטפל ולשפר את מצבן הכלכלי של רבבות משפחות החיות מתחת לקו העוני. קם דור של גימלאים סידרכן ויפעל להקמת „בתי אבות" חדשים בערים ובמושבות. קם דור חדש שיודע להיאבק בקומה זקופה על זכויותיו ויתבע את המגיע לו בזכות ולא בחסד, וכל זה יבוא לידי ביטוי כבחירות לכנסת הבאה.

מרדכי אופיר
ירושלים

מסע שלום שכנותו בספק

אני חייב תשובה למתקיפי גם אם היא מאוחרת. מן הראוי היה, שבמקום לחפש בי פגמים בלי להתייחס באופן ענייני לטענותי, מוטב שהם יפנו לפרס מספר שאלות, כהיותו מופקד על יוזמת מתן תנופה לתהליך השלום.

פרס היטעה את הסן ומנסה עכשיו להטעות את אלה שכוונות שלום כנות במחשבתם בפגישתו עם מובארק. כי אין לפרס כל כוונה לקדם את תהליך השלום. כוונתו גם בפגישתו עם מובארק להתקשט בנוצות של רודף שלום ברגע האחרון, לקראת גמר כהונתו כראש ממשלה, כאשר כל אדם מציאותי יודע שהכרזותיו חסרות התוכן לא יקדמו במאומה את תהליך השלום, ולא יחייבו אותו לבצע כל צעד מעבר להכרזותיו הנבובות מתוכן מפני שבעוד שבועות מספר יסיים את תפקידו כראש ממשלה.

וכך בין „הזיכרות רגעית" בפלשתינאים „אוסנסים" אצל הסן לבין הכרזה ריקה „שהפלשתינאים הם עם ככל העמים" אצל מובארק – הודפת ממשלת ישראל בצורה עקבית את מנהיגי הפלשתינאים, ומתנעת כל ניצן התעוררות בקרב הפלשתינאים המתונים לנסות להידבר עם נציגי השלטון בישראל על הסכם שלום. נסיונות כאלה כבר היו אך נקטעו באיבם על־ידי נציגי ממשלת ישראל, כדי שתוכל לטעון שאין עם מי להידבר כי כל הפלשתינאים מסרבים להגיע להסכם שלום וכולם תומכים בטרור.

השלטון הישראלי הנהיג משטר דיכוי אכזרי שלא חוסך כמעט באף שיטה אכזרית לדכא ולייסר את תושבי השטחים הכבושים. מן הראוי לדעת, שמעשים אלה: הענשה קולקטיבית, פיצוץ בתים, עינויים בבתי כלא, הצקות, הטרדה, נישול שיטתי מאדמות, קיפוח בתנאי העבודה והשכר, כל אלה מנוגדים לחוק הבינלאומי של התנהגות ארץ בשטח כבוש, אך קודם כל מעשים אלה מנוגדים להגש ולהגיון האדם כיצור אנושי.

מדיניות זו כבר גרמה לכך, שאין כיום אף ערבי בעל סמכות, שיהיה מוכן לדון עם נציגי השלטון על פינוי השטחים שנכבשו, כי נוכח משטר הדיכוי של ישראל אין סיכוי לשום ניסיון הידברות שישראל תסכים כן מרצונה לוותר על השטחים שכבשה.

נוסף לכך, שוקדת ישראל למנוע כל התארגנות פלשתינאים מתונים בארצות ערב על־ידי הפצצות אכזריות חוזרות ונשנות על מגוריהם בלבנון שבהם נשים, ילדים וזקנים בטעות, שם מדיניות קבע למניעת התארגנות למטרות טרור, בעוד שלמעשה פעילות אכזרית זו בשטחי הכיבוש ומחוץ למדינה אך ורק מגדילות את מספר הערבים הפונים לדרך הטרור ומאלצת את ארגוני הפלשתינאים המתונים, תומכי הסכם השלום, שהיו עד כה רוב בקרב הפלשתינאים להצטרף אף הם לארגוני הטרור המסרבים להגיע אל שולחן הדיונים.

למנהיגי ישראל יש לאמור, שמי שפניו באמת אל השלום חייב קודם כל להפסיק את ההפצצות, העינויים, הנישול השיטתי מקרקעות, פיצוץ הבתים ושאר מעשי הדיכוי, כדי שאפשר יהיה להאמין לו שהוא כן בדיבורו על „פלשתינאים אוסנסים" ו„עם פלשתינאי" וכדי שמילים אלו לא יהיו מליצות נבובות מתוכן להתהדר בהן על מנת לאחז עיניים ולמצוא חן.

ישי באור
שער העמקים

ר' נחמן מברסלב ותורתו

ב„דבר" מיום א' 7.9.86 התפרסם מאמרה של מירי פז על ר' נחמן מברסלב בכותרת מדבריו „בלי חכמות". כמה מילות ביאוגרפיות בין היתר: „הוא התעמק בספרות הקבלה והחסידות (אביו היה חסיד של הבעש"ט). האומנם זה הכל? וזהו הדבר שהביא את הילד, הנער והאיש ר' נחמן להורתו?

המחברת הנכבדה שכחה „דבר פעוט" שר' נחמן נכדו או נינו של הבעש"ט היה, כל הבית והסביבה הקרובה היו נושמים אווירה של חסידות וקבלה. דודיו היו אדמו"רים. סבתו, בתו האהובה של הבעש"ט אדל היתה אישיות נפלאה. החסידים העריצוה, היתה כותבת קמיעות ברשות אביה. בסביבה זו גדל הילד בעל החלומות, הוזה ההזיות, מתבודד ביערות ועולה על קברו של סבו ומבקשו שיעזרהו להתקרב להשם יתברך.

עלה לארץ־ישראל וראה בכך עליית נשמה, וכך ראוהו תלמידיו. כסבו האמין שמשיח יבוא „כאשר יפוצו מעיינותיו חוצה". במלים אחרות: כאשר תורתו תופץ ברבים. ראה עצמו כצדיק האמיתי, אולי אפילו היחידי, משום כך בעיקר נרדף על־ידי חלק מצדיקי הדור, הוא והתלמידים שלו, בחייו וזמן מה אחרי מותו. ציווה לתלמידיו לא להחליפו בצדיק אחר, הבטיח שאישו תוקד עד בוא הגואל. רק מתוך סביבה זאת אפשר להבין את רוכי תורותיו, סיפוריו ואמרותיו. נדמה היה לו וכך האמין, שהוא נועד לפלס דרך חדשה לחסידות ולהחזירה לתקופת התום.

סיפוריו ומעשיותיו, שרובבוב בתולדות החסידות שלו, ראה בהם מעשה שסות, קיבלו משמעות חשובה רק בימינו. רבים המלומדים העוסקים בהם, חיברו מנגינות לאמרותיו. אפילו התיאטרון המחיז כמה מסיפוריו. זהו מה שנאמר: אחרי בלותו ותהי לו עדנה.

דב עברי
שדה נחום

חפים תמורת חפים

אפשר להגדיר את העסקה של שיחרור 1150 מחבלים כ„בכייה לדורות".

להבא, כל אימת שאויבים יחזיקו ביהודים ויתבעו תמורתם שיחרור הרצחים – נצטרך לחטוף מאות ואפילו אלפי ערבים במקורבי החוטפים (ככל האפשר ממקורביהם) ואותם להחזיר תמורת היהודים החטופים. וזה לאל ידנו.

הסיסמה חייבת להיות לפי כותרת כתבה זו: חפים תמורת חפים. עדיין לא נפלו בידי אויבנו יהודים פושעים. כל יהודי, כולל חיילים שנלחמו למען המולדת בארגוני המחבלים, הם בחזקת חפים מפשע, כי הגנה על המדינה אינה פשע.

אסור לנו לשחרר פושעים, ובעיני יהודי־ישראלי, כל ערבי הפוגע ביהודי הוא פושע. מכאן שהדרך היחידה לשחרר יהודים חטופים, היא לחטוף ערבים ואותם לתת בתמורה. ולא להסס לחטוף גם ערבים ממין נקבה, ואם יהיה צורך – להכפיל ולשלש את מספר החטופים. רק לא לשחרר רוצחים.

אלישע גלזר
רחובות

תכנית שהחמיצה הזדמנות

בעקבות השידור על האנס ב„מבט שני" בטלוויזיה ראיתי עד כמה יכולה הטלוויזיה לתרום בעימות של שני צדדים הנמצאים במלחמה יומיומית ביניהם – הגבר והאשה. תכנית זו החמיצה את ההזדמנות. כאשר שאל האנס „האם כשנענתה להצעתי לקנות סיגריות בחורשה, לא הבינה מה אני באמת רוצה?" הוא לא קיבל תשובה. רציתי באותו רגע לראות את הבחורה מספרת, מה עבר בראש שלה.

ניתן ליצור תכנית דוגמת „מוקד" אולם במקום שני יריבים – עיתונאים ודמויות ציבור, יעמדו בעימות גבר ואשה במצבים מבויימים מהחיים ומדי פעם יהיה פסק זמן בו תספר כל דמות מה עובר בראש שלה, כשהיא מגיבה כך או אחרת. אפשר גם להביא פסיכולוג לאולפן או סקסולוג שירחיב את הבנתנו לגבי תגובותיהם.

האפשרות להציץ אל תוך מוחו של בן־אדם יכולה להביא למודעות רבה יותר את הגורם האנושי בין אם צורתו איש או אשה. כאשה, נראה לי, שעדיין אנו לכודות בתוך סטראוטיפיות, שהיא גם גורם נכבד לאלימות פיסית נגד נשים שכה רווחת היום, ותכנית כזו יכולה לתרום לאיכות החיים שלנו כאן.

רונית דיו
גבעתיים

האם עכשיו הערבים יגנו

ושוב נשפך דם של „מתפללים" יהודים על־ידי טרוריסטים ערבים. יהודי איסטנבול לא נתפרסמו במאבקם הציוני נגד ערבים. האם יישמע, לפחות עתה, קולם של ערבים המוקיעים גזענות יהודית? האם יישמע גינוי ציבורי וחד־משמעי של רצח יהודים באשר הם יהודים מצד קבוצות של אינטלקטואלים ואנשי ציבור ערביים? אחרת יתברר גם למתונים שבתוכנו, כי אלה מגנים תופעות שליליות רק אם הן מופיעות בין יהודים ופוגעות בערבים.

ומה בדבר הגוש המזרחי ותומכיו: האם יש לגנות רצח ואכזריות רק אם הם מבוצעים על־ידי אנטי־קומוניסטים (כגון בצ'ילה ובדרום־אפריקה), או שמן הנכון להיאבק נגד שפיכת דם נקיים ועוול בכל מקום?

כל מי שימלא פיו מים במקרה זה יעיד על עצמו, כי מניעיו אינם רגישות אמיתית לחיי אדם ולצדק אנושי, אלא ניצול ציני של קיפוח אמיתי או מדומה לצרכים הפוליטיים.

יהודה ארליך
רמת־גן

טלוויזיה

5.30 „קאובוי באפריקה" – פרק שישי: „הסוות השקט".
6.20 פרס הנפשה.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סרטים מצוירים (ערבית).
6.45 חידושים והמצאות – מרע פורח, חלק ב' (תרגום לעברית).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 עד פום – מגזין לפופ ולבידור. ראיון עם רמי קליינשטיין ושירים מתוך תקליטו החדש. עוד בתכנית משיריהם של טינה טרנר, לו ריד ואחרים. מנחים: ענת הולב ומנחם גרנית.
9.00 מבט לחדשות ומוסף „שער ראשון".
9.45 „שושלת" – פרק 12: היחסים בין קלאודיה לסטיב במשבר. לאחר שסטיב מבלה לילה עם טד, סורה טד להסביר לה, שלא תוכל לשנות דבר. סטיב, לעומת זאת, מגיע למסקנה אחרת, אבל כאשר אביו בלייק קרינגטון רואה את בנו מתחבק עם סד היבוקפרידה, הוא תוקף את סד באלימות. משבר גם ביחסים של קריסטל עם בלייק: כשהוא מובא הביתה שתוי ומעולף, היא משאירה לו מכתב קצר ונוטשת.
10.35 [illegible] – עינייני ספרות. מנחה ירון לונדון.
11.15 „סיפורים מן הצד האפל" – סדרת סרטי מסתורין. פרק שישי האחרון: „כתוב בקלפים". לקוראת בקלפים, הידועה בנבואותיה הטובות, הוגנבה חפיסת קלפים מכושפת, קלפים שגורמים לה לחזות שחורות תמיד. האומללה, גם אם תצליח להיפטר מן החפיסה המקוללת, לא תימלט מגורלה שלה, שאותו לא ראתה.
11.40 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.00 טלסקטס: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין.
08.40 כסף לספרות יסודי.
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנו: דירה להשכיר.
10.10 אנגלית ז'.
10.30 הגיל הרך: פרפר נחמד.
11.00 חשבון ה': שברים שקולים.
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה ה'־ו': יפן.
12.00 ספרות (המולדת): בלדות ב'.
12.25 אנגלית ס'.
1.00 אנגלית י'.
1.30 מוסיקה: הקיזון הגדול.
2.00 טלסקטס: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 כלי סודות: ת.
2.45 הלו ישראל.
3.00 האוניברסיטה הפתוחה: החזון השקספירי; פסיכולוגיה בחינוך: מעולם הכימיה.
4.00 רחוב סומסום: סוף משחק.
4.30 אי האלמוגים: פרק 3.
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 „בוקר טוב" – גריג: ישנה קטעים לפסנתר (מנגן א. גיללס – פסנתר).
07.30 שחרית מוסיקלית – דבוראק: סונטינה בסול מג'ור לכנור ולפסנתר אופוס 100 (י. פרלמן / ס. סנדרס); מנדלסון: שמיניה במי במול מג'ור אופוס 20 (תזמ. הקמרית סינט פול / פ. צוקרמן); ג'אנלה: קונצ'רטו מס' 1 ברה מינור לחליל ולתזמורת (ז. פייר רמפל / הסולנים, מנצח / ק. שימונה); הנדל: שתי אריות מתוך „המשיח" (אלי אמלינג – סופרן / סינט מרטין / נ. מרינר); מוצארט: סימפוניה מס' 29 בלה מג'ור ק. 201 (האקדמיה למוסיקה / י. שרדר / ק. הוגווד).
09.30 קונצרט בוקר – אנטואן דוברניי: „קונצרט" מס' 2 בפה מג'ור (האנסמבל הכלי של ג'רנבל / ס. קרדון); ויואלדי: קונצ'רטו ברה מינור לויולה ד'אמורה לכלי קשת ולקונטינואו (ג. קלברו / הסולנים מנטו / ק. שימונה); י.ה. פריישהוף: סונטה בבי מג'ור לכנור ולצ'מבלו (ס. נילסון – כנור / מ. אלכסנדר צ'מבלו); שוברט: 8 וריאציות על נושא מקורי (ק. אשנבך / י. פרנקה); ברהמס: סונטה בפה מג'ור לצ'לו ולפסנתר אופוס 99 (מ. רוסטרופוביץ' / ר. סרקין); ווהן־ויליאמס: חמישה שירים מיסטיים (ס. רוברטס / מק. סינפוניה ותזמורת סינפוניה / ר. היקוקס); ארנולד באקס: יערות נובמבר (תז. אלסטר / ב. טומסון).
12.05 „אמנים באולפן", טיבון פיק – צ'לו, זכריה פלאוין, פסנתר – שוסטקוביץ': סונטה, אופוס 40; שופן: סונטה מס' 3 בסי מינור, אופוס 58.
13.00 קונצרט צהרים
15.05 חידון מוסיקלי (ש.ח.)
16.00 קונצרט מנחה – ברליוז: הסימפוניה הפנטסטית; גונו: „פאוסט", מבוא; ביזה: סימפוניה בדו; ברליוז: „ליליו" או „השיבה לחיים".
18.30 מוסיקה ליום ראשון – ג'והן סברנר: מיסה גלוריה טובי סריניטס (מקה. ה„שישה־עשר" בניצוח ה. כריסטופרס); זולטן קודאי: מיסה ברווים (א. גייל / ס. לה סאר / ת. פרנסיס – סופרן / א. הודג'סון – אלט / א. קלי – טנור / מ. היפון – בס / מקה. פסטיבל בריטון / ל. הלסיי / כ. באיארס־ברודבנט – אורגן); הנרי פרסל: לאודטה פפילאים (להקת פרי קצ'יונה אנטיקווה מלונדון / מ. בראון).
20.05 ערב טוב – באך: אינוונציות בנ"ב קולות.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – שלישיית המיתרים הירושלמית – מוצארט: רביעייה לאבוב ולכלי קשת בפה מג'ור ק. 370 (עם ג'ורג' האמ – אבוב); טנייב: שלישייה ברה מג'ור, אופוס 21; הינדמית: שלישייה אופוס 34 מס' 1; ברכה עדן / אלכסנדר תמיר – בשתוף: הפוגה הגדולה, אופוס 134; מנדלסון: אלגרו בריליאנטי אופוס 92; רחמנינוב: סוויטה מס' 2 אופוס 71.
22.30 „מסורות מוסיקליות בארץ".
23.00 „מוסיקה מן העבר הרחוק".

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – „צרפתית למתקדמים": שער מס' 48.
12.05 „בעקבות הבושם".
14.06 תכניות לילדים – לפעוטות – „שירים הם חברים של ספורים": „דג הזהב" – מאת רבורה עומר. „הסתכנינו" – מאת מרי נורטון (פרק אחרון): „לקראת שידור" (ש.ש.).
14.45 „חתול בשק" – ילקוט כליבו.
15.30 „עולם המדע" (ש.ש.).
16.05 „שאלה של טעם" (ש.ש.).
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – „מבוא לתורת הלשון": „הלשון העברית".
19.05 „מחשבת ישראל".
22.05 „תמה ועד" – על הקשר בין הורים לילדיהם: „בעיות אכילה".

רשת ב'

18.06 „מסיבת עתונאים".
19.35 ענינים יהודיים בעולם.
20.05 פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים.
22.05 „תזמורת כלי־נשיפה" – „בבקשתך".
23.05 „צלצול שלישי" – שבועון לאמנויות בשידור חי מהאולפן.

רשת ג'

18.06 מצעד המזמרים הלועזיים.
21.05 ארזים עתיק.
23.05 הלילה הזה שירים.

גלי צה"ל

16.05 „רדיו ספורט".
18.05 שעה קלה על כלכלה עם שמואל נחושתן.
23.55 „שיחת חצות" – עם המשפטן דר' אמנון רסאל.
00.05 ציפורי לילה משוחחות.

בתי קולנוע

■ תל־אביב
אסתר: שן תחת שן 7.30, 9.40 יום ו' 10.00
אורלי: היפנים באים, היפנים באים 5, 7.15, 9.30 – יום ו' 10.00
אלנבי: תותחי נברון 6, 9 – יום ו' 10.00
בן־יהודה: אהבה בשוקים 5, 7.15, 9.30 – יום ו' 10.00
גורדון: שתי אנגליות 4.30, 7, 9.30 יום ו' 10.00
גת: הצבע ארגמן 3.15, 6.15, 9.15 יום ו' 10.00
דיזנגוף 1: מונליזה 4.30, 7.15, 9.30, 11.00, 1.30 – יום ו' 10.00
דיזנגוף 2: נשיקת אשת העכביש 4.45, 7.20, 9.45 – יום ו' 10.00
דיזנגוף 3: 3 רווקים ותינוק 4.45, 7.20, 9.45 – יום ו' 10.00
דקל: יחסים פשוטים 7.15, 9.30 יום ו' 10.00
דרייב־אין: נשר הברזל 7.30 אהבות משתנות 9.30 – חצות סקס
הוד: תעלול קטלני 5.00, 7.15, 9.30 יום ו' 10.00
בית ליסין: פריץ החתול 11.15 יום ו' 10.00
חן 1: היופן מבוורלי הילס 5.00, 7.30, 9.50 – יום ו' 10.00
חן 2: דונה פלור ושאה לשניים 5, 7.40, 9.45 – יום ו' 10.00
חן 3: הרומן של אתמול בלילה 5, 7.30, 9.40 – יום ו' 10.00
חן 4: בי"ס לשוטרים מתקדמים 11, 2, 5.10, 7.40, 9.45
חן 5: שגעון של לילה 11, 2, 5, 7.40, 9.45 – יום ו' 10.00
לימור: אזעקת אמת 7.15, 9.30 יום ו' 10.00
לב 1: היפה בורוד 7.40, 9.40
כל מה שרצית לדעת על המין 2.00
ישנוני 5.00
לב 2: בעקבות הסוד 7.30, 9.30, 1.45, 4.45
לב 3: יומנו של צב 7.40, 9.40
לב 4: טנגוס 1.45, 4.45, 7.15, 9.35
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: קוד הרעם 4.30, 7.15, 9.30 יום ו' 10.00
סינמה 1: הטרמפיסט 5, 7.15, 9.30 יום ו' 10.00
סינמה 2: מופע הקולנוע של רוקי 5.00, 7.15, 9.30 – יום ו' 10.00
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
פאר: שתי אצבעות מצידון 7.30, 9.30 – יום ו' 10.00
פריז: עובדת אורח 7.15, 9.30
מנטי פייטון ושודדי הזמן 11.30
צפון: זכרונות אהבה מפירנצה 7, 9.30 – יום ו' 10.00
תמוז – רמת־אביב: כולם נפלו על הראש 7.15, 9.30
צ'יינה טאון 11.30
שחקים: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15 יום ו' 10.00
תכלת: החברים של אלכס 4.30, 7.15, 9.30 – יום ו' 10.00
תל־אביב: פסיכו 3 5, 7.15, 9.30 יום ו' 10.00
העולם הקטן בנייני האומה: להתאהב 7.30, 9.30
הבירה: שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.15
אור 3: סיפורה של אגנס 4.30, 7.00, 9.00
אור בתל: היופן מבוורלי הילס [illegible]
כסוה: זכרונות אהבה מפירנצה 4.30, 7.30, 9.30
סמדר: הבוסטונים 6.45, 9.15
עדן: קוד הרעם 4.30, 7.30, 9.30
רון: שודדי השוקים 4.30, 7.30, 9.30
מיטשל: תעלול קטלני 7.30, 9.30

■ ירושלים
אריסון: אהבה בשוקים 4.30, 7.15, 9.30
אורייון 1: הצבע ארגמן 4.30, 8.30
אורנע: תלמידה מהשמלת 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון: האיש שידע יותר מדי – 6.00 החומה – 8.15 גלגל אותה – 10.15 האיש שידע יותר מדי – חצות

■ חיפה
אורה: זכרונות אהבה מפירנצה 7, 9.15 – יום ו' 10.00
אורלי: שלושה רווקים ותינוק 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון: תעלול קטלני 7.00, 9.15
ארמון: אזעקת אמת 7.00, 9.15
עצמון: אהבה בשוקים 7.00, 9.15 – יום ו' 10.00
חן: שושנת קהיר הסגולה 7, 9.15
פאר: היפנים באים, היפנים באים 7.00, 9.15
קריז'אור: שואה חלק א' – 6.00
רון: זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
רב גת 1: הרומן של אתמול בלילה 6.50, 9.15 – יום ו' 10.00
רב גת 2: היופן מבוורלי הילס 7.00, 9.15

■ קרית־ביאליק
סמיר: שתי אצבעות מצידון 7, 9.15
סביון: היופן מבוורלי הילס 7.00, 9.15

■ קרית־חיים
בית העם: משימת התאבדות 7, 9.15
היובל: מטריך אלמוני 7.15, 9.15

■ קרית־ים
ביאן: 3 רווקים ותינוק 7, 9.15

■ קרית־מוצקין
אורות: עוצמה 7, 9.15

■ עכו
ארמון־דוריס:

■ אשדוד
אסתר: תקלה מופלאה 7.15, 9.30
אשדוד: רומן על בטוח 7.15, 9.30

■ אשקלון
אסתר: התחלות ראשונות 7.30, 9.30
מאור: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30
רחל: סיפורה של מרי 7.15, 9.30

■ באר־שבע
חן: יפה בוורוד 7.30, 9.30, יום ו' 10.00

■ בת־ים
עצמאות: מזסל ושמו ניגה 7.15, 9.30

■ עכו
ארמון־דוריס: כפפות 7.00, 9.00

■ הרצליה
היכל: הטרמפיסט 7.15, 9.30
מלון דניאל: הסיפור האמיתי 7.00, 9.30

■ [illegible]
[illegible]: תקלה מופלאה 7, 9.15

■ חולון
ארמון: מי מפחד מהשכן ממול 7.15, 9.30
מגדל: חלומות מתוקים 7.15, 9.30
מתנים, קרית שרת: הכבוד של פריצי 7.00, 9.30
שלגיה וז' הגמדים 4.30
סביו: אהבה בשוקים 7.15, 9.30 יום ו' 10.00
רינה: 3 רווקים ותינוק 7.15, 9.30

■ טבריה
אביב: מרים בוינג 7.15, 9.30

■ כפר־סבא
עמל: מרגלים שכאלה 7.00, 9.15
חן: שתי אצבעות מצידון 7, 9.15

■ לוד
אורלי: המשימה האחרונה 7, 9.30
בית ויתג: האיש בעל הנעל האדומה 7.15, 9.15

■ נהריה
הוד: בי"ס לאסירים מתחילים 7.15, 9.30

■ נתניה
סמדר: נאריה 5.00, 7.00
הצבע ארגמן 9.15
אסתר: רכבת אל החופש 7.00, 9.15
שרון: שחר של מקבוען 5.00, 7.00, 9.15

■ פתח־תקוה
שלום: 7 שנים בכלא 7.15, 9.30
היכל 1: אהבה בשוקים 7.15, 9.30 יום ו' 10.00
היכל 2: להתאהב 7.30, 9.30 יום ו' 10.00
היכל 3: יפה בוורוד 7.30, 9.30 יום ו' 10.00

■ קרית־שמונה
שמיר: הקרב על הנהר 7.15, 9.15

■ ראשון־לציון
נעמן: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30
ראשון: גברתי המאמן 7.15, 9.30

■ רחובות
בית העם: להב משונן 7.00, 9.15
הוד: הסיפור האמיתי 7.00, 9.30
חן: מרגלים שכאלה 7.15, 9.30

■ רמת־גן וגבעתיים
ארמון: קוד הרעם 7.30, 9.30
ארמון: היופן מבוורלי הילס 6.00, 7.30, 9.45
לילי: תעלול קטלני 7.15, 9.30
הוד: אהבה בשוקים 7.15, 9.30
רב גן 1: הצבע ארגמן 6.00, 9.00
רב גן 2: בתום הגוף 5, 7.30, 9.40
רב גן 3: מקרוני 7.30, 9.40
מרין וקדרות הקסמים 5.00
רב גן 4: ראן 6.00, 9.00
שבועה: קוברה 7.15, 9.30

■ רמת־השרון
כוכב: דריל 7.00 שנת הדרקון 9.30

■ רעננה
אורות: הקרב על הנהר 4.30, 7.15, 9.00

■ רמלה
אורה: בעקבות האוצר הרומנטי 7.15, 9.30

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה
50

אירועי יובל חגיגיים בחסותו של כבוד נשיא המדינה
דצמבר 1986
תל־אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר' מאן בימים 22, 25, 27, 28, 29, 30 ו־31 בדצמבר
זובין מהטה · דניאל ברנבוים
מנצחים
רוברטה אלכסנדר, ברברה הנדריקס, לוצ'יה ולנטיני־טראני, מירה זכאי, פלורנס קאיוור, כריס מריט, חוזה ואן־דאם — זמרים
עמנואל אקס; לין הארל, שלמה מינץ, יצחק פרלמן, פנחס צוקרמן, מסטיסלב רוסטרופוביץ', אייזק שטרן — סולנים
כרטיסים
בימים 1 ו־2 באוקטובר מכירה למנויי התזמורת בלבד (נא להביא את פנקסי הכרטיסים לשם קבלת הנחה). החל ב־3 באוקטובר המכירה לקהל הרחב.
בתל־אביב — בקופת התזמורת (היכל התרבות) בימים א–ה בשעות 10–1, 5–7; בימי ששי וערבי חגים בשעות 10–1 (בערב יום כפור תסגר הקופה בשעה 12.00).
בירושלים — במשרד „ביטות", רח' שמאי 8.
בחיפה — במשרד התזמורת, בית הקרנות, הרצל 16.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
50
קונצרט למנויים מס' 1
לאונרד ברנשטיין מנצח
שרי גרינוואלד סופרן
בתכנית מיצירות: פוס, ברנשטיין ודבוז'ק
ירושלים, בנייני האומה
הערב, 28.9.1986
בשעה 8.30 בערב.
קונצרט למנויים מס' 2
זובין מהטה מנצח
סילביה גרינברג סופרן
פלורנס קאיוור מצו־סופרן
המקהלה הפילהרמונית ת"א
מקהלת האיחוד
התכנית: מעם שרקי: „ברטוריו" מאהלר: סימפוניה מס' 2
ירושלים, בנייני האומה
יום ה', 9.10.86, 8.30 בערב
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה א: מוצ"ש, 11.10.86

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

בריאות – המלך דוד 28 – 283751
ארלוזורוב – ארלוזורוב 76 – 230746
ירושלים
הרצל – יפו 36 – 225059
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
רש"י – רש"י 18 רמת גן – 7510971
בת ים – חולון
בתים – בלפור 45 בת־ים – 864625
אהרון – הפיין 52, חולון – 889153
מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת וחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – 433500, 433300, 03־433500
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל אביב
רחוב בר־כוכבא 49 ת"א, 03־284649
בימים א'־ה' 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערבי חג, 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – 15.00 עד 21.00.

אלמקס — לכל המשפחה!

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי, קרית טבעון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית טבעון, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:
„תכנית מס' טב/50 – רמת טבעון".
המהווה שינוי לתכניות הבאות:
ג/400 – תכנית מתאר לשטח הגלילי לתכנון עיר, מחוז חיפה.
ג/405 – תכנית מאוחדת טבעון.
ג/448 – שמורת טבע, טבעון צפונית.
התכנית משפיעה על התכניות הבאות:
טב/43 – כפר הנוער רמת הדסה.
טב/65 – יעוד שטח לבית אבות בגוש 10477, חלק מחלקה 6.
טב/34 – תכנית מתאר קרית טבעון (תכנית מתוקנת).
טב/56 – אגד, מתקני תחבורה בטבעון.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 10367 – חלקות 4, 5 וחלקי חלקות 2, 3.
גוש 10368 – חלקה 24 וחלקי חלקות 19, 20, 22, 23, 215.
גוש 10474 – חלקות 4, 8–18 חלק מחלקה 28.
גוש 10477 – חלקות 1, 2 וחלק מחלקה 6.
גוש 10592 – חלקי חלקות 3, 268.
גוש 10594 – חלקה 14 וחלקי חלקות 2, 15.
עיקרי הוראות התכנית:
א. קביעת שטחים למגורים, לבנייני ציבור, למסחר, למוסדות מיוחדים ושטחים צבוריים פתוחים.
ב. ביטול דרכים, קביעת דרכים, שבילים ושטחי חניה.
ג. חלוקה למגרשים וקביעת הוראות בניה.
כל מעונין רשאי לעיין בשינוי התכנית, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, קרית טבעון, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מתבססת.
התצהיר יערך בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.

אלול תשמ"ו
ספטמבר 1986
משה גלזר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

مكذا من الاجل

דבר ספורט

„בית־ספר" של אורי מלמיליאן בחיפה

ה„מאסטרו" הוביל קבוצתו לנצחון על מכבי חיפה – 1:2 ● באר־שבע חילצה מהפועל ת"א נקודה 0:0 ● היפואים הפסיק ל„דבר" מול מכבי ת"א (3:0) ובאותה תוצאה נכנעו בית"ר נתניה להפועל פ"ת ● יבנה הפתיעה את כפ"ס ובית"ר ת"א את מכבי פ"ת – 1:2 ● נתניה – לוד 0:1 ● בני־יהודה – שמשון 1:1.

מלמיליאן לחיפה: ה"וולוו" צריך להחליף מנוע

מאת אברהם ציבין

לאורי מלמיליאן הולך בחיפה. בשנה שעברה הוא "הקפיץ" את מכבי חיפה ממשחקו בגביע המדינה, הוליך את מכבי חיפה לתיקו מכובד מול מנצ'סטר יונייטד ואתמול הוקנה במו רגליו נצחון יקר לבית"ר ירושלים על יריבתה 1:2.

סיפור המשחק מתחיל ונגמר במלמיליאן. הוא גילה יכולת אירופית לכל דבר. השאלה המסקרנת מיהו הכדורגלן היהודי הגדול ביותר בארץ נפתרה אתמול לפחות באופן זמני. דניאל ברייליבסקי יכול היה רק להסיר את הכובע בפני המאסטרו הירושלמי.

שלמה שרף ראה את חניכיו משוטטים בלי התלהבות. נראה כי משהו חורק מאד במכונת ה"וולוו" המפוארת. בשוק ההימורים לא תמצאו רבים שישימו כספם על קרן הצבי ויהמרו על חיפה כמועמדת לתואר.

בדקה ה־43 עלתה דווקא מכבי חיפה ליתרון: ברייליבסקי ב"מסדר נוכחות" בודד, הגביה כדור לרחבה והבלם אלי כהן היה במקום כדי לבעוט מקרוב לרשת. 0:1.

בסיום בדקה שמנות אחרי חיפה ביציעים נתן מלמיליאן את תשובתו הראשונה. אלי אוחנה שטף באגפו, הגביה לרחבה. הראש היהודי של מלמיליאן נגח בנדויק לרשת. 1:1.

במחצית השניה נדמה היה כי שתי הקבוצות מרוצות מחלוקת הנקודות. אך אורי מלמיליאן חשב אחרת. כמו במחצית הראשונה נפל הדבר לקראת הסיום. דקה 89: אי הבנה אומללה בין השוער אבי רן והבלם רפי אוסמו, מלמיליאן התגנב ביניהם במהירות ומקרוב קבע 1:2.

בית"ר ירושלים – מכבי חיפה 1:2 (1:1)
● אורי מלמיליאן (44, 89)
● אלי כהן (43)
ציון משחק: 6
המצטיין: אורי מלמיליאן
המאכזב: דניאל ברייליבסקי
שופט: עובדיה בר־יצחק
צופים: 15.000
איצטדיון: קרית־אליעזר

אוחנה: בישול

● **בית"ר ירושלים:** מזרחי 6; אבי כהן 6, אשש 6, אזולאי 6, נחמני 6; קדוש 6, שמואלי 5, ס. מלכה 6, מלמיליאן 8; אוחנה 6, גלדר 5 (שוורץ 5).
● **מכבי חיפה:** רן 4; אוחיוני 5, אוסמו 4, אלי כהן 5, קלינגר 6; ל. רוזנטל 4, אבוקרט 4, ממן 4, ברייליבסקי 4; סלקטר 5, ארמלי 5.

נצחון חוץ על מכבי פ"ת, 1:2, הציב את העולה החדשה, בית"ר ת"א בראש טבלת הליגה הלאומית בתום משחקי המחזור השני, כשבמאזנה מלוא שש הנקודות. רק קבוצה אחת נוספת צברה את מלוא הנקודות עד כה, מכבי נתניה, שהסתפקה שוב בנצחון 0:1 (כרגיל שער של מנחם) על הפועל לוד.

אלופת המדינה, הפועל ת"א, ממשיכה "לזייף". דוד שוויצר מתקשה להחזיר את חניכיו למסלול. במשחק המשוך גברה מחזיקת הגביע, בית"ר מלמיליאן רם על מכבי חיפה בקרית־אליעזר 1:2.

גם חניכיו של שנהר ממכבי ת"א חגגו אתמול בנצחון מרשים על מפתיעת השבוע שעבר מיפו, 0:3. באותה תוצאה הובסה העולה החדשה, בית"ר נתניה ע"י הפועל פ"ת. דרבי הפרברים נסתיים בתיקו שקט, 1:1. כפ"ס ספגה שער הפסד בדקה האחרונה ביבנה, 2:1.

הליגה הלאומית

	הקבוצה	מש'	נצ'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
1.	בית"ר תל־אביב	2	2	0	0	2–4	6
2.	מכבי נתניה	2	2	0	0	0–2	6
3.	מכבי תל־אביב	2	1	1	0	2–5	4
4.	בית"ר ים	2	1	1	0	3–4	4
5.	הפועל פתח־תקוה	2	1	0	1	2–4	3
6.	הפועל כפר־סבא	2	1	0	1	3–3	3
7.	מכבי יבנה	2	1	0	1	3–3	3
–.	מכבי חיפה	2	1	0	1	2–2	3
9.	מכבי יפו	2	1	0	1	5–3	3
10.	בני־יהודה ת"א	2	0	2	0	3–3	2
11.	שמשון תל־אביב	2	0	2	0	1–1	2
12.	הפועל לוד	2	0	1	1	3–2	1
13.	מכבי פתח־תקוה	2	0	1	1	2–1	1
14.	הפועל תל־אביב	2	0	1	1	3–2	1
15.	הפועל באר־שבע	2	0	1	1	2–1	1
16.	בית"ר נתניה	2	0	0	2	4–0	0

שלוש טעויות של יפו, שלושער ושלוש נקודות למכבי ת"א

מאת דרור בנימין

נצחונה הגדול של מכבי ת"א על מכבי יפו 0:3, מקפה במידה מסויימת את התוצאה מעט בקשר ליכולתם של המנצחים. אכן, חניכי שמעון שנהר הכניסו לקופה שלושה שערים ושלוש נקודות חשובות, אך לא עלו על יריביהם במשחק השדה.

איך אומרים? מנצח מי שמבקיע שערים, ואת המלאכה הזאת עשו אתמול רק כדורגלני מכבי ת"א. שחקני יפו נחו אולי על זרי הדפנה של נצחונם הנאה על האלופה בשבוע שעבר. הם הסתפקו במשחק שדה נאה ולא יעיל.

חולשה מדהימה גילה אתמול שוער יפו, נמרוד אברהם, וכמו ידיו קלקל לחבריו את כה שאמור היה להיות משחק מוצלח מבחינתם. מנשה מזרחי, יוסי לוי ושלמה אלקולומברה שלטו במרכז השדה בשלבי המשחק הראשונים, והירבו לתקוף את שערו של גינצבורג.

ההגנה של מכבי ת"א היתה יציבה ולא התקשתה להדוף את חלוצי יפו. השוער גינצבורג, הבלםקפטן אבי כהן והקשר הצמוד חיים גולדברג משכו את החוטים בקבוצתם.

בדקה ה־35 העניק נמרוד אברהם את המתנה הראשונה למכבי ת"א. הוא שמט כדור פשוט וגולדברג ניצל זאת כדי לקבוע 0:1.

חלוצי יפו הגיבו בכל כוחם במטרה להשיג שער שוויון, אך שוב היה אברהם בעוכריהם. דקה 80: הוא שב השמיט כדור הפעם היה זה בני טבק הזריז, שדחק רגל וקבע 0:2.

היפואים התמוטטו. לחץ של מחצית שלימה ירד לטמיון.

דקה 86: נגיחה של אלי דריקס פגשה את הרשת. 0:3 מהמם.

דריקס: עוד שער

מכבי ת"א – מכבי יפו 0:3 (0:1)
● חיים גולדברג (35), בני טבק (80), אלי דריקס (86)
ציון משחק: 7
המצטיין: חיים גולדברג
המאכזב: נמרוד אברהם
שופט: חיים ליפקוביץ
צופים: 12.000
איצטדיון: בלומפילד
● **מכבי ת"א:** גינצבורג 6; מיקי כהן 5, אבי כהן 6, שמעוטב 6, אזולאי 5 (קרייס); גולדברג 7, טבק 5, גריאני 5, לולו 5; דריקס 5, מכנס 5 (סנדורי).
● **מכבי יפו:** נ. אברהם 3; כהן־צדק 4, דניאל 4, בטביקה 5, ד. מאיר 5; סלימן 4, מ. מזרחי 6, יוסי לוי 6, אלקולומברה 6; אמיגה 5, ציפרוט 5.

הגנת יפו בפעולה. מגיני מכבי יפו מרחיקים כדור מרחבתם מול התקפות מכבי ת"א (0:3 לת"א)

חזן לא חס על העולה החדשה

מאת עמי רוזנברג

הבלוף התגלה – כך אומרים לעצמם ודאי חובבי הכדורגל, לשמע התבוסה של העולה החדשה, בית"ר נתניה להפועל פ"ת 3:0. אך מוקדם עדיין להמר, מה עוד שהבית"ריים הופיעו עדיין ללא האחים המצטיינים לבית אדרי.

בכל אופן, חניכיו של שייע פייגנבוים יערכו חשבון נפש בימי תשרי. לפתח־תקואים הספיקה אתמול מחצית אחת מלהיבה.

השחקן המצטיין בשדה היה החייל, אלון חזן, שכה איכזב לפני שבוע. חזן עשה במגרש ככל העולה על רוחו ובדיקות הטובות שלו ממש התעלל בידידיו.

בין הנתניתיים ניתן היה לצפות להרבה יותר מהותיקים סגל וקידס, עליו לא ניכר שמץ מנסיונו הבין־לאומי העשיר. לאור ההתרחשויות בשדה, אפשר לאמר כי רק במזל לא ספגה נתניה מפלה כבדה יותר.

בדקה ה־23 נעץ מני בסון את המסמר הראשון בשער בית"ר. לא חלפו אלא חמש דקות וגבע מרכוס הצעיר הבקיע את שערו השני העונה בבעיטה נאה. 0:2.

הלחץ הפתח־תקואי נמשך להנאת האוהדים ביציע. בדקה ה־42 נכנס סוף סוף גם גיבור המשחק, אלון חזן לרשימת המבקיעים.

ההפסקה קטעה את תנופת המנצחים, ששיחקו עד הסיום בשאננות ולא חיפשו את השער.

הפועל פ"ת – בית"ר נתניה 0:3 (0:3)
● מני בסון (23), גבע מרכוס (28), אלון חזן (42).
ציון משחק: 7
המצטיין: אלון חזן
המאכזב: שלמה קירט
שופט: יצחק רוזנברג
צופים: 3000
איצטדיון: הפועל פ"ת
● **הפועל פתח־תקוה:** גירבי 6; לסרי 5, ברדניוק 6, נ. אלון 6, גיא לוי 5; ר. רחמים 5, חזן 7 (קלמנוביץ), מחפוד 6; לוין 5, מרכוס 5, בסון 5 (אליה).
● **בית"ר נתניה:** לביא 4; סאסי 4, סרוסי 4, גלם 4, גניש 4; י. תשובה 4, חיים לוי 4 (טוביאנה); שטולברג 4 (סימוני), קירט 4; פוגל 4, פרץ 4.

סגל השבת

אורי מלמיליאן

אורי מלמיליאן ניצח אתמול לא רק בדו־קרב הפרטי שלו מול היהודי־ארגנטיני, דניאל ברייליבסקי, אלא גם את היריבה המושבעת של קבוצתו, בית"ר ירושלים, מכבי חיפה.

מלמיליאן הבקיע את שני שערי הנצחון (1:2) בראש וברגל והצהרת הכוונות שלו ברורה: אם לא השנה אליפות, אז מתי?

נבחרת המחזור

1. בני גינצבורג (מכבי ת"א)
2. אבי כהן (בית"ר ירושלים)
3. אבי כהן (מכבי ת"א)
4. ניר אלון (הפועל פ"ת)
5. אבינועם עובדיה (שמשון)
6. חיים גולדברג (מכבי ת"א)
7. סמי מלכה (בית"ר ירושלים)
8. אורי מלמיליאן (בית"ר ים)
9. אייל חיים (בני־יהודה)
10. פודי חלפון (מכבי נתניה)
11. יצחק בלחסן (בית"ר ת"א)

מלך השערים

1. אורי מלמיליאן (בית"ר ים) 3
2. יצחק בלחסן (בית"ר ת"א) 2
–. אלי דריקס (מכבי ת"א) 2
–. אלי יאני (הפועל כפ"ס) 2
–. יגאל מנחם (מכבי נתניה) 2
–. גבע מרכוס (הפועל פ"ת) 2

הניחוש הנכון

1.	מכבי יבנה – כפר־סבא	1
2.	הפועל ת"א – באר־שבע	x
3.	מכבי ת"א – מכבי יפו	1
4.	מכבי נתניה – הפ' לוד	1
5.	הפ' פ"ת – בית"ר נתניה	1
6.	מכבי פ"ת – בית"ר ת"א	2
7.	בני יהודה – שמשון ת"א	x
8.	מכבי חיפה – בית"ר ים	2
9.	בית"ר נהריה – הפ' חיפה	2
10.	הפועל ים – הפועל עכו	x
11.	רמת־עמידר – טבריה	2
12.	הכח ר"ג – מכבי שעריים	2
13.	דימונה – הפועל ר"ג	x
14.	יהוד – בית־שאן	x

במחזור הבא בלאומית

● בית"ר ים – מכבי יבנה
● שמשון ת"א – מכבי חיפה
● בית"ר ת"א – בני יהודה
● בית"ר נתניה – מכבי פ"ת
● הפועל לוד – הפועל פ"ת
● מכבי יפו – מכבי נתניה
● באר־שבע – מכבי ת"א
● כפר־סבא – הפועל ת"א

נקודת ליגה ראשונה לאלופה

מאת אשר גולדשלגר

חוסר מזל מנע אתמול מקבוצת הפועל תל־אביב לזכות בנצחון בכורה העונה, במשחק הבית מול הפועל באר־שבע. בתום 90 דקות המשחק סיימה הפועל תל־אביב בתיקו עקר משערים ורשמה לזכותה רק נקודה בודדת.

חניכיו של דוד שוויצר ניסו אתמול להכניע את קבוצת הפועל באר־שבע כבר מרקת הפתיחה אולם חלוצי הקבוצה הוכיחו פעם נוספת, כי אין הם מצויים בכושר משביע רצון ולמעשה רק חלוץ אחד, גיל לנדאו איים על שער הפועל באר־שבע.

הקישור ניסה אתמול להוות תחליף לחולית ההתקפה. משה סיני שהתייצב לשחק במחצית הראשונה נעלם בהמשך ולפיכך השכילה הפועל באר־שבע להתגבר על הקישור של תל־אביב.

חסרונם של אלי כהן ויוסי זאנה כלל לא הורגש שכן חולית העורף כמעט ולא היתה עסוקה.

באר־שבע שלחה להתקפות את ריצמן ואוחנה אולם השניים לא איימו מספיק על שער הפועל תל־אביב. השמירה האישית שהציב מאמן באר־שבע ברג'ג על מכבי תל־אביב ניטרלה את סיני חבריו.

בדקה ה־34 בעט סיני לשער באר־שבע ומגן מקומי הרחיק את הכדור שכבר עבר את מריו זוכוביצקי. תל־אביב קיוותה לשער בכורה של בן־שטרית אולם חלוץ הרכש שנכנס בדקה ה־73 במקומו של זגורי שנפצע, היה חלש. ולא יכול היה לעשות משהו ליד שער באר־שבע. גם ללנדאו נרשמו החמצות גדולות עד לסיום.

הפועל ת"א – הפועל ב"ש 0:0
ציון משחק: 5
המצטיין: זוכוביצקי
המאכזב: בן־שטרית
שופט: עובדיה צבי
צופים: 6000
איצטדיון: בלומפילד
● **הפועל תל־אביב:** אלתר 5, מוסטרל 5, אקהויז 6, הרשליקוביץ 5, הרמה 5, עמר 4, ברנס 5, ז'אנו 4, סיני 5, לנדאו 5, בן־שטרית 4 (ש. לוי 4, זגורי).
● **הפועל באר־שבע:** זוכוביצקי 6, בן חמו 5, אילוז 5, דוידי 6, גונן 5, צרפתי 5, אורן 5, עזרן 5, בר־שאנן 5 (דהאן 4), ויצמן 5 (רמלר 5, אוחנה 5).

בלחסן הצעיד לנצחון שני רצוף

מאת משה רוזנברג

בית"ר ת"א הדליקה אתמול נר נוסף במנורה הלאומית. הפעם רשמה העולה החדשה נצחון חוץ נאה על מכבי פ"ת, 1:2 וצברה את מלוא שש הנקודות עד כה.

גם יכולת בינונית של הבית"רים, הספיקה להם אתמול לגבור על קבוצה חלשה ובלתי מאורגנת כמכבי פ"ת בביתה. המקומיים גילו שוב אוזלת רגל ונראו כמי שהתנים מעניינים אותם יותר מאשר הליגה. עם ארבעה שחקנים בלבד מהרכב אשתקד, לא הצליח עדיין המאמן ליאון קונסטנטינובסקי לגבש צוות לענין.

החלוץ יצחק בלחסן מצא סוף סוף בית חם, לאחר שבשנה שעברה היה לו ספסל חם במכבי ת"א. לא רק שהיה הבולט בקבוצתו החדשה, אלא אף נתכבד בהבקעת שער הנצחון.

כבר בדקה ה־18 בעט בלחסן כדור אדיר לקורה, אך היה זה הותיק, דוד לביא, שבדרך כלל מסתפק ברגע קצר של התעוררות כדי להבקיע. בדקה ה־25 כבש שער יתרון.

בפתיחת המחצית השניה הזכיר רבינזון את יכולתו כשהישווה בבעיטה ראשונה לשער. 1:1.

שחקני ה"מנורה" לא נבהלו והמשיכו ליצור לחץ על שערו של פביאן. כאמור, המילה האחרונה היתה של בלחסן, שבדקה ה־60 מצא עצמו בעמדה חופשית וללא היסוס קבע 1:2.

קשה עדיין לאמוד את יחסי הכוחות בליגה, אך לבית"ר ת"א תהיה סיבה טובה לחגוג בראש השנה ולערוך סיכום חיובי של שנת תשמ"ו.

בית"ר ת"א – מכבי פ"ת 1:2 (0:1)
● דוד לוי (25), יצחק בלחסן (60)
● דורון רבינזון (46)
ציון משחק: 6
המצטיין: יצחק בלחסן
המאכזב: דורון רבינזון
שופט: גבי לוי
צופים: 2500
איצטדיון: הפועל פ"ת
בית"ר ת"א: גירבי 5; קצב 6, צמח 5, ידיד 5, יעקב כהן 5; עמרן 4, מזרחי 5, נסים כהן 6, מ. יחזקאל 4 (בר־נתן); בלחסן 6, לביא 4.
● **מכבי פ"ת:** פביאן 5; מ. כהן 4, ת. דניאל 5, אזובל 5, זאן 6; א. לוי 4, נוריאל 4, בניה 4; גוזלן 4 (בר־שמעון), רפי כהן 4 (אביטל), רבינזון 4.

סיפור הפרברים: מתח ותיקו מסורתי

מאת יוסי משורר

הרבה עצבים ומתח היו אתמול בשכונת התקוה, אך דרבי הפרברים המסורתי בין נציגי השכונה, בני יהודה, ונציגי כרם התימנים, שמשון ת"א, הסתיים בתיקו 1:1.

האורחים שיחקו באשפתות רבה. הם נלחמו על כל כדור ללא פשרות ולא איפשרו ל"ילדי שניאור" המוכשרים אך חסרי הנסיון, לפתח את משחקם הרגיל.

ה"זהובים" סבלו בדרך כלל מאותה רכות של הכשרונות הצעירים, אך זה מחיר השלם. הם עוד יהיו גדולים, תרתי משמע.

השמשונים עלו ליתרון בדקה ה־37. אבינועם עובדיה, בעל השליטה המצוינת בכדור, הוכשל ברחבה על־ידי יעקב סגל. הכבוד ניתן לותיק גידי דמתי שבעט מהנקודה הלבנה לרשת. 0:1.

במחצית השניה תקפה בני־יהודה ללא הרף. ככל שקרבו מחוגי השעון לסיום המשחק, נכנסו ה"זהובים" ללחוץ, ושחקני הכרם התגוננו ברחבה ונהגו על יתרונם.

אוהדי השכונה ביציע כוססו ציפורניים והחלו להשלים עם ההפסד, כאשר הגיע המושיע בדמות אייל חיים. בדקה ה־84 התמקם חיים ברחבת היריב ונגח לרשת את שער השוויון המוצדק.

לאחר שני מחזורים, נותרה עדיין בני־יהודה ללא נצחון ולמעשה גם ללא הפסד, אך ליצחק שניאור יש סיבה להיות מרוצה מחניכיו הצעירים.

בני־יהודה – שמשון 1:1 (1:0)
● אייל חיים (84)
● גדעון דמתי (37)
ציון משחק: 5
המצטיין: א. עובדיה
המאכזב: משה אייזנברג
שופט: יצחק בר־יצחק
צופים: 3000
איצטדיון: שכונת התקוה
● **בני־יהודה:** אסיאג 5; סלמן 5, רוזנטל 4, סגל 5, שרעבי 6; רמי לוי 5, א. חיים 6, מנצור 5 (קוסטיקה), דיין 5; אייזנברג 4, מלוחי 5 (שיראי 5).
● **שמשון:** חזד 5; דהרי 5, ברדה 6, אורי כהן 5, י. הלוי 5; שמעוטב 5, י. הלל 6, א. מלכה 5 (זיתון), א. עובדיה 6; דמתי 5, שוקרון 5.

מנחם: באתי הבקעתי ניצחתי

מאת יעקב הרהיאם

מאמן מכבי נתניה, זאב זלצר, תפס שיטה: להכבים את היינשק הפרטיי שלו, יגאל מנחם, במהלך המחצית השניה ולהיווכח בשקט איך זה מבקיע את שער הנצחון. אתמול עשה זאת מנחם להפועל לוד (0:1), במשחק ביתי פושר, שהניב בכל זאת שלוש נקודות.

במחצית הראשונה שיחקו הנתניתיים בשיטת 4–4–2, המקובלת עליהם לאחרונה, אך אינה תואמת את סגנונם ההתקפי הקלאסי. כתוצאה מכך שלטו אמנם שחקני נתניה בשדה, אך לא הצליחו לאיים ממש על שערו של בנודיס.

שוער לוד ובלמו, יצחק נעמן התעלו לרמת משחק גבוהה ועמדו כחומה בצורה בפני המתקפות הרצופות של חלוצי נתניה.

עם פתיחת המחצית השניה, ביצע זלצר שני חילופים כמו בשבוע שעבר. החילוף המשמעותי היה כמובן שילובו של מנחם, כפי שהתברר בסיום. ה"מנוע", פודי חלפון, דחף את חבריו לעבר שער לוד והיה הבולט בשדה.

בדקות אלה תקפה נתניה באמצעות שלושה חלוצים, והיתה מסוכנת ואף יעילה יותר. אמנם מוקדם להביע דיעה על הקבוצות, אך נתניה של העונה נראית טוב יותר מאשר בשנתיים הקודמות.

החלוץ ההולך וגובר הציב את השער המיוחל. בדקה ה־80 קלט מנחם כדור סמוך לרחבת לוד, כידרר מעט וברגל שמאל שלח את הכדור לרשת. 0:1.

מכבי נתניה – הפועל לוד 0:1 (0:0)
● יגאל מנחם (80)
ציון משחק: 6
המצטיין: פודי חלפון
המאכזב: עמוס ברטר
שופט: יאיר טילינגר
צופים: 2500
איצטדיון: סוברוק נתניה
● **מכבי נתניה:** חביב 6; ש. מנחם 6, בר 6, חסן 6, גואטה 5; מסיקה 5 (י. מנחם), חלפון 7, בוארון 6; גבאי 5, רוני לוי 6, ש. פרץ 5 (עציוני).
● **הפועל לוד:** יעקב בנודיס 6; יצחק בנודיס 6, נעמן 6, אורי בנודיס 6; ש. חביב 5, קטאשווילי 5 (י. הלל), ברטר 4, ר. שמואל 5, ברממס 4; סמדגה 5, שרביט 4 (מאיה).

חזן מכניע את נתניה. אלון חזן כדורגלן הפועל פ"ת מבקיע את השער השלישי לזכות קבוצתו בנצחון על בית"ר נתניה 0:3

הדקה ה־90 בגדה הפעם בכפר־סבא

מאת יצחק פרי

בפעם השניה ברציפות נכבש שער נצחון בדקה האחרונה למשחקה של הפועל כפר־סבא. לפני שבוע ניצחה כפ"ס בדקה ה־90 ואתמול היא ספגה שער הפסד ביבנה, 2:1.

מכבי יבנה היתה טובה יותר במרבית שלבי המשחק. הקבוצה אף הבקיעה שער יתרון בדקה ה־27. היה זה חלוץ הרכש ממכבי חיפה ששיגר כדור אדיר מ־20 מ' לרשת, 0:1.

אלא שמגנב עלתה טעות אומללה ליבנה בשער הגבה. בדקה ה־38 השמיט השוער פרדי לסנר כדור משוס לרגליו הארוכות של אלי יאני, שדחק בלא היסוס לשער השוויון. 1:1.

המשחק עמד להסתיים בתיקו, שהיה בו משום אכזבה לביתיים והישג די נאה לאורחים מכפ"ס. ואז, כאשר בדקה ה־89 בא "רגע הזהב" של הותיק, ציון יעקב, שגויס למערכה במחצית השניה וכבש ברגע הנכון, 1:2 ודמטי.

ראוי לציין כי המגרש ביבנה הינו "שטח מסוכן" לכל כדורגלן. היטיב להגדיר זאת המאמן המתוסכל של הקבוצה המפסידה, נסים בכר: "מי שמוכן לשחק כדורגל על דבר כזה לא היה ספורטאי מימיו ומחזיר את הכדורגל לאחור".

כך בכר וכפ"ס ספגה הפסד ראשון לעומת נצחון ליגה ראשון ליבנה, הידועה כקבוצת בית סימפטית.

מכבי יבנה – הפועל כפ"ס 1:2 (1:1)
● רפי אוסמו (27), ציון יעקב (89)
● אלי יאני (38)
ציון משחק: 4
המצטיין: אדיר שמיר
המאכזב: מנשה עלוואה
שופט: יוסף דיאמנט
צופים: 1000
איצטדיון: יבנה
● **מכבי יבנה:** לסנר 4; סלומון 5, פלד 5, עלאווה 4, אזולאי 4; א. פרץ 5, בר־שמעון 5, שלום לוי 5 (צ. יעקב 5); ועקנין 4, אוסמו 5, אבנעים 4 (חלפון 4).
● **הפועל כפ"ס:** שמיר 5; אידינגר 4, סיימון 4, בר־חיים 4, איינשטיין 5; מרגון 4, גדמיש 5, יפת 5; מימוני 4, יאני 5 (נאור 4), רביבו 4.

חדרה, טבריה ומכבי שעריים צברו עד כה מלוא הנקודות

מאת שמואל טל

שלוש קבוצות בלבד, בינהן רק יורדת לאומית אחת, צברו עד כה את מלוא שש הנקודות בתום שני מחזורים בליגה הארצית.

הפועל חדרה, ניצבות המחזור הראשון, יצאה לרוחבות חדרה משם עם שלוש נקודות, ממפגשה נגד הפועל מרמורק לאחר נצחון 1:2.

טבריה בכושר הבקעה נפלא. בניצוחו של כוכבה עופר דן השוילו הטבריינים רביעיה לרשת מכבי רמת־עמידר וניצחו 2:4 כדי להשתוות לחדרה גם בהפרש השערים.

למכבי שעריים הספיק שער בודד 11 דקות מהסיום, לרשת הכוח, כדי לשמור על מאזן שש הנקודות.

הפועל ירושלים לא ניצלה את ביתיותה במשחקה נגד הפועל עכו. השתיים נפרדו בתיקו 1:1 וחילקו הנקודות ביניהן.

בתיקו הסתיימו גם משחקיהן של שתי עולות חדשות. הפועל בית־שאן כפתה שוויון 2:2 ביהוד על הפועל המקומית, בשעה שהפועל דימונה לא יכלה בבאר־שבע להפועל רמת־גן והמשחק ביניהן הסתיים בתיקו ללא שערים.

שערים לא נפלו גם במפגש ברמלה בין בית"ר רמלה והפועל צפריירים חולון.

הפועל חיפה הצטיינה לנהריה וחזרה משם עם שלוש נקודות לאחר נצחון דחוק אך חשוב על בית"ר נהריה 0:1.

5600 צופים חזו בשמונה משחקים, במחציתם הרחוק ברוורלן הפועל חדרה שמואל שטאל.

הפועל טבריה 4
רמת־עמידר 2

עופר דן, מלך השערים של הפועל טבריה והליגה הארצית, היה גם אתמול בשיאו. לאחר השלושער שהבקיע בשבוע שעבר לרשת ירושלים הבקיע אתמול עופר דן צמד לרשת מכבי רמת־עמידר והוליך את קבוצתו לנצחון משכנע 2:4.

דווקא עמידר המארחת רכשה יתרון ראשון בדקה ה־20 מרגלי עופר מזרחי. אולם, חלפו רק 120 שניות ועופר דן נתן את הביטוי ליתרון קבוצתו בהבקיעו שער משוה. 10 דקות לאחר מכן היה אותו שחקן שותף לשער שהבקיע חברו יעקב לוי וקבע את תוצאת המחצית.

ארבע דקות לאחר פתיחת המחצית השניה פרץ עופר דן להובת עמידר והכשל בנגוח. חברו יוסף אדרי לא נכשל מהנקודה הלבנה וקבע 1:3. את מנת השערים של טבריה אתמול השלים כמובן, עופר דן, שניצל קפאון בהגנת עמידר וכעט מקרוב לרשת בדקה ה־65.

מדקה זו ואילך הירפו הטבריינים מהלחץ ואיפשרו לעזרא אליהו המקומי לצמק 16 דקות מהסיום.

שפט צבי שריד לעיני 200 צופים ביהוד.

הפועל יהוד 2
בית־שאן 2

שער של האורח שבתאי שינו, שלוש דקות לפני הסיום, הביא אתמול לקבוצתו הפועל בית־שאן נקודת חוץ יקרה במפגשה נגד הפועל יהוד (2:2).

בית־שאן הגיעה ליהוד ללא רגשי נחיתות וכבר בדקה השביעית רכשה יתרון מרגלי הלאומי לשעבר הלל קפלן. אולם המקומיים הגיבו במהירות ובתוך שש דקות הפכו את הקערה על פיה. בדקה ה־12 השווה יורם אורן בנגיחה מקרוב ובדקה ה־18 היה זה חברו גנון שהבקיע מקרוב וקבע 1:2 ליהוד.

עד לדקה ה־87 התנהל במגרש משחק שקול כשהיתרון עובר מצד לצד. יהוד ניסתה להגדיל את התוצאה ולעומתה בית־שאן להבקיע שער משוה. ואמנם, בדקה ה־87 ניצל שבתאי שינו "חור" בהגנת המקומיים כדי לקבוע את תוצאת המשחק 2:2.

שפט יעקב אלימלך לעיני 1000 צופים ביהוד.

רגל ברחבות. לשעריים ניתנו אמנם יותר הזדמנויות להבקעה אך שבוזה גד, הבלם בשדה, החטיא בשלנות מעבודות קורנות.

בדקה ה־79 פרץ שבוזה גד להובה וקלה כדור מצוין לעבר חברו אורן קרת שלא התמהמה והחק מקרוב לרשת.

שפט משה אשכנזי לעיני 700 צופים.

הפועל חדרה 2
מרמורק 1

שחקן הרכש של הפועל חדרה שלמה מזרחי הצדיק אתמול את רכישתו. דקה לפני סיום המשחק ברחובות הבקיע מזרחי שער נצחון, שהוליך את קבוצתו בראש הטבלה.

חדרה, שהבקיעה בשבוע שעבר שישיה, נתקלה הפעם ביריב עיקש. מרמורק ניצלה את ביתיותה כדי לתקוף במחצית הראשונה ולהבהיל את האורחים. בדקה ה־23 אף הבקיעו המקומיים שער יתרון ברגלי פנחס שכטר.

אולם במחצית השניה התהפכה הקערה על פיה. חדרה השתלטה על השדה ובניצוחו של שלומי גוזלן עברה לסידרת התקפות על שער מרמורק. בדקה ה־66 נשא לחץ זה פרי כאשר שלומי גוזלן עצמו בעט מקרוב פנימה השיווה ל־1:1. דקה לאחר מכן פגע החדרתי שמואל שמואל בזריב ללא כדור הרוחק.

אולם גם עם 10 שחקנים המשיכו החדרתים לשלוט במגרש וכאמור, דקה לפני הסיום, היה זה שלמה מזרחי שהכריע את גורל המפגש והעניק לקבוצתו שלוש נקודות יקרות.

שפט רחמים ששו לעיני 200 צופים ברחובות.

הפועל דימונה 0
הפועל רמת־גן 0

שמואל ג'ילדרי שוער הפועל רמת־גן היה אתמול גיבור המפגש בו מנעה קבוצתו נקודת ליגה מהפועל דימונה (0:0).

ג'ילדרי היה השחקן הטוב במגרש ועצר במו ידיו את חלוצי דימונה שתקפו את שערו ללא הרף. לשיאו הגיע בדקה ה־47 כאשר הדף כדור עונשין מהנקודה הלבנה אותו בעט יצחק ברוך הדימונאי.

דימונה היתה אומנם הטובה יותר בשדה אך לחצה על שער רמת־גן היה עקר וגם בפעמים בהן נכבע ג'ילדרי יצאו הכדורים אל מחוץ למגרש.

שפט בני כהן לעיני 700 צופים בבאר־שבע.

בית"ר רמלה 0
הפועל חולון 0

במשחק שקול נפרדו אתמול ברמלה קבוצות בית"ר רמלה והפועל חולון בתיקו חסר שערים.

חולון לא ניצלה את יתרונה הסבכי תנבעה למשחק הלחימה של מארחיה. הרמלאים שספגו בשבוע שעבר שישיה הפגינו הפעם משחק טוב בהגנה והצטיין שחקנם מוטי לוי.

שפט שבתאי רוזה לעיני 400 צופים ברמלה.

במחזור הבא בארצית

- בית־שאן – בית"ר נהריה
- הפועל ר"ג – הפועל יהוד
- הפועל חדרה – דימונה
- הפועל חולון – מרמורק
- מכבי שעריים – בית"ר רמלה
- הפועל טבריה – הכח ר"ג
- הפועל עכו – רמת־עמידר
- הפועל חיפה – הפועל י־ם

הפועל חיפה 1
בית"ר נהריה 0

רונן רוקמן, שחזר להרכב קבוצתו, העניק אתמול להפועל חיפה את נצחון הבכורה בליגה הארצית כשגרם לשער הנצחון על בית"ר נהריה 0:1.

למרות שחיפה היא יורדת לאומית ובית"ר נהריה עולה חדשה, קשה היה להבדיל בפער בין שתיהן. במגרש התנהל משחק שקול חסר מתח ועניין. נסיונה של חיפה סייע לה לשלוט במרכז השדה אך המקומיים לחמו היטב ומנעו כל נסיון הבקעה.

רק בדקה ה־73 הובקע השער שהכריע את גורל המשחק. בדקה זו בעט רונן רוקמן כדור קרן מימין ויוסי עמר התרומם ונגח בדייקנות פנימה.

שפט דני ימפולר לעיני 2000 צופים בנהריה.

הפועל י־ם 1
הפועל עכו 1

הפועל ירושלים לא ניצלה אתמול את ביתיותה ונפרדה בתיקו (1:1) מהפועל עכו.

ירושלים שהופיעה בהרכב צעיר, לא השכילה לתרגם את יתרונה בשדה לשפת השערים ולמרות ששחקניה הבקיעו פעמיים, נשארה ירושלים בסיכומו של דבר עם נקודה אחת בלבד.

כבר בדקה הרביעית שגה אהוד כוילה המקומי כשבעט כדור לרשת שערו והעניק יתרון לעכו. בדקה ה־33 הצליח יאיר אסייג להבקיע שער משוה. בהמשך ניסו הירושלמים להבקיע לפחות עוד שער אחד, אך גם סיועו של הבלם מאיר נחמיאס, שהיה הבולט בשדה, לא הועיל.

שפט לויה לעיני 400 צופים במגרש ימק"א בירושלים.

מכבי שעריים 1
הכח רמת־גן 0

שער של אורן קהת 11 דקות מהסיום הספיק לכדורגלני מכבי שעריים כדי לחזור הביתה עם שלוש נקודות ממשחק החוץ שלהם נגד הכח רמת־גן באיצטדיון וינטר.

המשחק עצמו היה בינוני ברמתו ושחקני שתי הקבוצות גילו אוזלת

הליגה הארצית

	הקבוצה	משי'	נצ'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
.1	הפועל חדרה	2	2	0	0	3–8	6
.2	הפועל טבריה	2	2	0	0	2–7	6
.3	מכבי שעריים	2	2	0	0	0–4	6
.4	הפועל יהוד	2	1	1	0	2–3	4
–.	הפועל חיפה	2	1	1	0	2–3	4
.6	הפועל חולון	2	1	1	0	0–1	4
.7	הפועל עכו	2	0	2	0	3–3	2
.8	הפועל בית שאן	2	0	2	0	2–2	2
.9	הפועל רמת־גן	2	0	2	0	1–1	2
.10	הפועל דימונה	2	0	2	0	0–0	2
.11	הפועל מרמורק	2	0	1	1	3–2	1
.12	הפועל ירושלים	2	0	1	1	4–1	1
.13	בית"ר רמלה	2	0	1	1	6–2	1
.14	בית"ר נהריה	2	0	0	2	2–0	0
–.	הכח רמת־גן	2	0	0	2	2–0	0
.16	מכבי רמת־עמידר	2	0	0	2	7–2	0

סיני בפעולה. משה סיני קשר הפועל ת"א בנסיון בעיטה לעבר שער הפועל ב"ש במשחק התיקו אפס באצטדיון בלומפילד ביפו

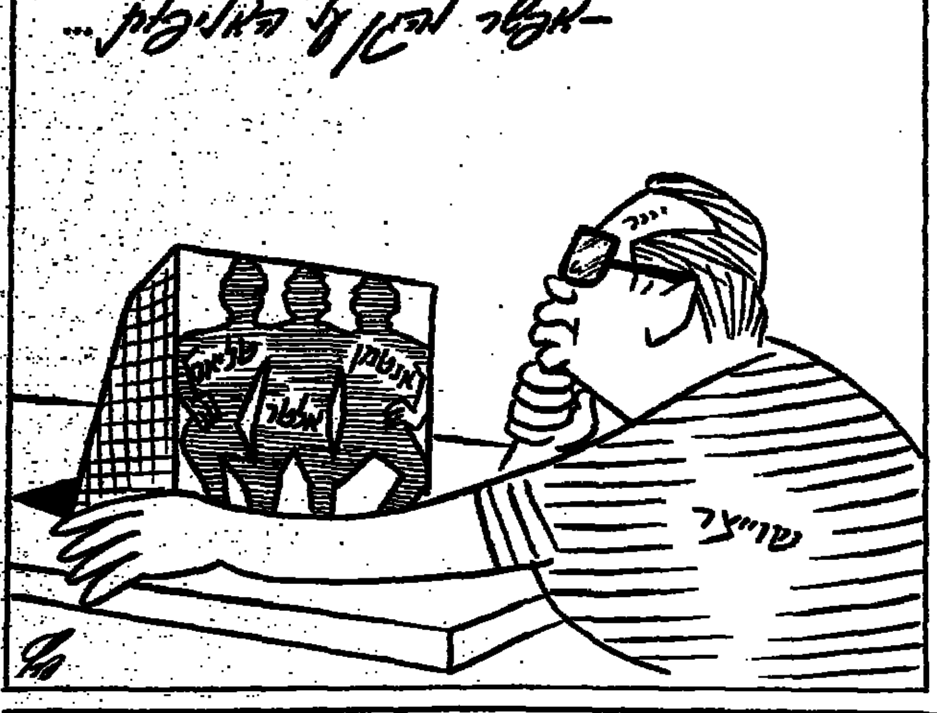

רשות השידור נלחמת בכדורגל על גבו של הציבור והקבוצות

●●● אמת במירכאות. "קול ישראל" שידר בששי ושבת בכל מהדורות החדשות אינפורמציה בלתי מדוייקת על טיב המשבר שיש לרשות השידור עם ההתאחדות לכדורגל. בשידורים נאמר, כי ההתאחדות לכדורגל אסרה על הרשות לשדר את התכנית "שירים ושערים" ברדיו ואת סיקור משחקי הכדורגל בטלוויזיה ועל כן בוטלו התוכניות. שרות הרדיו הממלכתי, שהוא כלי תיקשורת שבא לשרת את הציבור, עוד הגדיל לעשות וביטל את פינות הספורט שלו ביום ששי בצהרים ובמוצאי שבת ובכך מנע מידע מקהל אוהדי הספורט המשלם את האגרה, בין היתר כדי לקבל את המידע הבסיסי הזה של תוצאות משחקים ומבקיעי שערים. בצורה כזאת מבקשת כנראה הרשות להפעיל לחץ על ההתאחדות לכדורגל שתחדל לתבוע ממנה את הגדלת התגמולים שהיא משלמת לקבוצות ●●● האמת היא כי ההתאחדות מעולם לא מנעה מהטלוויזיה לשדר את המשחקים מן המגרשים כי הללו משודרים אחרי סיום הליגה עמוק לתוך הלילה של מוצאי שבת. הסכסוך בין שני הגופים סובב אך ורק על שידור "שירים ושערים" בשבת אחר־הצהרים ●●● לפני שנתיים חתמה ההתאחדות על הסכם לפיו תקבל כל קבוצה בעד השידורים בשבת סכום של 4000 דולר ברוטו מזה מנכה הרשות במקור 50 אחוז למס הכנסה. ההסכם ההוא היה אומלל. במשך השנתיים האלה נוצרו עובדות במגרשים: הקהל הדיר רגליו מן היציעים והעדיף להשאר בבית עם הטרנזיסטור. שידורים אלה הסבו נזק כספי אדיר לקבוצות וכאשר בעונה זאת ביקשה ההתאחדות לכדורגל להעמיד את התשלום על בסיס ריאלי הציעה רשות השידור תוספת של קצת יותר מ־11 אחוז ●●● ביום ששי עמדה להתקיים פגישה בין הצדדים ונציגי רשות השידור לא באו. היחיד שהופיע לפגישה היה מ"מ יו"ר רשות השידור דוד אורמן שלא בא לנהל מו"מ אלא לבקש דחייה ומתן אפשרות לשדר גם השבת ללא הסכם חדש ●●● בהתאחדות לכדורגל כבר הגיעו מזמן למסקנה שמשדר "שירים ושערים" גורם נזק כספי לקבוצות ובעולם כולו אין זה מקובל לשדר תכנית כזאת שבה מדווחים על כל שער ושער מכל מגרש ●●● מנכ"ל הפועל יצחק אופק הגיב בשבת בחריפות על הודעת רשות השידור כאילו ההתאחדות לכדורגל מנעה מהטלוויזיה לצלם את משחקי הכדורגל ולכן לא תשודר תוכנית "מבט ספורט". אופק ציין, כי הנזק הנגרם לאגודות בגלל שידור התוכנית "שירים ושערים" נאמד בעשרות אלפי שקלים לעונה וכאשר ההוצאות למס הכנסה הולכים ותופחים חייבות האגודות לעשות הכל להגדלת הכנסותיהן ●●● תודה לאל שקיימת תחנת השידור "קול השלום" של אייבי נתן. אתמול היא שירתה שירות נאמן את קהל אוהדי הכדורגל בארץ ●●●

●●● אנבמן לרשימת ההעברות. אריה אלמר הוצב אתמול ברגע האחרון בהרכב הפועל ת"א, לאחר שהסתבר כי גבהשוער הצעיר יהושע פלאום, פצוע. אלמר יועד להרכב רק לשבת הבאה. גיורא אנבמן, יוצב ככל הנראה עוד השבוע ברשימת ההעברות, אלא אם יעדיף לשמש שוער מחליף שני או שלישי בקבוצה●●●

●●● הדייר האנגלי לביקור בארץ. בוב מיליצ'יפ, יו"ר התאחדות הכדורגל האנגלית, יגיע לישראל בחודש דצמבר ויהיה אורח ההתאחדות לכדורגל הישראלית. מיליצ'יפ זכור לטוב כמי שסייע לנערי ישראל להתקבל לאירופה ועתה מצפים כי יסייע לנוער ולבוגרים להיכנס ליבשת. הוא יהיה אורח כבוד בטורניר הנוער הבין־לאומי●●●

●●● דרבי סוער ביציע. עסקנים בהפועל ת"א התרעמו אתמול כי במהלך המשחק עם הפועל ב"ש החלו אוהדי מכבי ת"א לעודד דווקא את האורחים מהנגב. בשאלה השאלה, האם תמורת הכנסה גדולה יותר, יש מקום לאבד חלק מאווירת הבית. שער הכבוד ב"בלומפילד" היה משותף לעסקני הפועל ומכבי ולעיתים נראו סדרנים משתי האגודות בעימות●●●

●●● וינטר מבקר בארץ. ג'ק וינטר, אחד משני האחים היהודים מארה"ב, שעל שמם נקרא איצטדיון "וינטר" בר"ג, עוד ביקור בארץ. אתמול נערכה לו

קבלת פנים במתקן על שמו. הוא התפעל למראה היציעים הנאים, חדר הכושר החדש והתעמלות המפוארים●●●

●●● תחזירו את פרסלי. אוהדיה המתוסכלים של מכבי חיפה דורשים להחזיר את הבלם יהודה פרסלי, בעקבות תולשת הגנתם. נודע, כי בריאה זו תומך המאמן שלמה שרף●●●

●●● מסיבת הפתעה לקליין. 300 אורחים השתתפו במסיבת הפתעה ליו"ר איגוד השופטים, אברהם קליין ביום ששי. צבי שריד העניק לחתן גביע בשם השופטים●●●

בית־שמש וק. אונו צברו שש נקודות

מאת מ. שמואל

שתי קבוצות בלבד צברו את מלוא ארבע הנקודות בתום שני מחזורים בליגות א'. השתיים – הפועל בית־שמש והפועל קרית־אונו – מוליכות את המחוז הדרומי. במחוז הצפוני ממוקמות לא פחות משש קבוצות במקום עם שלוש נקודות כשבראש המדרג שערים מכבי בית־ים.

הפועל בית־שמש היורדת מהליגה הארצית גברה בביתה על הפועל ראשון־לציון בתוצאה 1:2. קרית־אונו התארחה בכפרובים אצל הפועל יהודה וגברה עליה בתוצאה זהה. הפועל רמת־השרון, יורדת נוספת מהארצית, ספגה הפסד 2:1 בבאר־שבע לבית"ר המקומית.

כבוחות הבקעה בצורן במשחק הצרכני קבוצות הפועל טירה והפועל טירת־הכרמל בתיקו 3:3. הפועל קרית־שמונה לא ניצלה עובדה זו ונפרדה בתיקו 0:0 ממכבי נצרת שמנע ממנה עליה למקום הראשון.

מחוז הדרום

● בבתים: הפועל בתים – הפועל אזור 0:0. בתים לא ניצלה את ביתיותה ונאלצה להתחלק בנקודות עם יריבתה. שפט מימון אסולין, 500 צופים.

● באשקלון: הפועל אשקלון – הפועל רמלה 0:1. יואל מסאורי המתנתק העניק נצחון לקבוצתו הרשה בהבקיעו בדקה ה־15. שפט דוד רוטקארס, 500 צופים.

● באור־יהודה: הפועל אור־יהודה – הפועל קרית־מלאכי 0:0. משחק שקול ודולשה של החלוצים שמנעה הבקעת שערים. שפט יעקב שיינר, 1500 צופים.

● בכפרובים: הפועל קרית־אונו – הפועל יהודה 1:2. האורחים היו טובים. יותר והבקיעו מרגלי בקר (37) וחביב (75). אבקע מיהודה הצליח רק לצמק 10 דקות מהסיום. שפט אריה חלק, 300 צופים.

● בחולון: מכבי לורוס חולון – מכבי קרית־גת 1:1. שמואלי האורח העניק יתרון לקבוצתו בדקה ה־32 אך דעבול המקומי השווה ארבע דקות לפני תום המחצית. שפט בן ברוך, 100 צופים.

● בבית־שמש: הפועל בית־שמש – הפועל ראשון־לציון 1:2. הדו־קרב הפרטי בין מימון המקומי ואיתן שלום האורח נסתיים בנצחונו של מימון שהבקיע צמד בדקות 48 ו־75. שלום הסתפק בשער בודד מן הנקודה הלבנה בדקה ה־55. דאנו המקומי התדיר את קבוצתו עם עשרה שחקנים החל מן הדקה ה־37 בעקבות הרחקה. שפט יוסף קרדי, 200 צופים.

● בבאר־שבע: בית"ר באר־שבע – הפועל רמת־השרון 1:2. מלכה מפגרל בדקה הראשונה ואלחשבדקה ה־19 העניקו יתרון מוצריע למקומיים. ההאן האורח הצליח רק להקטין בדקה ה־38 מ־11 מטר. שפט דני קורן, 500 צופים.

במחזור הבא בליגות א'

● צפון: עליה כפר־סבא – מכבי עפולה; הפועל קרית־שמונה – הפועל רעננה; מכבי תמרה – מכבי אחי נצרת; מכבי אור עקיבא – מכבי חדרה; הפועל קרית־אתא – הפועל בני תמרה; הפועל טירת הכרמל – בית"ר חיפה; הפועל טייבה – הפועל טירה.

● דרום: הפועל רשל"צ – בית"ר באר־שבע; מכבי קרית־גת – הפועל בית־שמש; הפועל קרית־אונו – לורוס חולון; הפועל קרית־מלאכי – הפועל יבנה; הפועל רמלה – הפועל אור־יהודה; הפועל אזור – הפועל אשקלון; הפועל רמת־השרון – הפועל בתים.

מחוז הצפון

● בעפולה: מכבי עפולה – הפועל רעננה 2:2. עפולה שלטה בשדה בתחילת המשחק והבקיעה שני שערים מרגלי חיים (31) ואלבז (48). אולם בהמשך התארשו כדורגלני רעננה והשוו מרגלי זועבי (68) וסוליימן (80). שפט דוד יוסף, 200 צופים.

● בטירת־הכרמל: בית"ר חיפה – הפועל קרית־אתא 1:3. בית"ר חיפה היתה הטובה יותר בשדה ובצדקה מוצרק. לזכותה הבקיעו ברזמר (40, 58) ולופס (55). לאתא הבקיע אבו־לילה (52). שפט ישראל ביבי, 100 צופים.

● ברעננה: הפועל רעננה – הפועל עליה כפר־סבא 0:2. יתרון ברור של המקומיים שהבקיעו מרגלי מוטי בכר (19) נבטלמן (77). שפט רחמים דינצ'י, 200 צופים.

● בתמרה: הפועל תמרה – מכבי אור־עקיבא 0:1. שער של עמר המקומי בדקה ה־68 הכריע את גורל המשחק. שפט יהודה גלעדי, 500 צופים.

● בחדרה: מכבי חדרה – מכבי תמרה 0:0. משחק שקול חסר מתח ואתרעים. שפט מאיר ברקו, 500 צופים.

● בבית־שאן: מכבי נצרת – הפועל קרית־שמונה 0:0. האורחים לא ניצלו את העובדה שהתארחו בבית־שאן והתחלקו בנקודות עם קבוצה נחותה מהם. שפט שלמה יוסף, 150 צופים.

● בטירה: הפועל טירה – הפועל טירת־הכרמל 3:3.

ליגות א'

	צפון	משי'	שערים	נק'
.1	בית"ר חיפה	2	2–4	3
.2	הפ' רעננה	2	1–8	3
.3	ס. הכרמל	2	6–7	3
.4	הפ' טירה	2	4–5	3
.5	ק. שמונה	2	1–2	3
–.	הפ' תמרה	2	1–2	3
.7	מכ' עפולה	2	3–3	2
.8	אחי נצרת	2	2–2	2
.9	מכבי תמרה	2	1–1	2
.10	טייבה	2	6–5	1
.11	אור עקיבא	2	2–1	1
–.	מכבי חדרה	2	2–1	1
.13	עליה כ"ס	2	4–2	1
.14	קרית־אתא	2	5–2	0

	דרום	משי'	שערים	נק'
.1	בית־שמש	2	1–4	4
.2	קרית־אונו	2	1–3	4
.3	קרית־גת	2	1–2	3
.4	אשקלון	2	0–1	3
.5	רשל"צ	2	4–6	2
.6	ק. מלאכי	2	0–0	2
–.	בתים	2	0–0	2
–.	אזור	2	0–0	2
.9	בית"ר ב"ש	2	2–2	1
.10	רמת־השרון	2	2–1	1
.11	הפ' רמלה	2	1–0	1
–.	אור־יהודה	2	1–0	1
.13	לורוס חולון	2	6–3	1
.14	הפ' יהוד	2	3–1	0

שייט

● הגולש גד אברהם, סיים במקום ה־28 באליפות העולם בגלשני־רוח מהדגם הקל שהסתיימה ביום שני באיטליה. במקום הראשון הדרג ראג'י מצרפת.

בגלשנים כבדים הדרג עופר בוצר במקום ה־32. ראשון היה אוקלין משוודיה. 250 גולשים מ־27 מדינות השתתפו באליפות.

אופניים

● אביב רשף מהפועל נצרת־עילית ניצח אתמול בקטע השני והאחרון באליפות ישראל לנערים במרוצי אופניים. רשף עבר 111 ק"מ בזמן של 3:12.24 שעות. שני היה יוסי ורסי מנצרת־עילית.

שי שמעוני מגלגלי העץ בת"א הוליך גם אתמול, אך לפתע הוא רכב בזיגזגים, דבר שגרם לפסילתו.

הקבוצות הישראליות ייכנסו השבוע למעגל גביעי אירופה

מאת משה כהן

קבוצות מכבי ת"א, אליצור נתניה והפועל ת"א יכנסו השבוע למעגל המשחקים המוקדמים במסגרת גביעי אירופה לאלופות, מחזיקות גביע וקוראצ'.

משחקי הליגה של אליצור נתניה והפועל ת"א הוקדמו להערב בגלל משחקיהן באמצע השבוע. קבוצת אליצור נתניה תארח באולמה את הפועל ר"ג. למרות ש"להטוסני" אליצור נתניה טרם נכנסו להילוך גבוה, מצפה להם משחק קל שכן מולם תשחק קבוצה מפוררת שהוקמה למעשה רק לפני שבועיים. משורות הרמת־גנים ייעדר גם הערב קית בנט, בגלל היותו שחקן מתאזרח, דבר שלא מאפשר לו ליטול חלק בארבעת המשחקים הראשונים של קבוצתו. נראה שאם הקבוצה מעיר־הגנים לא תספוג תבוסה נוספת נוסח מכבי ת"א (61 הפרש), יהיה זה הישג באה "להקת תמר".

מאבק מעניין צפוי באולם אוסישקין, שם תארח הפועל ת"א את הפועל ירושלים. שתי הקבוצות הפתיעו בנצחונותיהן במחזור הפתיחה.

ביום ב' תצא הפועל ת"א ליוון כדי לשחק ביום ג' מול הקבוצה היוונית אפולון, במסגרת גביע קוראצ'. לאליצור נתניה מצפה ירידה נוחה יותר. בימים שלישי ורביעי היא תארח את הקבוצה הקפריסאית האלישה קראונוס. ראוי לציין שלפני שנה ספגה קראונוס שתי תבוסות בהפרש של 60 נקודות במשחקיה מול הפועל ת"א.

אלופת המדינה, קבוצת מכבי ת"א, תיכנס למעגל משחקי גביע אירופה לאלופות ביום חמישי, כשתתמודד בשוייץ מול קבוצת פולין. לכל הידיעות זהו משחק קל וניתן לעבור ללא קושי את המשוכה השוייצרית.

במסגרת גביע אירופה לנשים תתמודד ביום ה' ביוון אלופת המדינה, אליצור ת"א, מול קבוצת ספורטינג אתונה.

מול ייערכו שאר משחקי המחזור השני: הפועל איתן גבת – מכבי ת"א; הפועל גליל עליון – בית"ר ת"א; מכבי חיפה – הפועל חיפה; מכבי ר"ג – הפועל חולון.

הערב ייערכו משחקי המחזור השני בליגה הארצית בכדורסל. מחוז דרום: אליצור רמלה – הפועל נען; מכבי דרום ת"א – מכבי ראשל"צ; אס"א ת"א – בית"ר י־ם; מכבי חולון/פ"ת – אליצור ת"א/פ"ת; מכבי י־ם – הפועל גבעתיים; אליצור קרית־אונו – הפועל אשקלון/קרית־גת. מחוז צפון: מכבי נתניה – הפועל עפולה/העמק; הפועל נהריה – מכבי קרית־מוצקין; הפועל גיורא/בית־אלפא – הפועל מעודדים; מכבי חיפה/בת־גלים – הפועל עידרור/תבור; הפועל כנרת – מכבי חדרה; הפועל גרשמואל – מכבי כרמיאל.

נוטינגהאם הסתפקה בנצחון דחוק 0:1

הפעם לא הצליחה נוטינגהאם לשחזר את ניצחונותיה הגבוהים והסתפקה בנצחון 0:1 על ארסנל במחזור השמיני בליגה האנגלית. את שער הנצחון כבש נייג'ל קלאף, בנו של מנהל הקבוצה.

נוטינגהאם צברה עד כה 19 נקודות ומקדימה בשתי נקודות את נוריץ' שניצחה את ניוקאסל 0:2. אברטון ירדה מן המקום השני בעקבות הפסדה 2:0 לטוטנהאם בלונדון. את שני השערים הבקיע קלייב אלן שזה היה לו שערו העשירי העונה.

ליברפול נאלצה להאבק על הנקודה במשחקה בבית מול אסטון־וילה, האחרונה בטבלה. שלוש פעמים הוליכו האורחים ביתרון עד שסטיב מקמאהון הבקיע את השער האחרון במשחק 9 דקות מן הסיום.

יתר התוצאות: קובנטרי – ווטפורד 1–1, לוטון – מנצ'סטר־סיטי 1–0, אוקספורד – צ'רלטון 3–2, לסטר – ק.פ.ר. 1–0, שפילד – וונסדי 2–2, ווימבלדון – סאות'המפטון 2–2.

משחק השלמה יתקיים היום באולד־טרפורד בין מנצ'סטר־יונייטד לצ'לסי.

ברמן – באיירן 1:1.

המשחק המרכזי במחזור ה־8 בליגה המערב־גרמנית בין וורדר ברמן לבין האלופה באיירן מינכן נסתיים בגמל הצפוני בתיקו 1–1. את הנצחון הגבוה במחזור השיגה דורטמונד שהביסה את בלאו־וייס ברלין 0:7.

יתר התוצאות: קלן – שטוטגארט 0:0, מנשנגלדבאך – לברקוזן 2–1, נירנברג – אורדינגן 1:1, קייזרס לאוטרן – מנהיים 2:3, בוכום – פרנקפורט 1:2, שאלקה – דיסלדורף 3:4, המבורג – אומבורג 3–1.

בראש צועדת באיירן עם 13 נקודות ומקדימה בנקודה את המבורג. אחריהן לברקוזן שטוטגארט ברמן ושאלקה עם 11 נקודות כל אחת.

6500 שחיינים צלחו את הכנרת

6500 צולחים מכל חלקי הארץ השתתפו בשבת בצליחה המסורתית ה־33 של הכנרת לזכרו של יעקב חסיד, ממארגניה הראשונים של הצליחה.

הצליחה לאורך מסלול של 4 ק"מ, מקיבוץ האון לצמח, אורגנה על־ידי המועצה האזורית עמק הירדן ומרכז הפועל ובשיתוף עתון "ידיעות אחרונות".

ראשוני הצולחים זינקו למים כבר בשעה 6 בבוקר והאחרונים שבהם הגיעו לחוף צמח. נתיב הצליחה סומן על־ידי 40 סירות דייגים ועוד מספר סירות גומי לאורך המסלול בינהן סירות משטרה ומגן דוד אדום.

בין אלפי הצולחים השנה היתה גם קבוצה של 18 איש ממלכל שגרירות גרמניה בישראל. קבוצה של אנשי ארגון המשתתפים ברמת הגולן והבדווים לבנון, משפחות רבות עם ילדיהן, קבוצות רבות ממקומות עבודה מאורגנים ועוד.

בטקס שנערך בסיום הצליחה ביירך את המשתתפים ראש מועצת עמק הירדן זאב שור. מחוזיק תיק הפועל בהסתדרות יעקב ישי ומנכ"ל הפועל יצחק אופק. אורח כבוד הצליחה היה מוריס דוזן – נשיא ארגון ספורט הפועלים הבין־לאומי.

משום שהמשתה אינו בשא אופי תחרותי הוענקו גביעים מיוחדים לקבוצות רבות משתתפים כמו שחיינים מהמועצה האיזורית מטה יהודה, תעשיה צבאית, תעשיה אוירית, אל על, בנק לאומי, הפועל ימק"א ירושלים, הפועל חולה, הפועל קרית אונו, מכבי תל־אביב ועוד.

גביעי הוקרה מיוחדים הוענקו ל־4 שחיינים שצלחו את הכנרת יותר מ־25 פעמים: יעקב קופלר – 33 צליחות, ישראל ארנון – 27 צליחות, בר הראל וחגי פלתאי – 26 צליחות כל אחד.

מכבי ראשל"צ גברה על טרייסט 15:22

מאת יצחק פרי

מכבי ראשון־לציון גברה אמש על טרייסט מאיטליה 15:22 (5:9) במשחק הראשון ביניהן במסגרת הסבב הראשון של גביע אירופה בכדוריד.

אלופת המדינה היתה טובה יותר בכל שלבי המשחק. האיטלקים לא סיכנו את יתרונה. נראה כי אחרי משחק הגומלין שייערך באיטליה בשבוע הבא תעפיל ראשל"צ לסיבוב השני.

יוסיפוביץ', דרזקר והגרבת נתנו מיום טוב ומשיפוט ביתי. בכך המשיכו את מסורת הגלחנותיהם במפעלים האירופיים.

שערים למכבי ראשל"צ: אסלנדר 8, דרזקר 6, צרפתי, מושבייץ ויוסיפוביץ' 2 כ"א, כגען ובשן 1 כ"א.

שערים לטרייסט: פסקיאנס 7, קלאודיר 3, סקפטה ובבולה 2 כ"א, שמיץ 1.

שפטו הרומנים סנדנר ויינקו לעיני 400 צופים באולם בראשל"צ.

בליגות לנוער

גורדוניה־יוסף חיפה – הפועל כפר־סבא 0:1; הפועל תל־אביב – הפועל באר־שבע 1–0; מכבי תל־אביב – מכבי יפו 1:0; הפועל חיפה – מכבי נתניה 0:2; הפועל פתח־תקוה – הפועל ירושלים 0:0; מכבי פתח־תקוה – הפועל חדרה 1:2; הפועל רמת־גן – בני יהודה 2:3; מכבי חיפה – בית"ר ירושלים 0:1.

בגמר הכדורמים: אס"א – טבעון 7:10

קבוצת הכדורמים של אס"א ת"א זכתה אתמול בגביע המדינה, לאחר שגברה, לאחר הארכה, על הפועל קרית־טבעון 7:10.

בתום הזמן החוקי היתה התוצאה 7:7. ברבע הראשון הבקיעה אס"א 4 שערים לעומת אחד. בהמשך השוותה אס"א את התוצאה.

ההכרעה נפלה בהארכה כשאס"א הבקיעה שלושה שערים ללא מענה.

שערים לאס"א: רהב ובר־גל 3 שערים כ"א, וייצן, רוני כהן, מיכאל שטיינברג ודפי פלמן 1 כ"א.

שערים לקרית־טבעון: קרן – 4, אבי שגלר – 2, רונן צוקרמן – 1.

בגביע המדינה לגילאי 14 זכתה הפועל עמק־הירדן/ אפיקים לאחר שגברה על הפועל קרית־טבעון 4:6.

אשד – מנהל מקצועי בחולון

כדורסלן העבר עופר אשד, מונה אמש ליו"ר הוועדה המקצועית של הפועל חולון. יו"ר מחלקת הכדורסל מאיר מאור, מסר כי עופר אשד נענה להפצרות הרבות של ההנהלה והסכים ליטול על עצמו את התפקיד למרות היותו טרוד בעבודתו. בחולון מקווים שאשד יעשה סדר בקבוצה ויעלה אותה בחזרה על דרך המלך.

مكنز من الأصل

מחסום לנגיפי סרטן צוואר הרחם

נראה שסרטן צוואר הרחם הוא מאותם סוגים מועטים של סרטן, שלגביהם קיימת הוכחה שהם נגרמים, בחלקם לפחות, על־ידי נגיפים. אם נכונה השערה זו, הרי טמונות בה בשורה רעה ובשורה טובה כאחת: רעה – משום שפירוש הדבר שאפשר להידבק במחלה זו; וטוב – מפני שבמקרה זה יש סיכוי למצוא נגדה תרכיב חיסון. בקשר לכך נזכיר, כי סרטן צוואר הרחם שכיח למדי, במיוחד בקרב נשים בגיל 40 פלוס, אלא שכאשר מגלים אותו בעוד־מועד, בעיקר באמצעות מבדק „פאפ", שהוא משטח הנלקח מצוואר הרחם – נוהגים לכרות את הרחם כולו ואז סיכויי ההחלמה השלמה מובטחים כמעט תמיד.

הארלד צור האוזן, מנהל המכון לחקר הסרטן בהיידלברג שבמערב־גרמניה, גילה ב־1980 ארבעה סוגי נגיפים, הקשורים בהפרעות המורות באברי המין אצל גברים ונשים כאחת. שניים מהם אחראים לגידולים שפירים, בצורת גבשושיות, באברי המין וכן בפה ובגרון; שני האחרים קשורים, כנראה, בסרטן בפין של הגבר ובסרטן פרוזדור הלדן וצוואר הרחם אצל נשים. אחד משני סוגי הנגיפים האחרונים נוסה בתרבית של תאי עורלה אנושיים ונמצא, שהוא הופך תאים אלה ל„אלמותיים", ובמלים אחרות: הוא מסרטן אותם. אבל צור האוזן גם מצא, שהגנים המצויים בתא בריא מדכאים בדרך־כלל את הנגיף הזה ואינם מאפשרים לו לבוא לכלל ביטוי ממאיר. אולם יש סכנה של התפתחות סרטן, כאשר נוסף על הזיהום בנגיפים מצויים באתר הזיהום תאים, ולו תא אחד בלבד, שמערך הגנים שלהם השתבש בשל סיבה זו או אחרת. צור האוזן אמר בוועידה האחרונה של "האגודה הבריטית" – כנס שנתי של מדענים בריטים מתחומים שונים – שנערכה בימים אלה, כי בדרך־כלל חולפות שנים רבות, מ־5 עד 25 שנים, עד שהנגיף המצוי בגוף „מאתר" לו גן משובש כזה ומעורר את המחלה.

הצוות של אוניברסיטת היידלברג פיתח מבדק פשוט לגילוי הנגיף. הוא יישם אותו ב־7,634 נשים, ואצל 12% מן הנבדקות נתגלו הנגיפים. ייתכן שמספר הנגועות גדול בהרבה, משום שיש כנראה הרבה מקרים של אי גילוי הנגיף, והמדען הגרמני מעריך, כי כ־30% מנשות גרמניה נגועות בנגיף, כן הוא מעריך, שאצל אחת מכל 30% נשים כאלה – כלומר, אצל כאחוז אחד מכלל הנשים – עתיד להתפתח סרטן צוואר הרחם, במוקדם או במאוחר.

בדיקות דומות, שנערכו בארצות העולם השלישי, בעיקר באמריקה הדרומית, רומזות ששם הנגיף האחראי לסוג זה של סרטן נפוץ עוד הרבה יותר. הסיבה היא, לכל הדעות, תנאי היגיינה ירודים, אצל האשה כמו גם אצל הגבר(ים) שעימה(ם) היא מקיימת יחסי מין. כיוון שהשכיחות הגבוהה ביותר מצויה אצל נשים בגיל הפעילות המינית המרבית שלהן, סבור צור האוזן בבטחון כמעט, שהנגיף מופץ באמצעות יחסי מין.

אבל המדען הגרמני סבור, כי במדינות המפותחות – המפיצים העיקריים של הנגיף הם... הגינקולוגים. הרבה רופאי נשים נוהגים לערוך את מבדק „פאפ" ומבדקים אחרים באברי המין של האשה באמצעות מכשירי מתכת המשמשים בשימוש חוזר. מובן שלפני כל שימוש הם דואגים לחטאם, אלא שחיטוי זה יעיל רק נגד חיידקים, ולא נגד נגיפים. לכן הוא ממליץ על שימוש במכשירי בדיקה פלסטיים חד־פעמיים.

בינתיים מנסים לפתח תרכיב חיסון נגד הנגיפים הממאירים. במדינת מינסוטה בארה"ב בודקים בפרות תרכיב חיסון נגד זיהום בנגיף הגורם גבשושיות בלתי־ממאירות, והתוצאות הראשונות של החיסון נראות מעודדות, וייתכן שכאן טמון סיכוי לפיתוח תרכיב חיסון גם נגד הנגיפים הממאירים, אלא שבגלל ההתפתחות האיטית של הסרטן – בניגוד להתפתחות המהירה למדי של הגידולים השפירים – תידרשנה בוודאי שנים רבות, עד שאפשר יהיה לעמוד על יעילותו של תרכיב כזה.

כנס בינלאומי על ההיפרתרמיה לטיפול בסרטן

טיפולים בגידולים ממאירים בעזרת יתר־חום – שיטה טיפולית נושנה בסרטן, שזכתה באחרונה להתעניינות מחודשת – עמדו במרכז דיוני הכנס האירופי השמיני להיפרתרמיה אונקולוגית, שנערך בשבוע שעבר במכון ויצמן.

75 מדענים ורופאים בכירים מאירופה, מארה"ב, מיפאן ומישראל דנו במשך ארבעה ימים בתוצאות של ניסויים קליניים חדשים, המבוססים על שימוש ביתר־חום – לבדו או במשולב עם הקרנות ותרופות – לטיפול בצורות שונות של ממאירות. בכנס הוצגו גם פיתוחים חדישים של מכשירים לחימום בגלי־מיקרו ושל התקני ניטור טמפרטורה, וכן ממצאים של מחקרים בסיסיים על ההשפעות הביולוגיות של יתר־חום על רקמות בריאות וסרטניות כאחד.

בשלוש השנים האחרונות הולכת וגוברת ההכרה של הקהילה הרפואית בערכה של ההיפרתרמיה לטיפול בגידולים ממאירים. מרכזים רפואיים חשובים דאגו להצטייד בידע ובמכשור מתאים לגישה זו, ורשויות רפואיות ממשלתיות וחברות פרטיות לביטוח רפואי כבר הכירו ביעילותה.

היישום הנפוץ ביותר של ההיפרתרמיה, אומר מארגן הכנס ד"ר ירושלמי ממכון ויצמן, הוא בטיפול בגידולים שטחיים, הנמצאים על פני העור או ברקמות ובאברים השוכנים מתחתיו. בעת ובעונה אחת מושקעת עבודה רבה בפיתוח הטכנולוגיה הדרושה כדי להגיע גם לגידולים עמוקים יותר. מובן מאליו שהשימוש האונקולוגי הגובר ביתר־חום, המכוון לאתר מוגדר, מבלי לגרום לתופעות לוואי הקשורות בטיפולים אחרים, הוא יעד ריפוי רצוי ביותר.

אלף חולים טופלו ב„הדסה" במכשיר לריסוק אבני כליה

המטופל הראשון במכשיר הליטוטריפטר של בית־החולים „הדסה" עין־כרם

1,000 איש (לא בערך, כי אם בדיוק) טופלו עד כה במכשיר החדיש לריסוק אבני כליה („ליפטוטריפטר"), המופעל זה כשנה במרכז הרפואי „הדסה עין־כרם". „יום ההולדת" הראשון להפעלת המכשיר בבית־החולים צוין בימים אלה במסיבה שהשתתפו בה מנכ"ל חברת „דורניה" הגרמנית המייצרת את המכשיר, נורמן בקר, שגריר גרמניה בישראל ד"ר וילהלם הס, מנכ"ל „הדסה" פרופ' שמואל פנחס, ואחרונה אחרונה חביבה – בתיה בש, בת 35 מראשון־לציון, החולה ה־1,000 שטופלה במכשיר.

המכשיר החדש חולל מהפכה בטיפול באבני כליה. הוא מרסק את האבנים באמצעות גלי קול, ללא צורך בניתוח. החולה מושם באמבט מיוחד. באמצעות מערכת רנטגן־רדיו מאתרים הרופאים את האבן ואחר־כך המכשיר משגר לעברה גלי קול, דרך אלקטרודות מיוחדות, ואלה מפוררים את האבן. השברים הקטנים של האבן מופרשים אחר־כך מן הגוף עם השתן.

מנהל המחלקה האורולוגית ב„הדסה" פרופ' מרקו קיין מסר, שתקופת ההחלמה קצרה ליום ורבע, במקום עשרה ימים לאחר ניתוח, והודות לכך נחסכו במשך השנה כ־26,000 ימי עבודה. צעירת המטופלים במכשיר היתה ילדה בת 6, והמבוגר ביותר היה בן 83. האבן הגדולה ביותר שרוסקה היתה בקוטר של שמונה ס"מ.

נורמן בקר אמר, כי חברת „דורניה" שוקדת עתה על פיתוח מרסק אבני כליה חדיש, שיפעל ללא כל צורך בהרדמה. כן בודקים בחברה את האפשרות לייצר מכשיר לטיפול בטרשת עורקים – אף זאת באמצעות גלי קול. אם אמנם ייוצר מכשיר כזה, הוא יחולל מהפכה בטיפול בחולי לב וכלי דם.

פגיעה בתפקוד המוח עקב מחסור ועודף בכרומוזומי מין

כאחוז אחד עד שני אחוזים מן התינוקות נולדים עם מחסור או עם עודף של כרומוזומי המין. אצל הנקבות יש, כידוע, שני כרומוזומי מין זהים מסוג X, ואילו אצל הזכרים יש כרומוזום אחד מסוג X, וכרומוזום שני מסוג Y. אצל אותם ילדים שהוזכרו יש או כרומוזום מין אחד בלבד, או שלושה כרומוזומי מין (להבדיל מילדים עם תסמונת דאון, שגם אצלם יש שלושה, במקום זוג, של כרומוזומים, אבל לא של כרומוזומי מין, אלא של כרומוזום מסוג אחר). בארה"ב אף טבעו מונח לפגם זה, הקרוי SCA – ר"ת של חריגות בכרומוזומי המין.

בשנים האחרונות נמצא במחקרים שונים, שילדים עם פגם זה לוקים בהפרעות שונות, בהן הפרעות שכליות. בכנס מדעי שנערך לא מכבר בפילדלפיה דיווחו שני חוקרים אמריקאים, ברוד ורובינסון, על מעקב שערכו אחרי 47 ילדים עם SCA ומה מצאו אצלם הפרעות בדיבור ובהבנת השפה, כושר למידה מופחת ושליטה לקויה בתנועות אבריהם. הפרעות כאלה נצפו אצל 30% מן הנערים ואצל 70% מן הנערות. עוד מצאו החוקרים, שמנת המשכל הממוצעת של נערות, החסרות כרומוזום מין אחד, היתה 85, כלומר 15% פחות ממנת המשכל הממוצעת בכלל האוכלוסיה. תוצאה זו נובעת, לדעת החוקרים, לאו דווקא מקשיים בתחום השפה, אלא מהגבלת התפיסה המרחבית, היכולת לקלוט ולהכין תמונות ומבנים תלת־ממדיים, וכן מקשיים בעיבוד מידע חזותי.

בנגוד דיווח על מנת משכל נמוכה גם אצל בני־אדם – בעיקר נשים – שיש אצלם שלושה כרומוזומי מין, במקום שניים. החוקרת שרלי רסקלף מאוניברסיטת דיוויס דיווחה על הפרעות בהתפתחות הדיבור אצל 19 גברים ואצל 16 נשים שלקו בעודף כזה.

החוקרים נוטים לדעה, שהחריגה במספר כרומוזומי המין משפיעה באופן זה או אחר על תפקוד שני חצאי־הכדור של המוח הגדול, שאחד מהם „מתמחה" בפיקוח על הכישורים הלשוניים, והשני ממונה בעיקר על עיבוד המידע הלא־לשוני. אבל מה טיבה של השפעה זאת, מה הקשר בין המטען התורשתי ובין תפקוד המוח – דבר זה עדיין לוט בערפל.

מסוקים מונחים מרחוק לריסוס חלקות אורז ביפאן

הגודל הממוצע של חלקת האורז ביפאן הוא רק כעשרה דונם – לערך כשליש מגודל חלקתו של המושבניק בישראל. קטנות במיוחד הן הנחלות החקלאיות בדרום המדינה. פיצול זה של האדמות, ובמיוחד של חלקות האורז, מקשה ביותר על הריסוסים מן האוויר. לא די בהחלפת מטוס הריסוס במסוק ריסוס. גם מסוק רגיל גדול אינו תמיד ערוך לכך, שחומר הריסוס יתפזר רק על החלקה המיועדת לריסוס ולא על החלקות הסמוכות, וחלקות קטנות אינן נגישות למסוקים רגילים.

כיוון שכך החליטו היפאנים לפתח למטרה זו מסוק זעיר, שמשקלו לא יעלה על 100 ק"ג (ולכן לא יוכל לשאת טייס, אלא יצטרכו להנחותו מרחוק). כדי שמסוק כזה יוכל לשאת כמות מספקת של חומר ריסוס, פיתחו ביפאן מתקן מסתובב, המרסק את חומר הריסוס לפרודות זעירות ביותר, והודות־לכך הוקטנה בהרבה כמות הממס הדרוש להמסתו. כדי שרסיסים זעירים אלה יידבקו בצמחים ולא יתפזרו עם הרוח, טוענים אותם במטען חשמלי. הודות לכך הופחתה כמות החומר הדרושה לריסוס 10 דונם מ־30 ליטר לליטר אחד. מאידך מצריך ריסוס זה, שהמסוק ירחף מעל לשדה בגובה של מטר אחד בלבד. מסוק רגיל אינו יכול לרדת מתחת ל־5 עד 8 מ', אולם מסוק זעיר מסוגל לרדת עד לגובה הנדרש.

היפאנים עמדו בפני הברירה, אם ליטול מסוק רגיל ולהקטין את ממדיו, או לפתח דגם חדש לגמרי של מסוק. הם העדיפו את הברירה השנייה, ולאחר שמספר חברות יפאניות לא גילו עניין במשימה זאת, בטענה שהיא אינה משתלמת להן, באה הישועה מחברת „ימאהה", הידועה בעיקר כיצרנית של אופנועים. ראשית חכמה החליטה „ימאהה" לוותר על זנב המסוק. תפקידו של הזנב במסוק הוא לבטל את נטיית גוף המסוק להסתובב בכיוון הפוך לכיוון תנועת הלהבים של הרוטור. בעיה זו נפתרה על־ידי התקנת שני רוטורים, הסובבים בכיוונים מנוגדים, על ציר אחד. אין זה פטנט חדש לגמרי, אלא שהדגם שבנו היפאנים קטן הרבה יותר מדגמים דומים שנבנו במדינות אחרות. הם גם הקטינו את המנוע וחלקים אחרים של המסוק והפחיתו ממשקלם, עד שהגיעו למשקל הרצוי.

הדגם הראשון של המסוק הזעיר יצא לטוס בנובמבר אשתקד, ועתה בנתה „ימאהה" דגם נוסף, משוכלל עוד יותר. הוא יהיה חזק יותר מן הדגם הראשון, ובה בעת קל יותר ונוח יותר לתמרון.

כאמור, המסוק הזעיר מונחה מרחוק, באמצעות ידיות שדומיהן משמשות בצעצועי הילדים הנודעים. בעניין זה עדיין דרושים שכלולים, כיוון שקשה מאוד להנחות את המסוק כאשר נושבות רוחות חזקות. אך חזקה על היפאנים, שימצאו פתרון גם לבעיה זו.

חור שחור במרכז שביל החלב

זה 30 שנה ידוע לאסטרונומים, כי במרכז הגלקסיה שלנו, שביל החלב, קיימת מהומה רבתי, בצורת סילוני גזים אדירים. איזור המהומה משתרע על קוטר של כמה אלפי שנות אור, והיא עזה במיוחד באיזור מצומצם יחסית, בקוטר של כ־20 שנות אור, שבו נמצא מקור הרדיו סגיטאריוס א'. היות שאבק בין־כוכבי מקשה על התצפית באיזור זה באמצעות טלסקופים אופטיים, נעשות רוב התצפיות באורכי גל ארוכים, של קרניים תת־אדומות או של גלי רדיו.

שכלול התצפיות והתיאוריה בדבר קיומם של חורים שחורים פתחו בשנים האחרונות פתח להבנת התופעה. לאחר שנמצא, כי חלק מסגיטאריוס א' הוא טבעת נטויה של גזים לוהטים, המקיפים את מרכז הגלקסיה, הועלתה ב־1984 ההשערה, כי טבעת זו היא חלק מכמות עצומה של גזים שסובבים סביב חור שחור בעל מסה העולה פי שלושה מיליון על זו של השמש. אם נכונה השערה זו, פירוש הדבר ששביל החלב נמנה עם מה שקרוי „גלקסיות סייפרט" – גלקסיות לולייניות שאזוריהן המרכזיים מתלקחים שוב ושוב בדומה לקוואזרים, אם כי בקנה־מידה קטן הרבה יותר. לעומת זאת טענו אסטרונומים אחרים, ששדה הקרינה שבמרכז הגלקסיה קר מכדי להעיד על קיומו של חור שחור, והם סבורים כי ההפרעות האסטרונומיות באיזור זה הן הד מתמשך להיווצרות פתאומית של כוכבים, שאירעה לפני כעשרה מיליון שנה.

תצפיות חדשות בגלי רדיו, שנעשו בידי מדענים באוניברסיטת מרילנד, מאששות את התיאוריה הראשונה, דהיינו: התיאוריה בדבר קיומו של חור שחור במרכז הגלקסיה. בתצפיות אלה, שנעשו במצפה בקליפורניה, נתגלו שתי „אונות" של קרינת רדיו בקוטר של 200 שנות אור, המשתרעות יחד בלב ליבה של הגלקסיה, באיזור שקוטרו 60 ק"מ בקירוב. החוקרים סבורים, כי אלה הן אלומות של חלקיקים בעלי אנרגיות גבוהות, המשוגרות ממקום סמוך לחור שחור מרכזי. האונה הדרומית מבין השתיים היא, לדעת החוקרים, זרוע מוארכת של סילון היוצא הישר לסגיטאריוס א' עצמו.

אזעקה נגד נחירות

משערים כי כשליש מתושבי שוודיה נוחרים בשנתם, ויש בהם הנוחרים בקולי קולות עד לעוצמת רעש של 85 דציבלים – גבול הרעש המותר במקומות העבודה במדינה סקנדינווית זו. אין צורך להכביר מלים על אי־הנעימות הנגרמת לאלה הישנים, או מנסים לישון, בצידם של נוחרים קולניים אלה.

חברת אלקטרוניקה שוודית, בשיתוף עם רופאים מבית־החולים המחוזי בעיר אורברו שממערב לשטוקהולם, פיתחו מתקן „נגד־נחירתי". מתקן זה מורכב ממיכל בגודלה של סבוניה ובו מיקרופון, מגבר־קול וויברטור. את המכשיר שמים מתחת למזרן. כאשר נרשמות בו חמש נחירות, הוא מתחיל לרטוט ולהרעיד את המזרן ואת הנוחר השרוע עליו. על־ידי כך יגרום לנוחר, השכוב בדרך־כלל על הגב, להתהפך ולשכב על הצד – ואז הוא חדל לנחור.

50 שנה, רבבות תרומות דם

ארגון תורמי הדם חוגג בימים אלה את יובלו בלווית ההכרזה: „ההתנדבות היא עדיין יסוד חיינו"

מאת שמעון פינס

ארגון תורמי הדם נוסד ב־1936, בפרוס מאורעות תרצ"ו. היום הוא מונה קרוב לאלפיים חברים, רבים מהם בעלי מסורת ארוכה־ארוכה של תרומות. לרבות ותיקים שבוותיקים התורמים מדמם מאז, זה 50 שנה.

כיצד קם ארגון זה של מתנדבים? בימי מאורעות תרצ"ו היה רק בית־חולים יהודי אחד במרכז הארץ – „הדסה" בתל־אביב. כל אימת שהובאו פצועים יהודים אליו מן האיזור, היה קהל גדול מתרכז ברחבה שלפני ביה"ח. מדי פעם בפעם היו יוצאים אחות או רופא משער ביה"ח ופונים אל הציבור בבקשה לתרום מדמם – אך לא תמיד נמצאו די תורמים.

בתל־אביב כבר היתה אז אגודת „מגן־דוד־אדום", וחבריה – שפעלו גם במסגרת ה„הגנה" – החליטו להקים ארגון של תורמי דם. נתקבצו כ־30 חברים אשר הודיעו על נכונותם לתרום מדמם בכל שעות היממה. הידיעה על הקמת הארגון נפוצה מהר, ובשנה השניה לקיומו כבר היו בו כמאה חברים.

שיטת עירוי הדם בימים ההם היתה פרימיטיבית מאוד. תורם הדם היה שוכב סמוך לאיש הזקוק למנת דם והרופא היה משתמש בשני מזרקים: באחד מהם שאבו את הדם ובשני העבירו את הדם אל החולה הזקוק.

עם פרוץ מלחמת העולם השניה החליט מרכז מד"א להקים גם בנק מרכזי. ה„בנק" על מעבדותיו שוכן בבית מד"א ברחוב מזא"ה בתל־אביב. כ„פקדון" ראשון שימשה כמות פלסמה שנתקבלה מארה"ב, ועליה נוספו תרומות של 40 מחברי הארגון. בימי המלחמה, כאשר היה חשש לקרבנות רבים עקב הפצצות אוויר של מדינות ה„ציר", חולקה תל־אביב ל־11 אזורים ובכל אחד מהם היתה תחנה שישבו בה, בצד אנשי המשמר האזרחי, מכבי אש, מתנדבי מד"א, גם חברי ארגון תורמי דם, בתורנות מעת לעת, מוכנים לתרום דם בשעת הצורך; וכאשר נשמעו אזעקות, היו חברי הארגון ממהרים ומתייצבים בביה"ח.

חברי הארגון, עם היותם גם חברי ה„הגנה", לא הבדילו, כמובן, בין דם לדם. הארגונים הפורשים, אצ"ל ולח"י, לא נהגו להביא את חבריהם, שנפצעו בפעולות נגד הבריטים לבתיה"ח הרשמיים, כדי שלא ייאסרו שם. פצועים אלה קובצו למקומות מסתור מיוחדים, וחברי ארגון תורמי הדם הובאו לשם, לעיתים בעיניים קשורות כדי שלא יזהו את המקום.

עם התפתחות הכירורגיה החלו לבצע ניתוחי לב פתוח, ניתוחי ראש, לתת דיאליזה לחולי כליות. מנהלי בתיה"ח „בילינסון" ו„תל־השומר" נפגשו עם חברי הנהלת הארגון, ואלה הבטיחו להם שמבחינתם „זה בסדר": הם יספקו את כל הכמות הדרושה של דם טרי (לניתוח לב פתוח אחד נדרשו 12 מנות דם!). תורמי הדם התחייבו להימצא בביה"ח עד לסיום הניתוחים.

לקראת מלחמת ששת הימים נערך סיווג דם לכל אנשי המשמר האזרחי בתל־אביב, כדי להיות מוכנים למקרה של פיגוע המוני. כשפרצה מלחמת יום הכיפורים, חשו חברי הארגון לביה"ח „איכילוב" בתל־אביב ותרמו מנות דם, ומכאן הועברו אלה לבתיה"ח הצבאיים בכל רחבי הארץ.

במשך השנים התרחבה פעולת תרומות הדם. אין צורך לומר שחברי הארגון תרמו דם ללא תשלום, ולפעמים הם אף שילמו מכיסם את דמי הנסיעה במונית שהחישה אותם לביה"ח. גם כל פעולות המינהל נעשו, ועדיין נעשות, בהתנדבות. במשך הזמן גדל הצורך בתרומות דם. בני משפחות התרגלו לתרום דם ליקיריהם, אך בשעת הצורך גם היו מוכנים לשלם כסף תמורת תרומות דם, שהשיגו אצל אנשים – לא מחברי הארגון, כמובן – שראו בכך מקור פרנסה. במרוצת הזמן גם השתנה אופיין של אגודות מד"א: הן נהפכו מארגון של מתנדבים לארגון היראכי, עם משכורות, כמו כל הארגונים.

ארגון תורמי הדם הצליח לשמור על אופיו הוולונטארי. במשך השנים הצטרף אליו דור חדש של תורמים. מאז 1982 פועלים בו כוחות צעירים בצד חברים ותיקים, התורמים מדמם זה עשרות בשנים. כך הונחה תשתית חדשה לארגון תורמי הדם. כן נחתם הסכם בין הארגון ובין מד"א ומינהלת שירותי הדם, לפיו הארגון יפעל בקנה־מידה כל־ארצי.

בימים אלה חוגג ארגון תורמי הדם ברוב עם, ב„היכל התרבות" בתל־אביב, את יובלו והוכיח עוד: בחורינו הקשישים והצעירים חיים, עוד הדם זורם בעורקיהם.

בני משפחת סלומון, מראשוני חברי הארגון, תורמים דם בבית־החולים „בילינסון". האב והאם צילה כבר הלכו לעולמם, והיום נכדיהם ממשיכים במסורת של תרומות הדם

שימור מזון בסין בעזרת קרני גאמה

אזורים שלמים בסין, ובעיקר האזורים הכפריים, עדיין אינם מחוברים לרשת החשמל, ומכאן שאין שם מקררים חשמליים. אם נוסיף על כך את הפגמים במערך ההובלה ואת המחסור במכלאות קירור, נבין מדוע כ־40% מן הפירות והירקות, המהווים רכיב חשוב ביותר בסל המזון של הסינים, מגיעים לשווקים כשאינם אכילים עוד.

בינתיים נעשים בסין מאמצים להגביר את החשמול, אבל כבר כבר מתכוונים השלטונות לערוך ניסוי של שימור מזון שלא באמצעות קירור, אלא על־ידי הקרנה בקרני גאמה. המטרה היא לאחסן מצרכי מזון במחסנים, לאחר שיוקרנו, עד לתקופה של שלוש שנים, כדי שיספקו עתודה בשנות בצורת.

לקראת ביצוע תכנית זו עומד להיערך בקרוב ניסוי בקרב 10,000 איש באיזור מסוים בסין, שחלקם ייזונו מתפריט שיהיה מוקרן כולו, האחרים – מתפריט שחלק מרכיביו (בעיקר אורז, אגוזי אדמה, נקניקים ופטריות) יוקרנו, ויתרם – לא. תהיה גם קבוצת ביקורת של תושבים באיזור אחר בסין, שיוזנו בתפריט רגיל, בלתי־מוקרן. המעקב הרפואי אחר אלה ואלה יכלול בדיקות תקופתיות של משקל, תפקודי הכבד והכליות, לחץ הדם ושינויים בתחושה הכללית ובתיאבון.

קץ להצטננויות?

„ריינו" ביוונית פירושו „של האף". הנגיפים הקרויים ריינווירוסים אחראיים לשליש עד מחצית – ובעונות העיקריות, בחורף ובראשית האביב, עד 70% – מן ההצטננויות, המתבטאות בנזלת, בכאבי גרון ובסימפטומים דומים. וכאן בדיוק טמון הקושי: בעוד רק נגיף אחד אחראי לאבעבועות רוח, נגיף אחד לחצבת ושלושה לשיתוק ילדים – הרי ידועים כמאה סוגים של ריינווירוסים, מכאן יוצא לכאורה, שצריך לפתח לא פחות מ־100 סוגים של תרכיבי חיסון שונים כדי לבלום נגיפים רבי־פנים אלה. התוצאה: רוב החוקרים נואשו מן התקווה לפתח תרכיב, שיחסן אותנו נגד ההצטננות, וידועה האמרה השגורה בפי רופאים, כי כאשר אי־פעם בעתיד תימצא התרופה הגואלת נגד הסרטן ומחלות הלב, עדיין נהיה חשופים להצטננויות.

לא כך סבורים היום מספר חוקרים בארה"ב. תרכיבי חיסון מכילים בדרך־כלל נגיפים או חיידקים מוחלשים או מומתים, הגורמים לגוף לייצר כמות מוגברת של נוגדנים לאותם נגיפים או חיידקים. אבל תיתכן גם דרך אחרת: לייצר תרכיב חיסון, אשר יחסום את הקולטנים (רצפטורים) על התאים, שאליהם נצמדים בדרך־כלל הנגיפים – כמעין מנעול שכבר תחוב בו מפתח ולפיכך אי־אפשר לתחוב לתוכו מפתח נוסף. לכאורה אפשר היה לשער, שאם יש 100 סוגים שונים של ריינווירוסים, נדרשים גם 100 סוגים שונים של קולטנים, ואז הבעיה נשארת בעינה. אך חוקרים ממעבדות המחקר של חברת התרופות „מרק שארפ ודוהמה", בראשותו של ד"ר ריצ'ארד קולונו, מצאו שרוב הריינווירוסים תוקפים רק שני סוגים של קולטנים על תאי האף של האדם, וכי הקולטן העיקרי משמש יעד ל־80% ויותר מכלל הריינווירוסים הידועים.

בבדיקה שנערכה ב־88 מ־100 סוגי הריינווירוסים נתגלה, ש־87% מהם נצמדים אל אותו קולטן. פירוש הדבר, שאם ייוצר תרכיב חיסון אשר יחסום סוג זה של קולטן – חיסלנו כשלושה רבעים מכל ההצטננויות, ואם יימצא תרכיב אחר גם לסוג השני של קולטנים, הבעיה תיפתר כמעט כולה.

לפי־שעה זוהה הקולטן הראשי, ובעקבות זאת פותחו נוגדנים החוסמים אותו בפני חדירת נגיפים. תרכיב המכיל נוגדנים כאלה נוסה בתחילה בתרבית של תאי אדם שגודלו במעבדה, אחר־כך הוא ניתן לשימפנזים, ובשלב השלישי, שהחל לאחרונה, הוא ניתן לבני־אדם מתנדבים. הם קיבלו טיפות אף, שהכילו ריכוז גבוה של נוגדנים כאלה, ואחר־כך הם הודבקו בריינווירוסים. הניסוי, שנערך בבית־הספר לרפואה של אוניברסיטת וירג'יניה בשרלוטסוויל, על־ידי צוות בראשותם של ד"ר גוולטני וד"ר היידן, הוכתר אמנם רק בהצלחה חלקית: המתנדבים חלו בהצטננות, אלא שהם לקו בה יומיים מאוחר יותר מאשר מתנדבים אחרים של קבוצת ביקורת, שלא קיבלו את תרכיב החיסון, והצטננותם היתה קלה הרבה יותר.

החוקרים ממשיכים בינתיים במאמציהם. הם מנסים לפתח תרכיב חיסון יעיל יותר, שיביא לחיסון מוחלט, וכן הם תרים אחרי נוגדנים אחרים, בעלי מולקולות קטנות יותר מאלה של התרכיב הניסויי, משום שהם חוששים שתרכיב זה עלול לעורר תגובות חיסון בלתי־רצויות. המחקר הזה יימשך בוודאי עוד שנים אחדות, אבל כבר היום אפשר לקוות, שבעתיד הבלתי־רחוק נהיה מחוסנים גם בפני ההצטננות, שהיא אמנם מחלה קלה, אך נפוצה מאוד ומטרידה למדי.

תנינים, [illegible] עזים

מאת שמעון וייס

אם בקהיר הלאדהוק לא יוזהה עוד קיבוץ עין־גב בסמלו המסחרי, הדג, ואת מקומם של בעלי הסנפירים יתפסו בעלי הקרניים, מהראוי לדעת שקשה כך בגלל שגעון כמעט פרטי של חבר משק אחד, מריו טינסקי, אשר נשלח במקרה לקורס בפקולטה לחקלאות ברחובות ובמקרה התוודע אל ד"ר דן רכנר מקיבוץ להב הנחשב ל'ממציא' היעז.

אלמלא כן היו חברי עין־גב מוסיפים לחיות על הדג וליהנות מבשרו ומהכנסותיו. אבל מריו הדרום־אמריקאי של עין־גב חשב אחרת: הואיל כי מה שטוב לקיבוץ להב בנגב, טוב גם לעין־גב. אם שם מכליאים ומגדלים את היעז, אפשר לעשות זאת גם בעין־גב ואף להפוך את הדיר בחצר לאובייקט תיירותי. בעין־גב הרי כמעט כל פינה ומבנה הם איכשהו אתרי תיירות...

„זה לא סוד שהענפים החקלאיים הקיימים מוגבלים כיום במיכסות גידול ושיווק," מסביר מריו. „בכל ענף של גידול בעלי־חיים, מגבילים אותך בשיווק עד מיכסה מסוימת. ברפת, בלול, בבקר ובענפים אחרים. אנחנו מצידנו רוצים להתפתח איפה שאפשר, בודקים כל אופציה הגיונית ובראית." כך החליטו „ללכת על היעז".

כשהביא מריו את ההצעה לקיבוצו, חשבו שנפל על הראש. בקושי ידעו במה מדובר בכלל. גם היום, כך נראה, לא כל חברי עין־גב יודעים מהי, בעצם, היעז. זה בעל־חיים ששמו נגזר ממוצאו – הכלאה של יעל ועז או יעלה ותיש. מראהו דומה מאוד לעז וממבט ראשון, קשה להבחין בהבדל. פיתוח היעז שבוצע על־ידי ד"ר רכנר, נועד לשלב את איכות הבשר של היעל עם תכונות הביות של העז המאפשרות לגדל את היעז כעדר ובגידול אינטנסיבי. גדי היעז שונה בטעמו מבשר גדי העיזים ומצטיין בתכונות איכות מעולות. הבשר טריו, דל שומן וחסר ריח וטעם המיוחדים לבשר העז. התנהגותם של היעזים נוחה, יש להם 'חוש עדר' כמו לעיזים והטיפול בהם אינו כרוך בקשיים מיוחדים. בקיבוץ להב, שבו החלו לא מכבר בגידול היעזים, יש כיום עדר של כאלף ראש.

באחד מלילות השבוע שעבר הובאו במשאית פתוחה ארבעים נקבות ושני זכרים לצרכי רביה ובכך הוקמה היעזיה הראשונה של עמק־הירדן. היעזים מלהב שוכנו ברפת־לשעבר בחצר עין־גב ובימים המועדים כבר שימש המקום, כצפוי, אתר עליה לרגל לפעוטונים, גני ילדים וכיתות בית הספר. כולם רצו לראות את החיה החדשה המוזרה, אבל המטפלות היו צריכות להסביר לקטנים שלמרות שהן נראות כמו עיזים שחורות, אלו היעזים החדשים, שהובאו בלילה הקודם.

„המסורה שלנו," אומר מריו, האיש שמאחורי, „היא לגדל ולגדל יעזים לפיטום לבשר לאכילה, אבל באותה הזדמנות אנחנו חושבים על הפיכת דיר היעזים לאטרקציה תיירותית בשילוב עם המסורה, השיט בכינרת וכפר הנופש". כאשר אנחנו מעלים את האפשרות לשלב במסעדת הדגים גם בשר יעזים, נזעקים אנשי עין־גב ודוחים זאת על הסף. ההסבר ברור: כשרות, כמובן.

את דייק ג'פרי, ששמו מעיד על מוצאו האנגלי, העבירו ממשק־הזרי של בית־הספר לריכוז היעזיה. העיקר שלא לקחו ממנו את שגעונו לבעלי־חיים. לפני שנה מנהל דייק את העסק לבדו, אבל בעין־גב כבר מדברים על דיר היעזים בגדול. „בשלב ראשון אנחנו רוצים לבדוק אם היעז מסוגל לחיות באקלים של עמק־הירדן ועם אוכל שמספקים לו מהרפת," אומר דייק. „בעוד שנה וחצי עד שנתיים, בטוחים בעין־גב, יוחל בשיווק בשר היעז וכיבשאו ואנחנו כבר רואים בעיני רוחנו מסלול טיולים בנוסח הספארי לאורך חופה המזרחי של הכינרת שמתחיל בתנ"י־חמת־גדר, נמשך ב'עינ'־האון' ובסוסי־ימות ומסתיים ביעזי עין־גב.

מי צריך ספארי באפריקה?

היעזיה בעין־גב: שגעון כמעט פרטי של מריו טנסקי (משמאל) ודייק ג'פרי
צילום: ליאון מינשטר

לספר לזר את קורות האתר על הטמונים בו: מצבה בבית העלמין של 'מעין חרוד, למטה'

יש שדה קב[illegible] חרוד

מאת יצחק מרידור

"יש שדה קברות במורדו לגבע של עין חרוד, למטה..."

בני אדם ממעטים לבקר בבתי קברות. עושים זאת, בדרך כלל, בהליכה דוממת אחרי ארונו של קרוב או כשבאים לפקוד את מצבתו. לעיתים רחוקות יבואו לסייר, לקרוא את הכתובות על המצבות, לנסות להבין את ייחודו של המקום.

'עין חרוד, למטה' שלרגלי הגלבוע, הוא – במיוחד כיום – בית עלמין שמזמין ביקור כזה. הוא ספר פתוח לראשוני ההיאחזות של פלוגות 'גדוד העבודה', אנשי עין־חרוד ותל־יוסף, בעמק חרוד. כמעט כל מצבה מספרת, למוכן להתעכב על ידה ולקרוא את החרות באבן, סיפור מרתק מעט מן הגלוי, הרבה מן הנסתר.

אנשי פלוגת עין־חרוד שנטו את אוהלם על הגלבוע ביום י"ח אלול תרפ"א (1921), ראשוני עין־חרוד, תל־יוסף, בית־השיטה ושדה־נחום קברו את מתיהם בבית העלמין הזה עד שנת תרצ"ח (1938) ואז חדלו. הקיבוצים והמושבים בעמק רצו את מתיהם קרוב לבית, בבתי עלמין משלהם שאפשר להגיע אליהם ללא מאמץ. מאז תרצ"ח נקברו רק בודדים בבית העלמין של 'עין חרוד, למטה', רק אלה שהביעו רצון מפורש להיטמן לצד יקיריהם שהלכו לעולמם הרבה לפניהם. על המקום השתלטו במרוצת השנים עזובה והזנחה. בשנים האחרונות נקברים שם רק מתי הישוב הסמוך הקטן, גדעונה.

עתה, 65 שנה אחרי י"ח באלול תרפ"א, נמצא מי שזכר חסד למקום. ביוזמת המועצה האזורית הגלבוע (וראשה המהנדס אברהם יריב איש תל־יוסף) הוצבו שער נאה למקום, כיור לרחצת ידיים במים זורמים ואף לוחות זכרון המספרים לזר שאינו יודע את קורות האתר על הטמונים בו, "אנשים של יום יום... שהתמודדו כאן, איש איש כדרכו... העמק שלנו (כך כתוב על הלוח) הנפתח לעיניך, משובץ בירוק ובחום, ובריכות וישובים גדולים עוטרים לו סביב – היה חלומם שטופח..."

הרושם החזק ביותר אצל המסייר בין שורות בית־העלמין הישן מתעורר למקרא גילם הצעיר עד להדהים של הטמונים בו ושיעורם המדהים לאי־פחות של אלה ששלחו יד בנפשם. נרמה, שרק שירו הקצר של משה טבנקין (אותו מצאתי בעבודתה המקיפה של תלמידת בית הספר המקיף 'אורט' בעין־חרוד, אורבל בנארי) מתמצת בשורותיו את הרושם הקשה:

גם חלומות, כאנשים, יש וימותו פעם
בלא עתם, על לא עוון וטעם.
אך חלומות יש נרצחים – בחרב אכזבה,
בלהט של בגידה, כתער
שכוח פושעת.
וחלומות יש מאבדים עצמן לדעת —"

בית העלמין שבמורדות הגלבוע 'הר הילדים' שממנו נובע מעין חרוד, הוא חתך מסוים של ראשית ההתיישבות בעמק חרוד, סיפור „התמודדות עם חיים קשי יום, ליד ביצה ממיתה ועמק סביב ופראי", חלק מתקופה אשר את גיבוריה אנו נוטים לראות כ'נפילים' אבל היו, בראש ובראשונה בשר ודם במאמציהם, בחלומותיהם, באכזבותיהם ובמותם... מי שרוצה ללמוד לעומק את קורות 65 שנות ההתיישבות בעמק, אל לו לפסוח על ביקור בבית העלמין הישן של, *עין חרוד, למטה.*

[illegible] עש את [illegible] במצולות

מאת שמואל תגר

את וילי הלפרט מכיר באילת כל אחד. נמוך, מוצק, היינן, נע ברחובות במהירות ובידיו תמיד ערימה של חומר למסור או להפיץ או לפתח. באילת התאהב וילי כשירד אליה מקיבוצו נירים ב־1957. להגר בה הגיע ב־1960. תחילה עבד בבית ויליאמס בהכנת יציקות הקרמיקה ועבודות היד שנעשו במקום. היה לו אופנוע ישן עם סירת־צד ובו הסתובב. כעבור שנה החליט לגשת להגשמת חלומו: הקמת מועדון צלילה ראשון בארץ.

המתקן נפתח בחוף אלמוג, בשיתוף עם בעלי 'אקווה ספורט' משוודיה. חברה זרה זו, יש לדעת, עוסקת לא רק בצלילה עצמה. יש לה בתי־ספר לצלילה באירופה ובאמריקה ויש לה גם מפעל לייצור ציוד־צלילה משוכלל. אבל המועדון באילת התחיל חייו בארבעה (!) בקבוקי־צלילה ישנים. אחר־כך הצטרפו ליוזמה חברי המועצה האזורית עם גרוניה של עשרה בקבוקים.

„מאוסטרליה הגעתי מצויד בידע צלילה, אבל את ההכשרה המקצועית הממשית קיבלתי בשוודיה," מספר וילי. קורסים ראשונים בצלילה העביר במועדון החל ב־1962. „ביום, אנחנו עומדים במחזור ה־900 ועוד היד נטויה."

בניית המועדון, בפועל, נזקפת לזכות משוגעים שבאו לצלול. המבנה הראשון, סככה בסך־הכל, הוקם מקורות עצים שנסחפו ונפלטו על־ידי הים ועליהם נפרשה יוטה. מתנדב אחד מתח את הידיעה, שני תקע מסמרים, שלישי צבע. זה פעל.

ב־1963 בוטל האישור לטיסות־שכר מאירופה לאילת והשוודים החליטו לצאת מהעסק. וילי קנה את חלקם והיום המועדון שלו כולו. ההתחלה היתה קשה. „כדי להתקיים, הייתי יוצא באור ראשון עם הדייגים סטיב ואברי ועובד אתם עד שעות הבוקר המוקדמות. את השלל היינו מוכרים למסעדות."

ב־1967 – נזכר וילי בעיניים בורקות – „קיבלנו דחיפה רצינית. עיתונאים רבים באו לסקר את המלחמה. חלקם גר במועדון הצלילה. הכתבות ששלחו נתנו פירסום בין־לאומי למועדון. לא עבר זמן רב והחלה התיירות לסיני. אני, בג'יפ צהוב וטריילר מלא בקבוקים, הפעלתי את הספארי הנודע לצוללים." חופי סיני קסמו לצוללים, ועד מהרה נפתחו עוד חמישה מועדונים באילת. 'אקווה ספורט' של אותם ימים היה מוציא עשרות סיורי־צלילה מדי חודש. החזרת המדבר הגדול הנחיתה מהלומה מוחצת. כאן, 'אקווה ספורט' הוא דבר שונה ממה שהיה. יש בו מרור צלילה, בית־מלאכה לתיקון ציוד של צוללים, מחלקת גלשנים, קיוסק, מחלקה למכירות וליבוא ויחידה להובלת צוללים. בסך הכל מעסיק שם וילי 16 עובדים.

לפני ימים ספורים חגג המועדון מלאות 25 שנה לקיומו. מאות צוללים באו מרחבי הארץ. האירוע היה ראוי לשמה: יין מהמפרט בכמים, דגים על גחלים, חפש את המטמון במעמקים ומה לא.

חלום העתיד של וילי להפוך את מועדון הצלילה שלו לקולג' בין־לאומי עם לימודים טכניים, הכשרת מדריכים, 100 חניכים לפחות בתנאי פנימיה. הוא מתכנן הטבעת שתי ספינות באורים שונים לצורך בניית גן תת־ימי ורציף מלאכותי לחי ולצמחות במעמקים, וכיתתיים, בחופה. הרוזמי של אילת, ממשיך וילי לפתח את הענף שהוציא את שמה של אילת בעולם ונתרם תרומה יהודית לפיתוחה.

900 מחזורי צוללנים ב„אקווה ספורט" של וילי הלפרט באילת
צילום: רותי פילצר

לפני הצלבנים [illegible] הרומאים

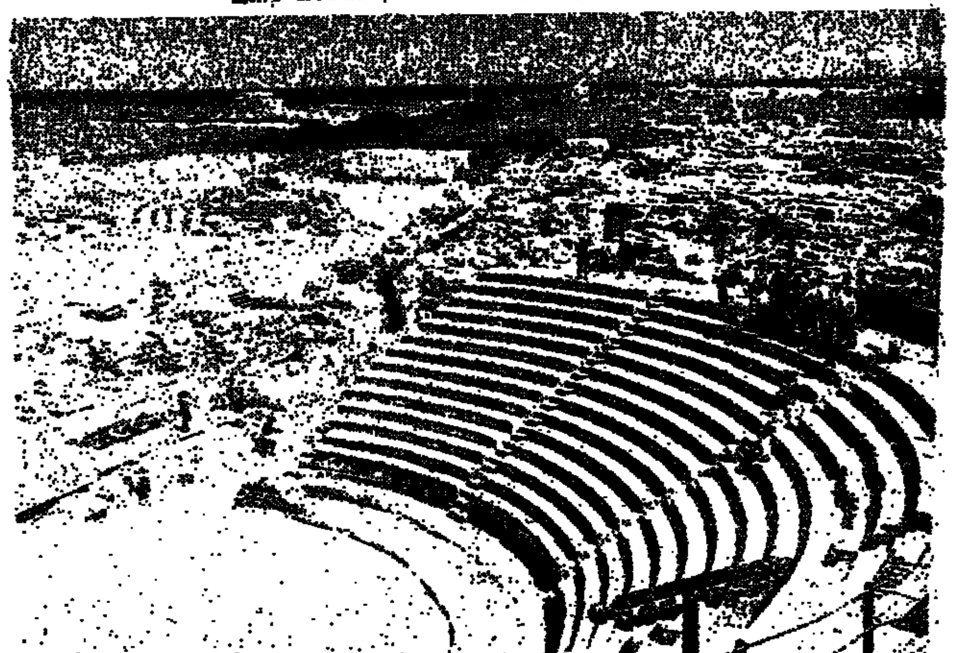

האמפיתיאטרון (כאן: משוחזר) הרומאי והמבצר הצלבני (ברקע) מוכרים; מה על ביהכ"נ העתיק והרובע היהודי של קיסריה

אדריכל דן סנאי, בעבר איש רשות הגנים הלאומיים, עסק במשך עשרים שנה בעבודות שיחזור ושיקום בקיסריה. עתה הוציא חוברת בשם 'קיסריה לאן' (חוברת מס' 1 בסידרה 'מצפון'). בחוברתו עורך סנאי חשבון נוקב עם הנעשה בקיסריה. הוא מעלה הצעה לפתוח אותה למגורי ציירים ומוסיקאים, סופרים ומשוררים, אמנים

ארץ חמדה / צבי אילן

ואומנים, כדי שתהיה מקום חי תוסס ולא אתר מוזיאלי קפוא.

חוברתו היא זעקה על הביזבוז המשווע של הפוטנציאל הגלום בקיסריה. מכל שכיות החמדה שלה מוצגים רק העיר הצלבנית והתיאטרון הרומאי. „היכן קיסריה שלנו, קיסריה של עם ישראל?" שואל סנאי. „היכן הפרקים המפוארים של העיר בתולדות עם ישראל? במקום נתגלה ונחפר בית־כנסת ונהפך מבנים של הרובע היהודי. כל אלה מוזנחים, כי יו"ר מועצת המנהלים ומנהל רשות הגנים הלאומיים אינם מוצאים ענין בהם. התייר משלם בלאו הכי את דמי הכניסה לאתר, גם בלי להיות מודע לקשר היהודי הלאומי לאתר. האם אין בגישה זו פגיעה לאומית ומוסרית?"

סנאי מבקר גם את אגף העתיקות, הבוחר להיות אובייקטיבי. "השקפה זאת מוטעית ביסודה... גורמת נזקים חמורים לפעילות השימור. האם ההזנחה של בית־הכנסת היהודי בקיסריה אינה דוגמה בולטת להשקפה המוטעית של אגף העתיקות?" הוא מציע להקים גוף שייטול על עצמו את עבודות המחקר והביצוע של הקמת קיסריה החדשה־הישנה. במעגל הראשון ישתתפו אנשי המקום – החברה לפיתוח קיסריה, תושבי אזור הווילות, בעלי המסעדות והחנויות בעיר העתיקה, קיבוץ שדות־ים (שבו מוזיאון עתיקות קיסריה) והעיירה אור עקיבא. בקבוצה השניה כלולים משרדי הגנים והתיירות, אגף העתיקות ואוניברסיטת חיפה (העורכת במקום מחקר תת־ימי ללימוד נמלו של הורדוס במקום).

טוב שחוברת כזאת נכתבה ותעורר ויכוח ומחשבה על אתר כה חשוב וכה מרכזי בארץ. במיוחד יש לציין את זיקתו של המחבר לבית־הכנסת הקדום של קיסריה. נמצר הזה נכתב במרוצת השנים לא פעם על הזנחת אתר מקודש זה שאין לה צידוק וכפרה.

כלי־מטבח מכפר־חנניה

כפר־חנניה שבצפון הארץ היה, לפי המשנה, נקודת הגבול בין הגליל התחתון והגליל העליון. המקום הצטיין בייצור כלי חרס והלה שימשו מקור למחקרו של ד"ר דוד אדן־ביוביץ מהחוג ללימודי ארץ־ישראל באוניברסיטת בר־אילן. אדן מצא, שמוצרי כפר־חנניה היו בזמנו כלי המטבח העיקריים בישובים יהודיים ולא־יהודיים גם יחד בגליל ובגולן.

בסוף השבוע שעבר נסתיימה עונת חפירה קצרה אך פוריה שניהל אדן בחורבת הכפר, בעזרת קיבוץ פרוד וצה"ל. החפירה נערכה סמוך לכביש כפר־חנניה–עמיעד, במקום שקודם לכן נראה מצבור של חרסים על פני השטח. החפירה העלתה חרסים מסוף התקופה ההלניסטית (ראשית המאה הראשונה לספירה), ובכך יש משום עדות לקדמות הישוב במקום. ממקורות חז"ל ידוע על הישוב מתקופה מאוחרת יותר. מעל החרסים שכבה מסוף המאה הראשונה ומחצית המאה השניה, ובה נמצאו מטבע מבית הפלאביים ונר 'הרודיאני' מעוטר.

מעל זה נחשפה שכבת רעפים ועל 7–8 מהם נמצאו, למרבה ההפתעה, חותמות הלגיון הרומאי ה־6, מהן אחת שלמה. לדעת אדן לא יוצרו הרעפים שם אלא הובאו לכפר־חנניה, אולי לצורך דיפון בית־היוצר לכלי חרס, ואולי הרעפים עמדים בחום גבוה. הלגיון ה־6 חנה בלגיון שליד מגידו. בעבר נמצא רעף של הלגיון בהר הוזן הסמוך לכפר־חנניה. כפי שהגיעו כלי כפר־חנניה ללגיון, כך יכלו רעפי הלגיון להגיע מלגיון לכפר־חנניה, אומר אדן.

מעל שכבה מעניינת זו נמצאה שכבת שריפה עבה ומעליה הצטברות של שברי חרס גדולים בעובי מטר אחד שלא נעשה בהם שימוש. 99 אחוזים של הכלים הללו הם משני טיפוסים בלבד, קערה וקדרה. היו אלה כלים שנפגמו ונפסלו לאחר ייצורם בקרבת מקום. נראה שאותו בית יוצר, שעדיין לא נתגלה, התמחה בייצור כלים אלה – המפעל קדם־ייצור, אם לומר כך – ומכאן עולה האפשרות שבתי יוצר אחרים במקום התמחו אף הם בייצור כלים יחודיים להם. תאריך המצבור הגדול הזה הוא בין סוף המאה הג' לראשית המאה הד' לספירה. המשך החפירות בוודאי יניב מידע על מרכז הקדרות היהודי הקדום הזה.

[illegible] חלום בלדה

מאת אריאלה ראובני

עובדיה־עבדאללה אלקרא, צייר, דרוזי, יליד דלית אל כרמל, בן 46, מתגורר מחצית השנה בניו־יורק ומחצית השנה בכפר האמנים עין־הוד. אם כי אינו מנסה להתנער מעברו ומרקע צמיחתו. בשיחה עמו מתקבל הרושם, כי נהפך אט־אט לנסע זר בקרב בני עדתו.

– „מי אתה עובדיה עבדאללה?"

– „קודם כל אני בן־אדם. רק אחר כך אמן. אמן ישראלי עם הכרה בין־לאומית. אולי יומרני במקצת, אבל זה זה."

העברית בפיו קולחת. פה ושם הוא זורק בחן, מרושל, מלה או ביטוי באנגלית או בצרפתית. איש העולם הגדול. פניו פני איכר, מחוספסות משהו. כפות ידיו גדולות וחזקות. ברק ממזרי ניצת בעיניו כאשר הוא מספר את תולדות חייו.

שני בין ששה בנים, שנועד ללכת בעקבות האב, דרוזי שומר מסורת, ולעסוק בחקלאות ובמסחר. אבל כבר בגיל צעיר גילה תכונות חריגות וחיפש דרכים לבטא את עצמו, דבר שלא היה קל כלל ועיקר במסגרת החינוך הנוקשה בכפר הדרוזי. בגיל 16 לקח אותו דודו לכפר האמנים עין־הוד לסייע לו בעבודות בניה. כאן התוודע לראשונה אל אמנים כמו רודי להמן, איצ'ה ממבוש, אביבה מרגלית ואחרים, נפתח בפניו צוהר אל חיי האמנות והיצירה. „ראיתי את הפסל רודי להמן בעבודתו, ענק במימדי גופו ובגישתו האמנותית והאנושית, והוקסמתי. בו במקום גמלה בליבי ההחלטה להיות אמן. התחלתי לפסל. להמן הדריך ועודד אותי. העבודה במחיצתו היתה אחת התקופות היפות בחיי".

הפגישה עם אמנים ועם עולם האמנות בעין־הוד שינתה את חייו. כאן בכפר אף קיבל את שמו החדש: עובדיה. האמנית רוזל גרא אמרה לו כי זה תירגומו העברי של השם עבדאללה. ההסבר נשא חן בעיניו. ומאז הוא נושא את השם עובדיה וכך הוא רשום גם בדרכונו הישראלי והאמריקאי.

אילמלא פגישתו שלו עם כפר האמנים עין־הוד יתכן שהיה לומד משפטים. „אני מעמיד עם עצמי. מדי פעם אני מעמיד את עצמי למשפט. אני ממלא את כל התפקידים: שופט, סניגור, קטיגור והנאשם. לעתים אני יוצא חייב, לעתים זכאי. אבל לעולם אני למד מהשגיאות שלי. ובכל זאת, אילו ניתן לי להתחיל את חיי מחדש, הייתי חוזר על הכל. שנים חיפשתי ומצאתי את עצמי באמנות. זה עולמי".

היום באה המשפחה

בימים אלה עורך עובדיה אלקרא תערוכת ציורים במוזיאון לאמנות חדשה בחיפה. טקס פתיחת התערוכה היה מרשים. השתתפו בו השר יצחק נבון, הממונה על החינוך והתרבות במיגזר הדרוזי, ראש עיריית חיפה אריה גוראל, כל המי־ומי בחיי האמנות בחיפה, נכבדי העדה הדרוזית וכמובן בני משפחתו של האמן מדלית אל כרמל.

כיום כאשר עובדיה קוצר הצלחה אמנותית וחומרית בארץ, באירופה ובארה"ב – המשפחה באה בו, אולם בעבר הלא רחוק נדד לו וראו בו בן אובד.

בגיל 18 התגייס עובדיה לצה"ל ושירת שנתיים וחצי ביחידה דרוזית מובחרת. עם שחרורו הגיע לתל־אביב ועסק בעבודות מזדמנות, בעיקר כצבע וכפועל במה.

אחה ויצחק קדישון, שניהלו בראשית שנות השישים את מועדוני התיאטרון בתל־אביב ובחיפה, קירבו אותו מחדש אל עולם האמנות.

ב־1962 החליט עובדיה לנסוע לפאריס וללמוד באקדמיה לאמנויות היפות. שם ידע ימים קשים של מחסור. זמן מה לן תחת גשרים. מצבו השתפר קמעה כאשר התוודע אל האמנים הישראלים שמאי הבר ויעקב אגם. זה האחרון אף הלווה לו 50 פרנקים צרפתיים כדי להירשם ללימודים. במשך חודשים אחדים שימש עובדיה אסיסטנט של אגם ואחר־כך פרש כנפיים, קשר קשרים עם כמה בעלי גלריות בצרפת וחזר לארץ. ב־1964 ערך את תערוכת היחיד הראשונה שלו במרכז היהודי־הערבי „בית הגפן" בחיפה. כמה בעלי גלריות בארץ שניחנו בעין חדה ובחוש מסחרי רכשו ממנו אז ציורים ורישומים.

עוף טורף בחלום

הנושא המרכזי של יצירותיו, בראשית דרכו האמנותית, היה צורות גיאומטריות, שנרשמו במכשירי שירטוט ונצבעו בצבעי מים. מאוחר יותר החל לצייר בשמן. הצבעים עזים ועשירים קווים קטועים וקצובים, המעוררים אסוציאציה של נוצות, שהודבקו בסדר מחושב על כנף עוף וצבעוניתן לקוחה מן היומיום בכפרו; מכיפות החאג' או מסלסלות הקש הדרוזיות. משטח התמונה מתמלא כאילו בכתמים, כתם על גבי כתם. לעתים מגיעות שכבות הצבע לעובי ניכר, בלי שהאמן חש בצורך ליצור פרספקטיבות או אשליות של עומק. עובדיה אף אינו נעזר בסקיצות. „אני מתייחס לתמונה שעליה אני עובד כאילו היא סקיצה לתמונה שתבוא אחריה. זו, אולי, הסיבה לכך שחלק מן התמונות נטולות מעוף ושאר רוח, לטעמי".

בתמונות רבות מופיע בתאוצה מסויימת עוף טורף בעל כנפי־ענק. עובדיה נזכר, כי בילדותו הופיע בחלומותיו, במשך שנים ארוכות, עוף טורף, שביקש לתקוף אותו. הוא נאבק עמו בחלומותיו ואף עלה בידו להדבירו לאחר שצייר אותו בממדי ענק. „חיסלתי אותו במכחולי", הוא אומר.

מנהל המוזיאון לאמנות חדשה בחיפה א. תדמור שליווה את עובדיה בדרכו האמנותית כותב עליו בקטלוג התערוכה בין היתר:

„...ציוריו של עובדיה מעוגנים היטב במציאות הפנימית שלו. הם מבטאים את התלבטויותיו הקשורות לדרכו האמנותית והם חלק בל יינתק מהביוגרפיה שלו. לא קל לו עם המטען הדרוזי והמנטליות שאליהם הורגל כילד ורכש כנער. המאבק כפול ומכופל. מצד אחד פועלים עליו כוחות הטמונים בו מאז היותו עלם והניתנים אפילו להגדרה כפולקלור האזור, ומהצד השני עוצמת השאיפה להשתלב בזירה הבין־לאומית".

האין לזקוף חלק מהצלחתו האמנותית להיותו בן העדה הדרוזית?

השאלה מעוררת את מורת־רוחו. הוא אינו מעלה את השתייכותו העדתית כגורם יצירתי, אף שהוא מודע להשפעות הילדות, ויודע שלא יוכל להינתק ממוצאו. „אני בן האיזור. השפעתו ניכרת בי, אם ארצה ואם לא. שאגאל צייר כל ימי חייו את העיירה היהודית במזרח־אירופה. אני שייך מכל הבחינות לאיזור שבו נולדתי". עובדיה אלקרא אינו שואף להיות אמן אמריקאי או צרפתי. הוא רוצה לשמור על סיגנונו היחודי, ומאמין, שגלריות ומוזיאונים המציגים את עבודותיו והאספנים שרוכשים אותן – בישראל, באירופה ובארצות־הברית – עושים זאת מן הטעם האחד והיחיד – פשוט אוהבים את היצירות.

עובדיה נחשב כיום לאמן מצליח בקנה־מידה בין־לאומי. כמה מיצירותיו נמכרות באלפי דולרים. לפני שנתיים נשא עובדיה לאשה דרוזית צעירה ונאה מאילת ונולד להם בן ושמו אלן („עם השם הזה יוכל להסתדר בקלות בכל מקום בעולם").

„בעין־הוד בניתי בית יפהפה עם מרפסת ענק, שממנה נשקף נוף אלוהי, אשר למענו כדאי לחזור הנה מכל מקום בעולם. זה ביתי, כאן שרשי", אומר האמן הדרוזי־הישראלי המבקש ליהנות מכל העולמות.

המוטיב החוזר: העוף הטורף שהופיע בחלומות ילדותו
צילום: עמנואל אילן